

Talousarvio 2026 ja TS 2027-2028

Katja Mäkelä
27.10.2025

Loimaan kaupunki
PL 9, 32201 Loimaa
Ylistaronkatu 36, 32200 Loimaa
Puh. 02 76 110
loimaa.fi
etunimi.sukunimi@loimaa.fi

Käsittely

Kaupunginhallitus 3.11.2025

Kaupunginvaltuusto 10.11.2025

Sisällys

1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
2. Loimaa strategia 2026-2029.....	5
3. Yleisosa.....	7
3.1. Yleinen taloudellinen kehitys.....	7
3.2. Loimaan kaupungin talous.....	8
3.3. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus.....	10
3.4. Soten ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus.....	11
3.5. Kiinteistöverouudistus.....	11
3.6. Loimaan taloudellinen kehitys.....	13
3.7. Toiminnan rahoitus.....	18
3.8. Väestö ja työllisyys.....	19
4. Talousarvioesitys.....	22
4.1. Talousarviorakenne ja sitovuus.....	22
4.2. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	24
4.3. Tuloperusteet.....	25
4.4. Menoperusteet.....	26
5. Käyttötalousosa.....	29
5.1. Kaupunginvaltuusto.....	30
5.2. Tarkastuslautakunta.....	31
5.3. Keskusvaalilautakunta.....	32
5.4. Vaikuttajatoimielimet.....	33
5.5. Kaupunginhallitus.....	34
5.6. Sivistyslautakunta.....	50
5.7. Elinympäristölautakunta.....	81
5.8. Loimaan Vesi-liikelaitos.....	104
5.9. Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä.....	117
6 Tuloslaskelmaosa.....	119
7. Rahoitusosa.....	120
8. Investointiosa.....	121
8.1. Investoinnit.....	121
8.2. Hankekohtaiset perustelut.....	129
9. Konsernitavoitteet.....	136
9.1. Loimaan Kaukolämpö Oy.....	137
9.2. Hulmin Huolto Oy.....	138
9.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot.....	139
9.4. Alastaro-Koti.....	141
9.5. Kehitys Oy Kurittula.....	142
9.6. Kiinteistö Oy Telkantie.....	142

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Muutokset jatkuvat

Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille vuonna 2023 kevensi merkittävästi kuntien palveluiden järjestämisvastuita ja rahoituspohjaa. Julkisen talouden kokonaistilanteen vuoksi hyvinvointialueet joutuvat sopeuttamaan alueellisia palvelurakenteita myös vuosina 2026–2027. Tämä vaikuttaa alueellisesti ja paikallisesti palvelujen tarjontaan ja saavuttavuuteen.

Työllisyyspalvelujen siirto 2025 valtiolta kunnille oli merkittävä palveluihin ja talouteen vaikuttava muutos. Loimaa toimii työllisyyspalveluiden tuottajana yhdessä naapurikuntien kanssa osana Turun työllisyysaluetta.

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamisessa arvioidaan sosiaali- ja terveystalouden palvelujen sekä työ- ja elinkeinopalvelujen muutoksiin liittyvät kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamistarpeet. Uudistaminen on etenemässä ja se on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2027. Kuntakohtaiset muutokset tarkentuvat valmistelun edetessä.

Asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen korostuu kuntien keskeisenä tehtävänä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen siirryttyä hyvinvointialueille. Hyvinvointisuunnitelma on tarkoitus hyväksyä loppuvuoden 2025 aikana.

Kuntakonsernissa Loimaan Kaukolämpö Oy siirtyi osakekaupalla 1.7.2025 kokonaan kaupungin omistukseen. Koy Telkantie ja Koy Loimaan vuokra-asunnot fuusioidaan vuoden 2026 aikana. Vuokra-asuntojen korjaus- ja mahdolliset uudistamistarpeet on syytä valmistella vuosina 2026–2027. Kuntien omistuksessa olevat sote-toimitilat yhtiöitetään. Neuvottelut hyvinvointialueen kanssa ovat edenneet syksyn 2025 aikana. Osa kuntien omistuksessa olevista toimitiloista on jäämässä tyhjiksi. Tämä vaikuttaa myös talouteen ja edellyttää laajempaa kiinteistöjen ja toimitilojen kokonaistarkastelua.

Elinkeino-, liikenne- ja yritystoiminnassa vireillä ja valmisteilla olevia hankkeita ovat mm. valtakunnallinen vety-verkosto sekä lähi-/ taajamajunasuunnitelmat. Kaavoituksessa varaudutaan vastaamaan yritystoiminnan tarpeisiin.

Talous 2020 -2028

Valtionosuuksien korotukset vuosina 2020–2023 vaikuttivat myönteisesti kuntien talouteen. Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille kevensi järjestämis- ja rahoitusvastuitamme:

- vuoden 2020 tilikauden ylijäämä oli 7,7 milj. euroa.
- vuoden 2021 tilikauden ylijäämä oli 2,8 milj. euron
- vuoden 2022 tilikauden ylijäämä oli 1,8 milj. euroa
- vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli 3,5 milj. euroa

Loimaan veden vuoden 2024 tulos oli 0,1 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupungin oman 2,7 milj. euron tuloksen myötä kokonaistulos oli 2,8 milj. euroa.

Vuosien 2020–2024 tilikausien yli 18 milj. euron ylijäämät ovat tasapainottaneet talouttamme merkittävästi. Kaupungin ja vesiliikelaitoksen vuoden 2024 kokonaistase oli 10,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Vuosi 2025 on budjetoitu yhteensä 0,7 milj. euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2026 talousarvioesitys on budjetoitu tasapainoksi (0-taso). Monista toiminnan ja rahoituksen muutosten vuoksi suunnitelmavuosien 2027 ja 2028 arviot ovat vielä lokakuussa 2025 hyvin epävarmat.

Talousarvioesityksen (Kh 3.11.2025) investointiesitykset vuosille 2025 -2027 ovat yhteensä 21,7

mij.euroa.

Menestystarinoiden Loimaa 2030

Valtuustokausi vaihtui 1.1.2025. Strategian päivitystä on valmisteltu syksyn 2025 aikana ja valtuusto päättää strategian päivittämisestä marras- joulukuussa.

Vuoden 2026 talousarvion toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat yhdeksään (9)

- elinvoimaan ja asumiseen,
- hyvinvointiin ja osallisuuteen sekä
- johtamiseen ja talouteen perustuvaan strategiseen tavoitteeseen.

Ne ohjaavat vuoden 2026 toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteiden toteutumista seurataan osana talous- ja toimintaraportointia sekä kokonaisuutena osana vuosittaista raportointia.

Strategian valmistelussa arvioitiin keskeisimmiksi toimintaympäristön muutoksiksi ikärakenteen, rahoitusjärjestelmän muutosvaikutukset sekä uusien toimialojen ja -tapojen vaikutukset yritysten menestymiseen.

Merkittäviä epävarmuutta lisääviä tekijöitä ovat edelleen Venäjän vuonna 2022 aloittama hyökkäysota Ukrainassa sekä poliittinen ja taloudellinen epävakaus Euroopassa. Näköpiirissä ei ole tilanteen tasaantumista ainakaan vuonna 2026. On varauduttava toimintaamme, palveluihimme ja talouteemme kohdistuviin ongelmiin ja mm. tietoliikenteen, energia- ja sähkönsaantiin ja talouteen liittyviin häiriö- ja poikkeustilanteisiin.

Muutoksessa on jatkettava toimintamme ja palvelujemme vaikuttavaa uudistamista.

Seuraamme säännöllisesti vuoden 2026 talouden ja toiminnan toteutumista niin, että voimme tarvittaessa valmistella ja tehdä muutoksia talousarvioon.

Taantuman, työttömyyden, julkisen talouden epävakauden ja kuntien rahoitusjärjestelmän muutoksessa on varauduttava tarkastamaan vuosien 2027-28 taloussuunnitelman, mutta tarvittaessa myös vuoden 2026 talousarvion sopeuttamis- ja muutostarpeita vuoden 2026 aikana.

Loimaalla 30.10.2025 Jari Rantala, kaupunginjohtaja

2. Loimaa strategia 2026-2029

Kuntalain mukaan talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa ja talousarviotavoitteet on johdettava kuntastrategiasta. Keskeistä strategian toteuttamisessa on kiinteä yhteys taloussuunnitteluprosessiin. Talousarviossa- ja suunnitelmassa asetetaan palvelujen järjestämistä ja investointeja koskevia tavoitteita kaupungin eri palveluille, liikelaitoksille ja tytäryhteisöille. Talousarvio on myös strategian ja seurannan väline. Tällöin arvioidaan, miten strategia näkyy talousarviossa.

Talousarvion tavoiteasettelu kytketään suoraan kaupunkistrategian menestystekijöihin ja tavoitteisiin. Talousarviossa esitetään talousarviovuodelle palvelualueittain kaupunkistrategiaa toteuttavat tavoitteet sekä niiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet. Talousarviossa varataan tarvittavat määrärahat tavoitteiden toteuttamiselle.

Kaupunkistrategian toteutumisen seuranta toteutetaan osavuositarkastuksittain raporttoimalla tavoitteiden ja talousarvion määrärahojen toteutumista palvelualoittain. Palvelualoilla tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan säännöllisesti. Tavoitteille on asetettu mittarit ja arviointivälineet sekä tavoitetasot.

Kaupunginhallitus päätti 4.8.2025 kokouksessaan päivittää kaupunkistrategian FCG:n asiantuntijoiden johdolla. Hallitus linjasi, että päivitys keskittyy valtuustokauden kärkihankkeisiin, mittarointiin ja toimeenpanoon. Strategiset tavoitteet säilyvät ennallaan.

Valtuustokauden strategiset kärkihankkeet

1 Osaavan työvoiman Loimaa	2 Uudistuvan elinkeinoelämän Loimaa	3 Houkuttelevan asuin- ja elinympäristön Loimaa	4 Kestävien ja uudistuvien palveluiden Loimaa
Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen yhteistyössä yritysten, koulutuksen järjestäjien ja työllisyysalueen kanssa.	Houkuttelevan yritys ympäristön vahvistaminen ennakoivalla maankäytöllä, yritysalueiden kehittämisellä ja toimivilla liikennelähtöisillä.	Vetovoimaiseen ja elinvoimaiseen ympäristöön panostaminen kehittämällä keskustaa ja kyliä, hyödyntämällä yhteisöjen vahvuuksia sekä huolehtimalla kiinteistöistä aktiivisesti.	Palvelujen järjestäminen vaikuttavasti ja kestävästi huomioiden muuttuva väestö rakenne ja palvelutarpeet.

Strategiassa määritellyt tavoitteet toteutetaan mm. valikoiduilla strategisilla kärkihankkeilla valtuustokauden aikana. Kärkihankkeet ovat valikoituja keino- tai toimenpidekokonaisuuksia, jolla päästään olennaisella tavalla kohti strategisia tavoitteita ja visiota. Strategisten kärkihankkeiden toimenpiteet täsmennetään, aikataulutetaan ja vastuutetaan. Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosisiraportoinnin yhteydessä.

3. Yleisosa

3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Kuntahallinnon alijäämä syvenee viime vuodesta 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen johtuen kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä heikosta verotulokehityksestä. Kulutusmenoja kiihdyttävät erityisesti palkkaratkaisuista johtuvat henkilöstömenot sekä kuntien laajentuneet tehtävät. Alijäämä supistuu ennustejakson lopulla hieman, mutta kuntien tulot eivät riitä kattamaan kasvavia menopaineita.

Kuntahallinnon rahoitusasema oli viime vuonna noin 900 miljoonaa alijäämäinen, pienentyen hieman edellisvuodesta. Valtionosuudet vähenivät muun muassa sote-siirtolaskelman tarkistuksen ja indeksisäästöjen vuoksi, mutta erityisesti verotulojen vahva kehitys ja kulutusmenojen kasvun hidastuminen tukivat samanaikaisesti kuntien taloutta. Kuntahallinnon rahoitusjäämä suhteessa BKT:hen heikkenee kuitenkin -0,6 prosenttiin vuonna 2025.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5–0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Hintojen kasvun lisäksi myös kulutusmenojen volyymi kasvaa vuonna 2025, sillä alkuvuodesta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus siirsi kuntien vastuulle työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisen ja laajensi kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. Kuntien työttömyysetuuksien rahoitusmenoja on nostettu ennusteessa vuoden alkupuoliskon kertymien perusteella.

TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Ennustejaksolla palvelutarpeen laskua on kuitenkin hieman loivennettu, sillä palveluiden järjestämisen kustannukset eivät alene samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste sekä erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkömät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, ja ne koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, yhteisö- ja kaivosmineraaliverosta. Vuonna 2025 kuntien kokonaisverotulot kasvavat vain 0,7 prosenttia erityisesti kunnallisveron heikon kehityksen ja yhteisöverotuottojen supistumisen takia. Kokonaisverotulojen kasvu kuitenkin kiihtyy 5,8 prosenttiin vuonna 2026 ja on keskimäärin 3,8 prosenttia vuosina 2027–2029.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen

myötä kuntien tehtävien ja rahoitusvastuun laajentuessa. Valtionosuuksien kasvu jää kuitenkin siirtyneiden tehtävien kustannusten kasvua pienemmäksi, sillä valtionosuuksiin tehdään samanaikaisesti leikkauksia. Vuonna 2026 valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle laskevat ennen kaikkea hallituksen peruspalveluiden valtionosuuksiin kohdentamien vähennysten vuoksi. Kun valtionosuuksiin jo aiemmin kohdennetut määräaikaisten leikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, nousevat valtion tulonsiirrot kuntahallinnolle. Verorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan kuntahallinnon tulojen ja menojen välistä epätasapainoa, vaikka kuntahallinnon alijäämän arvioidaan supistuvan ennustejakson lopulla 0,4 prosenttiin.

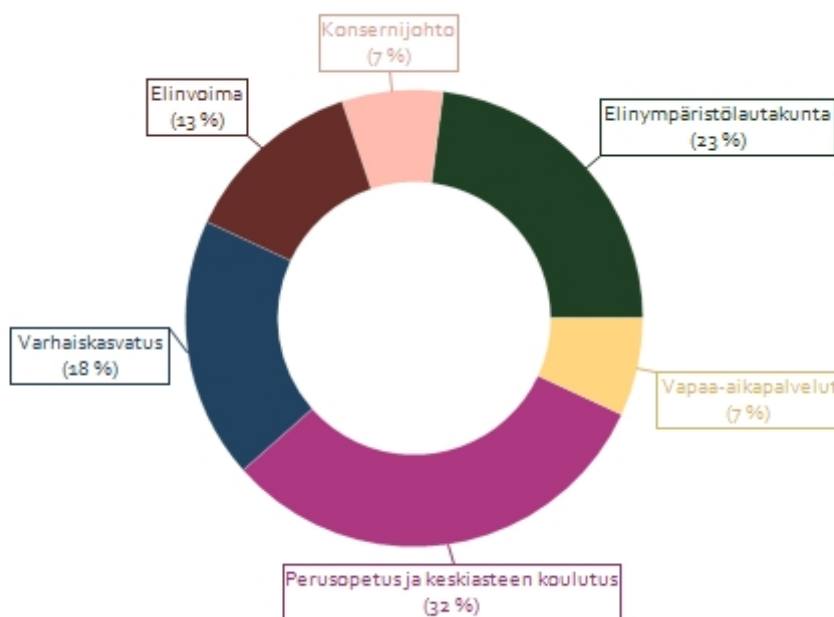
Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina, sillä palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntahallinnon alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Ennusteeseen sisältyy riskejä molempiin suuntiin. Kehitysarviossa on oletettu, että sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päätyminen ja uudelleen neuvotteluiden tulokset heikentävät kuntien vuokratuloja 150 milj. eurolla vuodesta 2026 alkaen. Arvioita suuremmat sote-kiinteistöjen vuokranmenetykset voivat vaikuttaa kuntahallinnon kulutusmenojen hintakehitykseen ja heikentää kuntien tilannetta. Lisäksi ennusteeseen on sisällytetty kuntien ja kuntayhtymien omia pysyviä sopeutustoimia 150 milj. euroa vuodelle 2025. Kuntien omat sopeutustoimet voivat kuitenkin vahvistaa rahoitusasemaa ennustettua enemmän, mikäli palveluverkkoa tai henkilöstömenoja onnistutaan sopeuttamaan oletettua enemmän. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus; julkaisu syksy 2025

3.2. Loimaan kaupungin talous

Loimaan kaupungin toimintakulujen jakautuminen % TAPalvelualoittain

Toimintakulut	TA2026	TA2025
Konsernijohto	-3 561 113,22	-3 468 666,00
Elinvoima	-6 443 347,04	-5 601 057,00
Varhaiskasvatus	-9 206 108,15	-9 112 772,00
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	-15 689 793,34	-15 105 751,00
Vapaa-aikapalvelut	-3 438 835,54	-3 272 079,00
Elinympäristölautakunta	-11 436 833,41	-11 550 714,00

*Graafista puuttuu toimintakulut seuraavilta aloilta; kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, vaikuttajatoimielimet, sekä vesiliikelaitoksen toimintakulut.

*Elinvoiman kustannuksissa lisättyä edestakaisin laskutus Turun kanssa Loimaan lähipalvelujen osuudesta 700 000 €. Tämä mukana tuotoissa, joten summalla ei ole katevaikutusta.

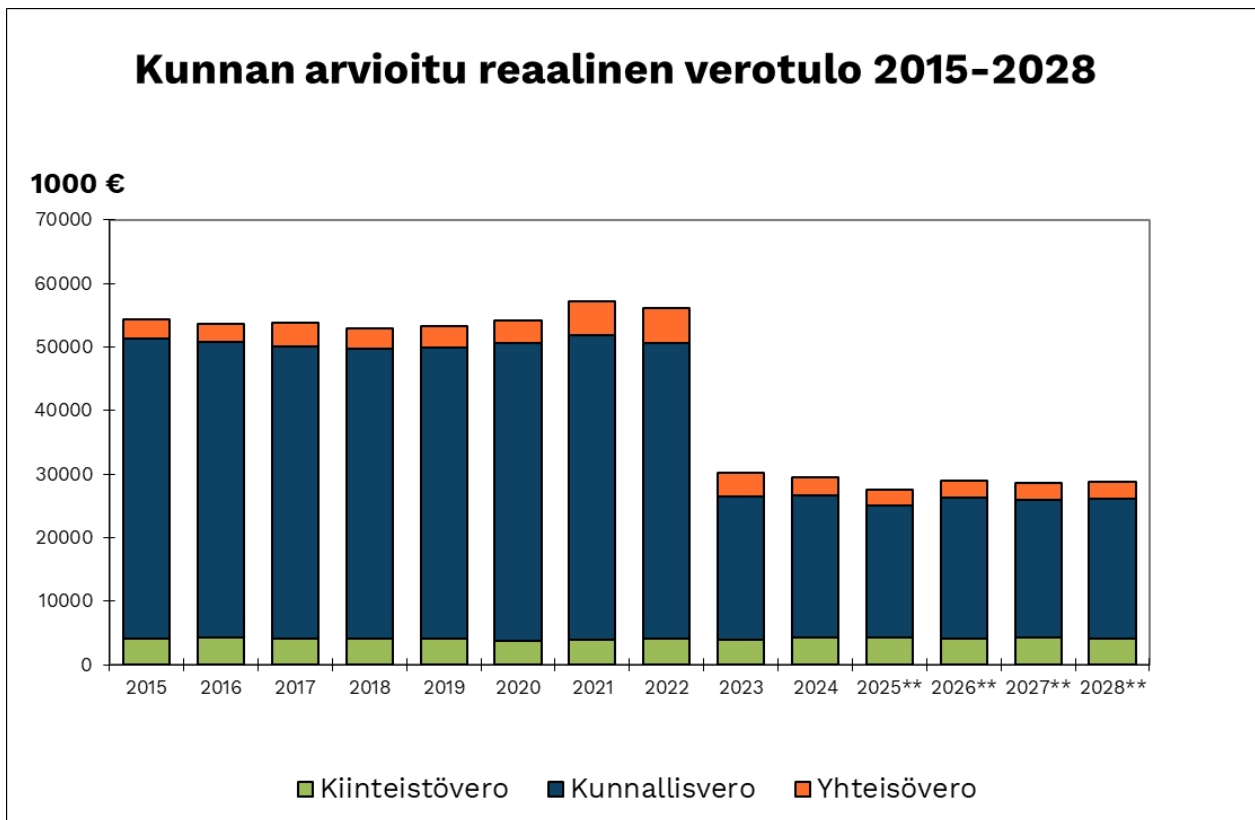
*Sivistystoimen osalta kustannusnousu johtuu pääasiassa palkkojen sopimuskorotuksista.

	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028	Erotus TA2026/ TA2025
Verotulot	33 598	33 586	32 539	34 183	34 715	35 727	5,05 %
Kunnan tulovero	25 117	25 406	24 500	26 144	26 300	27 150	6,71 %
Kiinteistövero	4 434	4 943	4 939	4 955	5 155	5 155	0,32 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 047	3 237	3 100	3 084	3 260	3 422	-0,51 %

Verotuloennuste talousarviossa 2026 on yhteensä 34,18 milj. euroa. Summassa huomioitu väestön määrän väheneminen tilastokeskuksen ennusteen mukaisesti.

Loimaan kaupungin tuloveroprosentti on vuoden 2026 alusta alkaen 8,4 prosenttia. Tämä kerryttää ennusteen (09/2025) mukaisesti verotuloja 34,18 milj. euroa vuonna 2026. Suunnitelmavuosille ennuste on 34,7 milj. vuoden 2027 osalta sekä 35,7 milj. euroa vuoden 2028 osalta.

Yhteenveto						
TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	25 117	25 406	23 992	26 144	26 300	27 150
Muutos %	-49,9	1,2	-5,6	9,0	0,6	3,2
Yhteisövero	4 047	3 237	2 925	3 084	3 260	3 422
Muutos %	-33,7	-20,0	-9,6	5,4	5,7	5,0
Kiinteistövero	4 434	4 943	4 946	4 955	5 155	5 155
Muutos %	0,6	11,5	0,1	0,2	4,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	33 598	33 586	31 863	34 183	34 715	35 727
Muutos %	-44,5	0,0	-5,1	7,3	1,6	2,9
Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu						

3.3. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistus

Kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodella eteenpäin. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan jo vuoden 2026 alusta.

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta ollaan uudistamassa vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa.

Talousarvion tekohetkellä alustava tieto on että uudistuksessa valtionosuustuloista poistuu sote-erät, joka tarkoittaa Loimaan kaupungille 1,3 milj. euron vähennystä tuloista. Vallitsevissa taloudellisissa olosuhteissa se heikentäisi suunnitelmavuosien talouden tasapainoa entisestään.

Suunnitelmankauden talouden kokonaiskehitys on hyvin riippuvainen valtionosuuksien uudesta tasosta, ja sitä on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida.

”Uudistuksen tavoitteena on, että erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa turvataan. Meidän tulee ottaa huomioon niin muuttotappiokuntien tarpeet kuin kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia”, toteaa kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen.

”Pidän erittäin tärkeänä, että uudistus nojaa vahvaan tietopohjaan. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) tekemä selvitys on tärkeä osa uutta kokonaisuutta, mutta tarvitsemme vielä lisää tietoa esimerkiksi erilaisten demografisten muuttujien vaikutuksesta palveluiden kustannuksiin kunnissa. Tulemme teettämään joitakin lisäselvityksiä pikaisella aikataululla. Olen huolissani ylipäättään kuntien taloudellisesta selviytymisestä muuttuvassa ympäristössä”, jatkaa ministeri Ikonen.

Uuden rahoitusmallin on tarkoitus vahvistaa itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Samalla tarkastellaan tasauksen piirissä olevien verojen määrää ja tasauksen suuruutta. Perusperiaatteena on, että kuntien alueella syntyvästä verotulosta mahdollisimman suuren osan tulee jäädä kuntien omaan käyttöön, kuitenkin kaikkien kuntien elinvoima ja kuntien välinen rahoituksen tasapainoisuus huomioiden.

Valtiovarainministeriö 22.10.2024, tiedote

3.4. Soten ja pela-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Vaikka itse toiminta siirtyi kunnilta pois, jäi merkittävä sote- ja pela-kiinteistöomaisuus kuntien käsiin. Hyvinvointialueet ovat velvoitettuja vuokraamaan nykyiset sote- ja pela-kiinteistöt 3+1 vuotta eli vuoden 2025 loppuun saakka, ellei hyvinvointialue käytä vuoden jatko-optiotaan. Siirtymäkauden jälkeen edessä on todennäköisesti roima karsimistyö, jossa moni sote-kiinteistö on vaarassa jäädä tyhjilleen. Pelastustoimen osalta toiminta pysyy todennäköisesti lähellä nykymuotoaan. Nämä asiat selkeytyvät hyvinvointialueiden loppusuoralla olevissa palveluverkkoselvityksissä.

Kuntien asema sote- ja pela-palveluiden tarjoajana ja kiinteistöjen omistajana on muuttunut, ja jatkossa kunta kiinteistöjen omistajana toimii kilpailluilla markkinoilla. Jotta kilpailu yksityisten toimijoiden kanssa on tasavertaista, tulee kuntien omistamat sote- ja pela-kiinteistöt olla jatkossa yhtiömuodossa. Oli kiinteistöjen kohtalo mikä hyvänsä, edellyttää se joka tapauksessa toimenpiteitä kunnalta. Luvassa siis on sote-kiinteistöjen yhtiöittämisiä, myyntejä, muiden käyttötarkoitusten etsimistä kuin myös viime kädessä purkutöitä, jos kiinteistölle ei jatkossa ole enää käyttöä.

Talousarvion laskelmissa vuodelle 2026 ei ole huomioitu sote- ja kiinteistöjen siirtämistä yhtiöön yhtiöittämisvelvoitteen mukaisesti. Tämä siksi, että Varha laatii tällä hetkellä vuokrasopimuksia pääosin toistaiseksi voimassa olevina 12 kuukauden irtisanomisajalla. Näiden siirtäminen yhtiöön on yhtiön talouden kannalta liian riskialtista. Ennen kiinteistöjen siirtoa yhtiöön tulee saada Varhalta päätös pidemmän ajan palveluverkkosuunnitelmasta sekä pidempiaikaisista vuokrasopimuksista. Nämä ratkaisevat, mitä kiinteistöjä yhtiöön siirretään.

Talousarvion laskelmissa vuosille 2027-2028 on huomioitu kuuden(6) sotekiinteistön siirtyminen uudelle perustettavalle yhtiölle. On arvioitu että uusi yhtiö tuottaa omistajalleen voittoa 0,5 milj. euroa vuodesta 2028 lähtien.

3.5. Kiinteistöverouudistus

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöveron arvostamisuudistusta jatketaan. Hallituksen puoliväliriihen 2025 kirjauksen mukaan hallitus toteuttaa arvostamisuudistuksen siten, että uudistus on kohtuullinen kiinteistöjen omistajille. Kirjaukseen sisältyy merkintä uudistuksen portaittaisesta käyttöönotosta ja

maksettavan kiinteistöveron määrän rajoituksista.

Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maalueiden hintaeroja.

Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena.

Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia veroprosenttien vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Lähde: Valtion kuntatalousohjelma - syksy 2025

3.6. Loimaan taloudellinen kehitys

Kaupungin tulojen riittävyyttä käyttötalousmenoihin arvioidaan tuloslaskelman välitulosten, eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Loimaan kaupunki ja vesilaitos

(Ulkoinen)	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	12 544 776	12 603 853	13 698 175	8,68 %	11 379 679	11 586 679
Myyntituotot	5 833 606	6 627 258	8 210 516	23,89 %	8 292 020	8 499 020
Maksutuotot	1 152 179	973 900	962 900	-1,13 %	962 900	962 900
Tuet ja avustukset	1 650 877	1 465 495	1 021 109	-30,32 %	1 021 109	1 021 109
Muut toimintatuotot	3 908 113	3 537 200	3 503 650	-0,95 %	1 103 650	1 103 650
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-47 727 570	-51 848 088	-53 556 792	3,30 %	-53 760 349	-54 862 849
Henkilöstökulut	-25 934 312	-27 370 369	-28 192 765	3,00 %	-28 873 140	-29 578 340
Palkat ja palkkiot	-20 725 700	-22 573 246	-22 948 054	1,66 %	-23 630 329	-24 332 171
Henkilösivukulut	-5 208 612	-4 797 123	-5 244 711	9,33 %	-5 242 811	-5 246 169
Eläkekulut	-4 739 321	-4 247 183	-4 586 229	7,98 %	-4 587 043	-4 590 046
Muut henkilösivukulut	-469 292	-549 940	-658 482	19,74 %	-655 768	-656 123
Palvelujen ostot	-11 743 370	-13 864 557	-14 876 998	7,30 %	-15 196 400	-15 501 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 918 624	-5 612 173	-5 466 920	-2,59 %	-4 676 600	-4 769 300
Avustukset	-2 053 128	-3 042 723	-3 103 723	2,00 %	-3 103 723	-3 103 723
Muut toimintakulut	-2 078 136	-1 958 266	-1 916 386	-2,14 %	-1 910 486	-1 910 486
Toimintakate	-35 182 794	-39 244 235	-39 858 617	1,57 %	-42 380 670	-43 276 170
Verotulot	33 586 399	32 539 000	34 183 166	5,05 %	34 715 000	35 727 000
Valtionosuudet	9 695 903	11 352 446	11 424 807	0,64 %	11 964 000	12 517 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-309 658	-557 801	-952 601	70,78 %	-388 801	111 199
Vuosikate	7 789 850	4 089 410	4 796 755	17,30 %	3 909 529	5 079 029
Poistot ja arvonalentumiset	-5 021 551	-4 800 512	-4 851 996	1,07 %	-4 440 631	-4 932 609
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden tulos	2 768 299	-711 102	-55 241	-92,23 %	-531 102	146 419
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	49 977	55 464	55 241	-0,40 %	36 582	36 421
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 818 276	-655 638	0	-100,00 %	-494 520	182 840

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2024	MTA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Asukasluku	15304	15164	15043	14931	14827
Vuosikate/Poistot%	155,1	85,2	98,9	88	103
Vuosikate, €/Asukas	509	270	319	262	343
Toimintatuotot/toimintamenot, %	26,3	24,3	25,6	21,2	21,1

Talousarviovuosi 2026

Varhalle vuokratut kiinteistöt; vuokratuotto 2,5 milj. euroa vuodessa
Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 450 000 €

Vesiliikelaitoksen liikevaihdossa 12 % hinnan korotus.

Veroennuste 9/2025, Kuntaliitto

Valtionosuusennuste 9/2025, Kuntaliitto

Suunnitelmavuosi 2027

Varhalle vuokratuista kiinteistöistä 6 kpl ovat siirretty perustettavaan yhtiöön. Tyhjen kiinteistöjen tasearvo 730 t euroa. Alaskirjaussuunnitelma tehdään vasta 2027 vuoden aikana.

Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. euroa

Huomioituna vuokratuottoja kaupungille 0,5 milj. euroa (ta26 2,5 milj. euroa)
Kiinteistöverotuottoja lisätty 0,2 milj. euroa
Maan vuokratuottoja lisätty 60 t euroa / vuosi
Käyttökuluja vähennetty 0,9 milj. euroa
Poistoja vähennetty 0,5 milj. euroa

Suunnitelmavuosi 2028

Osinkotulo Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. euroa
Osinkotulo uudelta tytäryhtiöltä, 0,5 milj. euroa

Huomioituna vuokratuottoja kaupungille 0,5 milj. euroa
Kiinteistöverotuottoja lisätty 0,2 milj. euroa
Maan vuokratuottoja 60 t euroa

Loimaan peruskaupunki

(Ulkoinen)	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	9 042 785	8 511 057	9 063 279	6,49 %	6 411 479	6 411 479
Myyntituotot	2 310 599	2 534 462	3 575 620	41,08 %	3 323 820	3 323 820
Maksutuotot	1 154 576	973 900	962 900	-1,13 %	962 900	962 900
Tuet ja avustukset	1 650 877	1 465 495	1 021 109	-30,32 %	1 021 109	1 021 109
Muut toimintatuotot	3 926 732	3 537 200	3 503 650	-0,95 %	1 103 650	1 103 650
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-45 179 755	-48 644 185	-50 289 977	3,38 %	-50 428 749	-51 479 249
Henkilöstökulut	-25 151 863	-26 518 702	-27 309 950	2,98 %	-27 987 140	-28 674 340
Palkat ja palkkiot	-20 088 974	-21 880 446	-22 234 470	1,62 %	-22 909 600	-23 596 800
Henkilösivukulut	-5 062 889	-4 638 256	-5 075 480	9,43 %	-5 077 540	-5 077 540
Eläkekulut	-4 608 727	-4 105 124	-4 437 421	8,09 %	-4 439 258	-4 439 258
Muut henkilösivukulut	-454 162	-533 132	-638 059	19,68 %	-638 282	-638 282
Palvelujen ostot	-11 443 380	-13 160 148	-14 158 498	7,59 %	-14 434 400	-14 723 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 201 522	-4 727 946	-4 565 020	-3,45 %	-3 756 600	-3 831 300
Avustukset	-2 053 128	-3 042 723	-3 103 723	2,00 %	-3 103 723	-3 103 723
Muut toimintakulut	-1 329 861	-1 194 666	-1 152 786	-3,51 %	-1 146 886	-1 146 886
Toimintakate	-36 136 970	-40 133 128	-41 226 698	2,72 %	-44 017 270	-45 067 770
Verotulot	33 586 399	32 539 000	34 183 166	5,05 %	34 715 000	35 727 000
Valtionosuudet	9 695 903	11 352 446	11 424 807	0,64 %	11 964 000	12 517 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-263 264	-456 652	-830 452	81,86 %	-241 652	258 348
Vuosikate	6 882 069	3 301 666	3 550 823	7,55 %	2 420 078	3 434 578
Poistot ja arvonalentumiset	-4 227 504	-3 913 512	-4 035 225	3,11 %	-3 550 723	-4 006 573
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden tulos	2 654 565	-611 846	-484 402	-20,83 %	-1 130 645	-571 995
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	31 974	38 802	38 579	-0,57 %	22 282	22 121
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 686 539	-573 044	-445 823	-22,20 %	-1 108 363	-549 874

TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Vuoden 2026 osalta eriteltynä:

Toimintatuotot:

Vuokratuotoissa arvioituna 2,5 milj. euroa sote-kiinteistöjen vuokratulo Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta.

Vesiliikelaitoksen liikevaihdossa huomioituna 12 % maksujen hinnankorotus vuodelle 2026.

Toimintakulut:

Henkilöstökulut:

Palkkojen sopimuskorotus 3 %.

Elinvoima

Nuorten ohjaamoverkoston koordinaattori (1 htv seudulle).

Sivistystoimi

Varhaiskasvatus

Vähennys 1 htv (perhepäivähoitaja)

Perusopetusopetus

Vähennys 6 htv (kolme opettajaa, kolme ohjaajaa)

Lisäys 0,6 htv (palvelusihteeri, talous)

Vapaa-aikapalvelut
Lisäys 1 htv (liikunnanohjaaja)

Suunnitelmavuosi 2027:

Vuokratuotot 0,5 milj. euroa € jää kaupungille (uuteen yhtiöön siirretty kuuden sote-kiinteistön vuokratuotot)

Käyttökuluista vähennetty 900 000 €

Poistoista vähennetty 500 000 €, sote-kiinteistöjen poistojen osuus

Inflaation vaikutus kustannuksiin 2 %

Palkkojen sopimuskorotukset 3 %.

Osinkotuotto, Loimaan Kaukolämpö Oy, 1 milj. euroa.

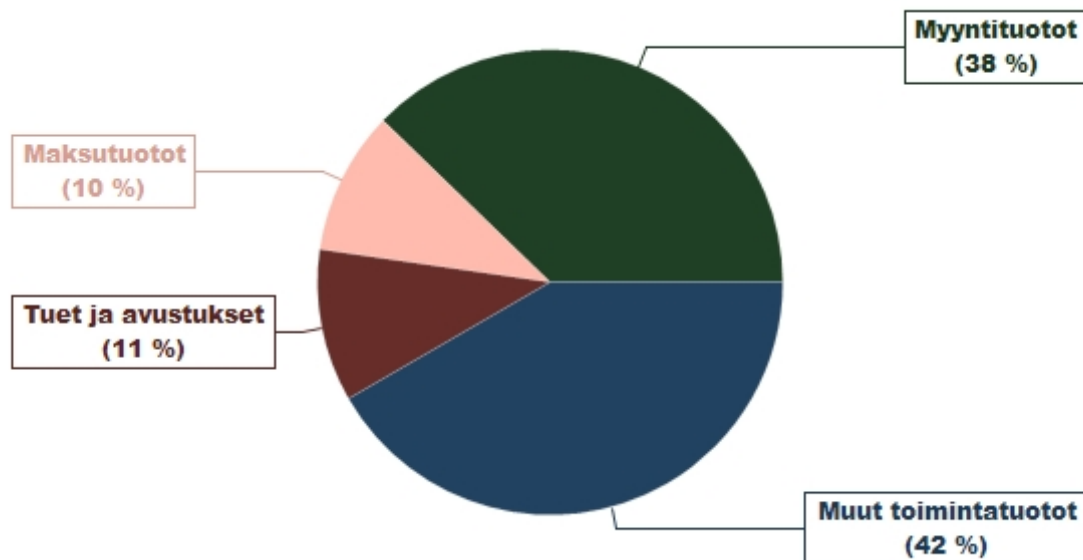
Suunnitelmavuosi 2028:

Vuodelle 2028 palkkojen sopimuskorotukset 3 %.

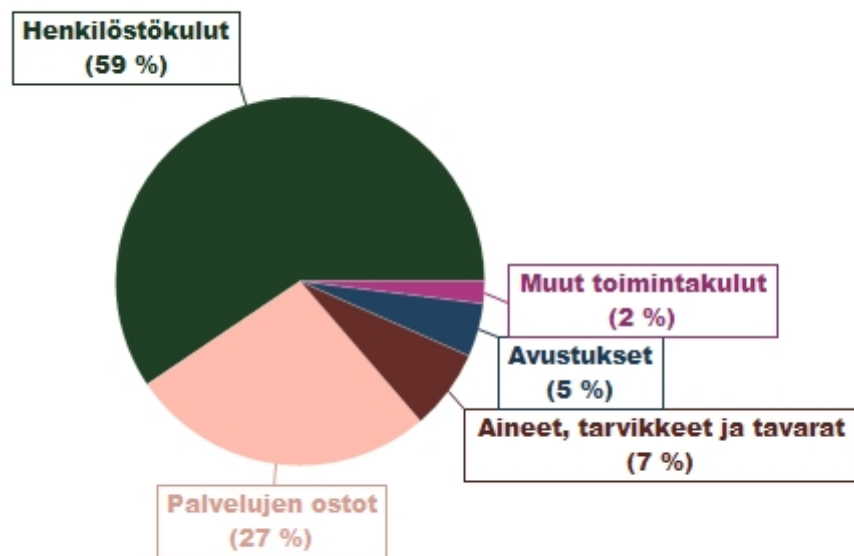
Osinkotuotot tytäryhteisöiltä: Loimaan Kaukolämpö Oy 1 milj. euroa, uudelta perustettavalta yhtiöltä 0,5 milj. euroa.

Kiinteistöjen alaskirjauksia budjetoitu talousarvio vuodelle 2026 lisäys 400 000 € sekä vuodelle 2028 yhteensä 200 000 €. (Kaupungin kiinteistöjen alaskirjaussuunnitelma.)

Toimintatuottojen jakautuminen tileittäin, % Kaupunki

Toimintakulujen jakautuminen tileittäin, % Kaupunki

3.7. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelmalla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA, kaupunki	TP 2024	MTA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnot ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	6 765 201	3 181 666	3 440 823	2 310 078	3 324 578
Vuosikate	6 882 069	3 301 666	3 550 823	2 420 078	3 434 578
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-116 868	-120 000	-110 000	-110 000	-110 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 176 955	-10 400 000	-7 460 000	-4 245 000	-4 455 000
Rahoitusostuudet invest. menoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	469 449	120 000	110 000	110 000	110 000
Investointien rahavirta	-2 707 507	-10 280 000	-7 350 000	-4 135 000	-4 345 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 057 694	-7 098 334	-3 909 177	-1 824 922	-1 020 422
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	42 164	20 000	20 000	20 000	20 000
Antolainasaamisten lisäys	-83 322	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennys	125 486	40 000	40 000	40 000	40 000
Lainakannan muutokset	-3 167 854	2 900 000	3 500 000	2 300 000	1 100 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000	5 200 000	8 000 000	7 000 000	6 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 167 854	-4 300 000	-4 500 000	-4 700 000	-4 900 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		2 000 000			
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	30 483				
Rahoituksen rahavirta	-3 095 207	2 920 000	3 520 000	2 320 000	1 120 000
Rahavarojen muutos	962 487	-4 178 334	-389 177	495 078	99 578
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	26361	10086	1420	-4282	-9881
5 vuodelta, 1000 €					
Investointien tulorahoitus %	217	32	48	57	77
Laskennallinen hoitokate	2,16	1,04	0,99	0,72	0,89

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä.

Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Loimaan varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta vuodelle 2026 on 1,4 milj. euroa ja vuodelle 2027 laskee -4,2 milj. euroon.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Investointien tulorahoitus

Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttötalouden ylijäämällä, tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Tunnuslukuarvo on hyvä, jos luku on yli 100 prosenttia, tyydyttävä arvon ollessa 80-100 prosenttia ja huono alle 50 prosenttia.

Investointien tulorahoitus laskee v. 2026 osalta 48 %:iin, eli tunnusluku on huono.

Lainakannan nykytilanne ja kehitys

Lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismäärä on 20,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 pitkäaikaisia lainoja nostetaan lisää 8 miljoonaa euroa. Lainoja maksetaan pois 4,5 miljoonaa euroa, jolloin lainakannan muutos on 3,5 miljoonaa euroa lisäystä. Vuoden 2026 lopulla pitkäaikaisia lainoja arvioidaan olevan 22 milj. euroa.

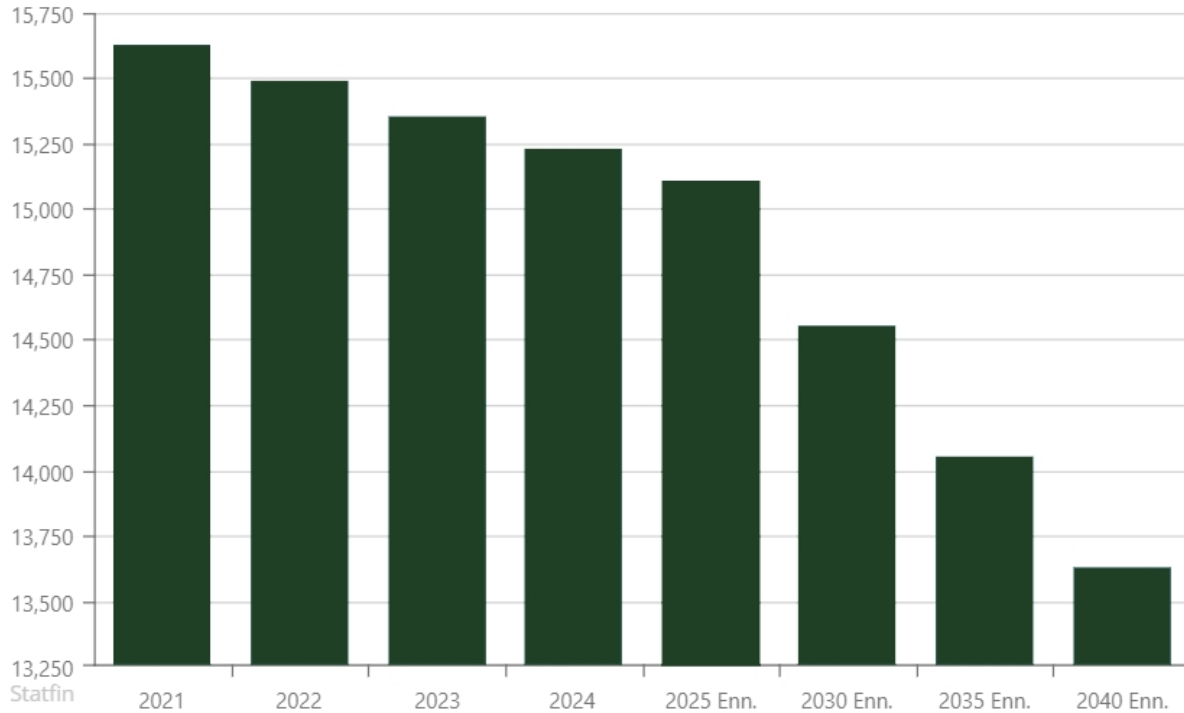
Leasing-vastuita kaupungilla on yhteensä 4,2 milj. euroa (12/2024). Hirvimetsän päiväkodin osuus 2,5 milj. euroa ja puistometsän päiväkodin osuus 1,3 milj. euroa. Loimaan veden leasing-vastuu velka on yhteensä 10,4 milj. euroa. IT-laitteet ja kopiokoneet 0,4 milj. euroa. Leasing-vastuut yhteensä 14,6 milj. euroa.

Loimaan kaupungin lainakanta ja leasingvastuut 31.12.2025 ovat (22 milj. e + 14,6 milj. e) yhteensä 37 milj. euroa.

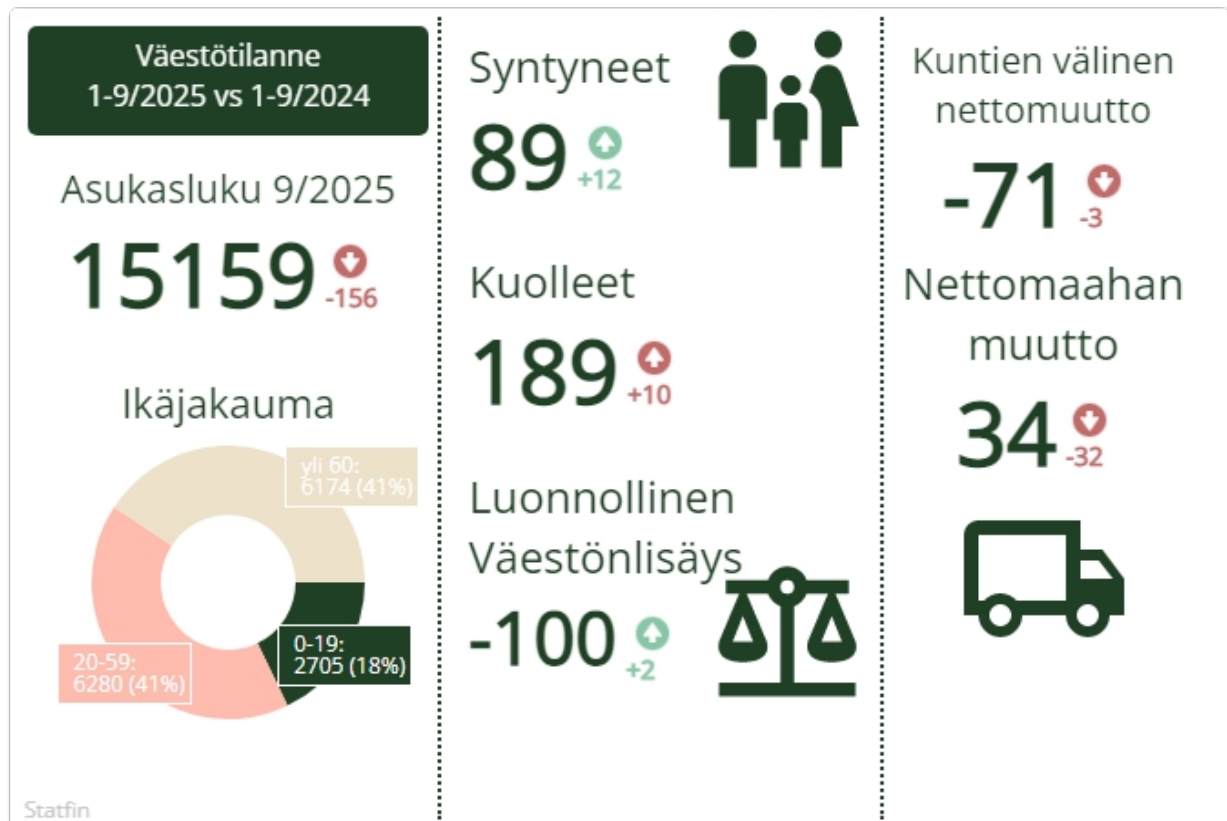
3.8. Väestö ja työllisyys

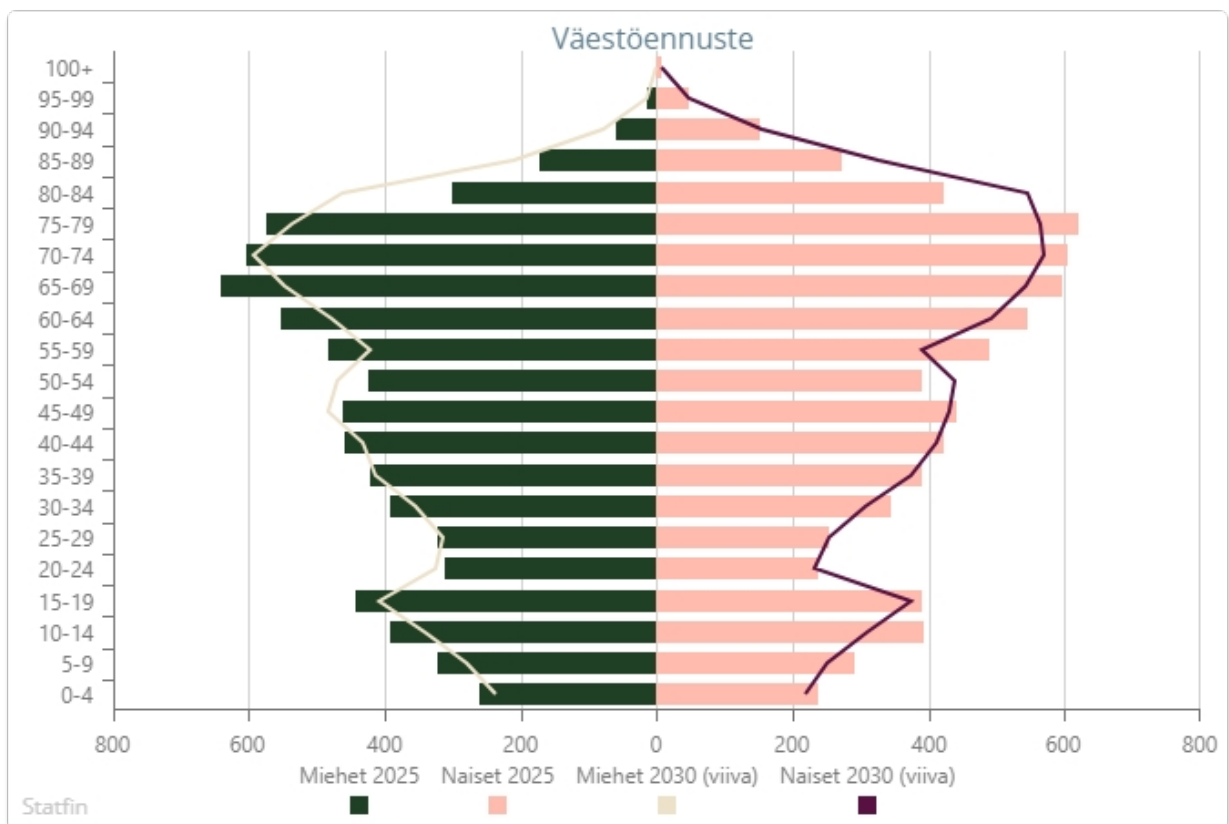
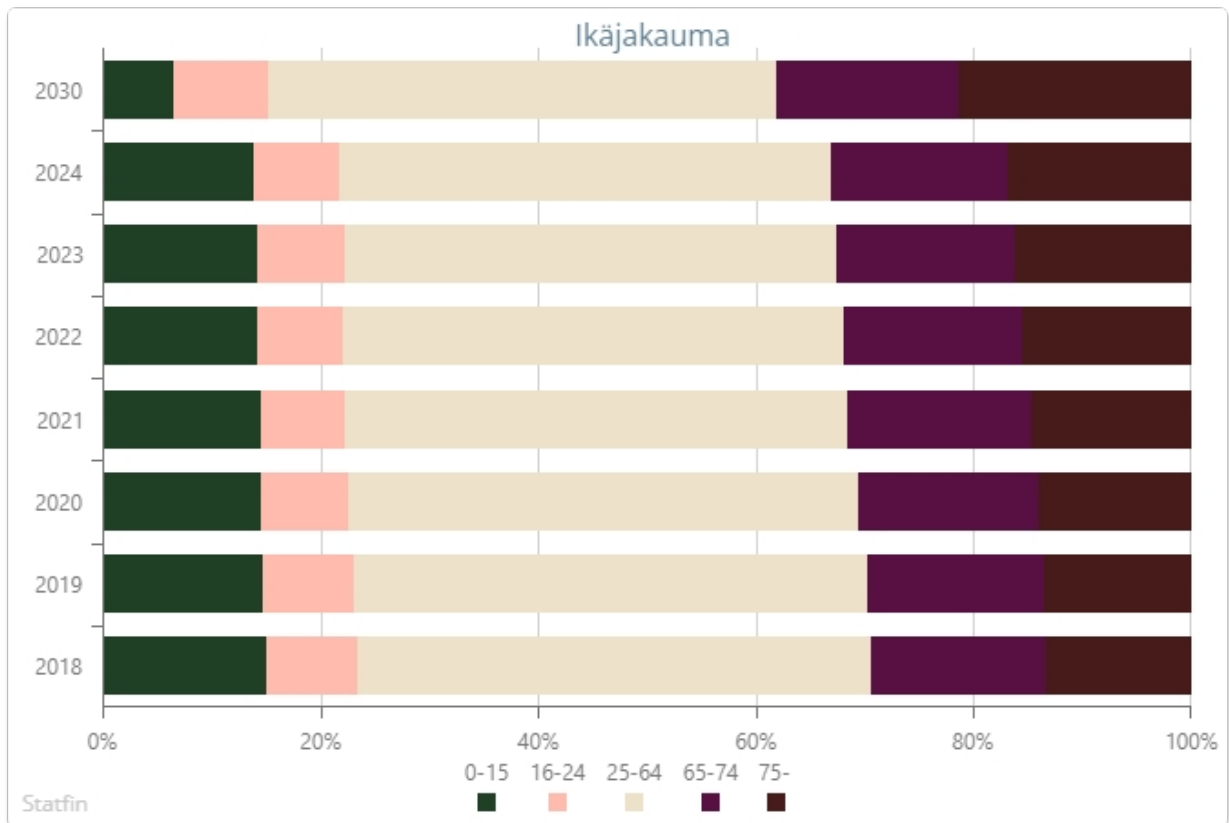
Vuoden 2025 alussa Loimaalla oli 15 295 asukasta. Väestön määrä on vähentynyt viime vuosina. 30.9.2025 asukkaita oli 15 159, joka on 156 asukasta vähemmän kuin vuosi sitten 30.9.2024.

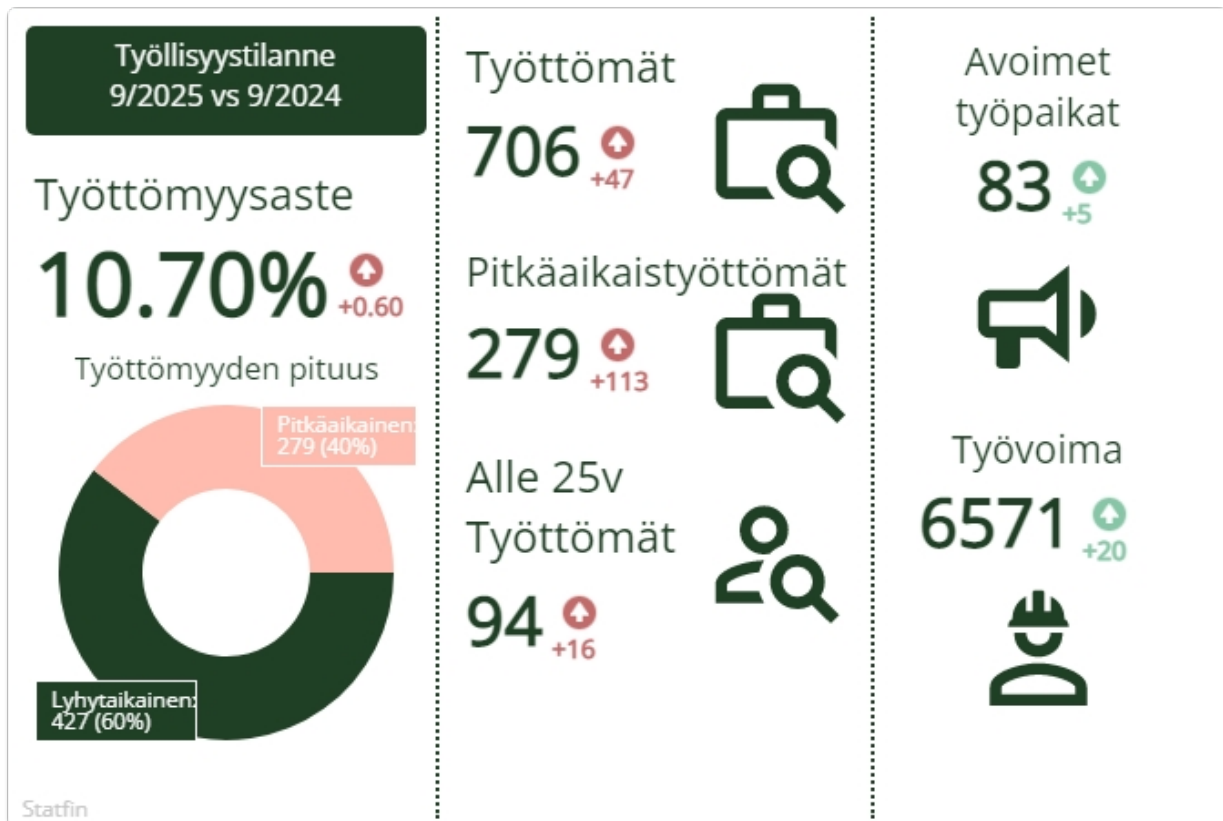
Väestömäärä ja ennuste

Tilastokeskuksen kuukausittaiset väestöennakko ja työllisyystilastot

4. Talousarvioesitys

4.1. Talousarviorakenne ja sitovuus

Talousarviosta ja – suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säädökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja –suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolain säädöksiä. Sitovia ohjeita ja lausuntoja kuntien kirjanpitoon antaa työ- ja elinkeinoministeriön alainen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Talousarvion sisältö on laadittu huomioiden soveltuvin osin edellä mainitut säännökset ja ohjeet. Talousarvion esitystavassa on noudatettu uusinta JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -käsikirjaa.

Talousarviossa on seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa, investointiosa, rahoitusosa ja konsernitavoitteet.

Sitovuus

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Talousarviorakenne on laadittu siten, että organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan.

Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Käyttötalous

Kaupunginvaltuusto
 Tarkastuslautakunta
 Keskusvaalilautakunta
 Kaupunginhallitus
 Konsernijohto
 Elinvoima
 Sivistyslautakunta
 Elinympäristölautakunta
 Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraava liikelaitos:

Loimaan Vesi-liikelaitos
 Investoinnit

Tuloslaskelma

verotulot ja valtionosuudet
 rahoitustuotot ja rahoituskulut
 satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma

Antolainasaamisten muutos
 Pitkä- /lyhtyaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi-liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjettirahoitteisia.

Sisäiset ja ulkoiset erät esitetään erikseen. Määrärahat esitetään ilman arvonlisäveroa lukuun ottamatta vähennysrajoitteisia toimintoja, joiden osalta arvonlisävero sisällytetään menoihin.

Tavoitteet

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteita on asetettu taloudellisuudelle, tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, kehittämiselle ja riskienhallinnalle. Tavoitteet tukevat kaupungin strategisten päämäärien saavuttamista.

Sisäiset erät

Sisäinen laskutus on palveluyksiköiden ja tukipalveluyksiköiden järjestelmä, jossa sisäisistä palveluista laskutetaan etukäteen määriteltujen kiinteiden hintojen perusteella tai automatisoitavissa olevien kustannustenjakoperiaatteiden mukaan. Sisäiset erät tulee talousarviovaiheessa erottaa ulkoisista tapahtumista, jotta ulkoinen tuloslaskelma voidaan esittää.

Sisäiset eli kaupungin usean yksikön yhteiset erät voidaan käsitellä:

- menonsiirtokirjauksina
- vyörytyksenä

- sisäisinä laskutuksina

Konsernihallinnon keskitetyt palvelut vyörytetään palvelualueille. Konsernin vyörytettävät palvelut ovat:

- keskitetyt toimistopalvelut (yleishallinnon palvelut, kuten puhelinkeskus, talous- ja palkka- sekä henkilöstöhallinto)
- Keskitetyt IT-palvelut

Kyseisissä palveluissa vyörytysperusteena on budjetoitu palkka kustannuspaikoittain.

Elinympäristölautakunta vyöryttää ja laskuttaa omilla perusteillaan seuraavia palveluita:

- kiinteistöhuolto
- siivous
- ruokahuolto
- kuljetukset
- toimitilojen sisäiset vuokrat

Palvelualat maksavat käytössään olevista toimitiloistaan sisäistä vuokraa.

Kiinteistöhuollon hallinnon kustannukset vyörytetään ennen laskutusta kiinteistöjen kustannuspaikoille ja sen jälkeen vuokrakustannus lasketaan käytössä olevien neliöiden mukaan. Laitosmiesten tunnit on jaettu eri kiinteistöille kiinteistöhuollon mitoituksen mukaan käyttäen laitosmiehestä 24 euron keskituntihintaa ja muut kustannukset aiheuttamisperiaatteen mukaan. Vuokrakustannuksessa on huomioitu poistot.

Sisäinen vuokrakustannus ei ole vertailukelpoinen ulkopuolisten toimijoiden kanssa, koska vuokrasta puuttuu pääomavuokrakustannukseen kuuluva korjauskustannus.

Ruokahuollon kustannukset laskutetaan suoriteperusteisesti sovittujen suoritemäärien mukaan. Ruokahuollon kustannuksissa ei ole mukana keittiön vuokrakustannus. Kyseinen kustannus on kohdennettu suoraan palvelualueiden kustannuspaikoille ja löytyy kiinteistöjen vuokramenosta.

Siivouspalveluiden palkkakulut kirjataan työaikajaan ja muut kustannukset tiliöidään aiheutumisperusteen mukaan suoraan siivottavien tilojen kustannuspaikoille ja sieltä ne laskutetaan siivottavien neliöiden mukaan tilojen käyttäjien kustannuspaikoille.

Sisäiset menot ja sisäiset tulot ovat aina käyttötalouspuolella yhtä suuret, tulosvaikutusta niillä ei ole.

4.2. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntakonsernin johtamisjärjestelmää, jolla varmistetaan, että johtaminen, suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon ja varmistetaan se, että toiminta jatkuu keskeytyksittä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus vastaa, että kaupungin johtamis- ja hallintojärjestelmä on kokonaisuutena asianmukainen ja toimielintyöskentely hyvän hallintotavan mukaista ja tehokasta.

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin valtuustossa 27.9.2021 §88. Loimaan kaupunginvaltuuston 27.9.2021 hyväksymän hallintosäännön 9. luvussa on vahvistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Uuden ohjeen myötä uudistettiin riskienhallinnan käsittelyprosessia. Talousarviolaadinnan yhteydessä arvioitiin kaikkien toimielinten ja tytäryhtiöiden riskejä ja ne kirjattiin sille varattuun ohjelmaan. Talousarvioesityksen käyttötalousosio 2025 pitää sisällään toimialoittain olennaisimmat riskit. Sen lisäksi tehdyn kartoituksen jälkeen kaupungin riskienhallinnan johtoryhmä käy kirjatut riskit lävitse ja sen jälkeen raportoi vielä erikseen kaupunginhallitusta olennaisimmista kaupungin riskeistä. Seuraavan kerran riskikatselmus ja päivitys tehdään tilinpäätöksen yhteydessä.

4.3. Tuloperusteet

Verotulot

Loimaan tuloveroprosentti on 8,4 %. Varsinais-Suomessa tuloveroprosentin painotettu keskiarvo vuonna 2025 on ollut 7,94%.

Loimaalla hyvä verotulopohja on pitänyt verotulot lievässä nousussa taloudellisesta taantumasta huolimatta. Kunnallisvero ja yhteisövero jäänee vuoden 2025 osalta alle ennusteen. Työllisyyden kehitys vaikuttaa nopeasti kunnallisverotuloihin, joten siksi sen kehitystä seurataan tarkasti.

Tuloveron veropohja perustuu 2025 verotuksen ennakkotietoihin ja sen taustalla olevaan väestökehitysarvioon. Veronsaajille jaettavana kertymänä käytetään Kuntaliiton muokatun ennusteen mukaista arviota vuoteen 2028 asti, siitä eteenpäin ennuste on kaupungin trendinomainen arvio.

Voimassa olevan kiinteistöverolain mukaan kunnan on määrättävä yleinen kiinteistöveroprosentti erikseen rakennuksille ja maapohjalle, vakituisten asuinrakennusten ja muiden asuinrakennusten veroprosentti. Muiden veroprosenttien määrittäminen on vapaaehtoista.

Talousarviossa vuodelle 2026 kiinteistöveron määrän laskennassa on käytetty samoja kiinteistöveroprosentteja kuin vuonna 2025.

Vuodelle 2026 kiinteistöveroprosenttien esitetään olevan seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,00

yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja 1,30

vakituisten asuinrakennusten prosentti 0,50

muiden asuinrakennusten prosentti 1,05

voimalaitoksen prosentti 2,00

yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00

Kiinteistöveroennuste on varsin vakaalla pohjalla. Vuoden 2026-2028 kiinteistöverot on laskettu samoilla kiinteistöveroprosenteilla. Kiinteistöverotuksen uudistushanke ei ole kuluvana vuonna edennyt.

Veroennustelaskelma ei sisällä veronkorotuksia, mutta veronkorotuksen harkinta on todennäköinen suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuosien talouteen vaikuttavasta valtionosuuksien kehityksestä ei ole vielä tietoa, ja sillä tulee olemaan vaikutusta talouden kokonaiskehitykseen. Talouden kokonaiskehitys ratkaisee mahdollisen veronkorotuksen tai korotusten ajankohdan ja suuruusluokan.

Valtionosuudet

Valtionosuusuudistus on ollut pitkään vireillä, mutta sitä ei saatu valmiiksi tälläkään kertaa siten, että suunnitelmavuosien valtionosuudet olisi voitu suunnitella uudistuksen mukaiseksi. Uudistuksen pitäisi tällä tietoa tulla voimaan 1.1.2027, eli sillä on vaikutusta lähes koko suunnitelmakauteen. Mikäli sote-erät 1,3 miljoonaa euroa pudotetaan kokonaan pois valtionosuuksista, Loimaan tulopohjassa on 1,3 miljoonan euron vaje. Samaan aikaan lasten määrä on hitaassa laskusuunnassa, ja se vaikuttaa omalta osaltaan valtionosuuksiin laskevasti.

Suunnitelmakauden talouden kokonaiskehitys on hyvin riippuvainen valtionosuuksien uudesta tasosta, ja sitä on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida.

Valtionosuudet on ennusteen (09/2025) mukaisesti:

v. 2026	11,4 milj.euroa
v. 2027	11,9 milj.euroa
v. 2028	12,5 milj. euroa

Muut tuloslaskelman erät

Rahoituserät

Loimaan Kaukolämpö Oy maksaa osinkoa 450 000 euroa. Korkokuluihin vaikuttaa lainamäärän kehitys sekä korkotason ennakoitu kehitys. Lainaa otetaan suunnitelmakaudella investointien rahoittamiseksi.

Vesiliikelaitos maksaa peruspääoman korkoa 79 549 euroa.

4.4. Menoperusteet

Toimintakulut

Vuoden 2026 ulkoiset toimintakulut kaupunki, yhteensä 50,2 milj. euroa. Toimintakulut nousevat talousarvioon 2025 nähden 3,38 prosenttia.

Vuoden 2026 ulkoiset toimintakulut kaupunki ja vesiliikelaitos, yhteensä 53.5 milj. euroa. Toimintakulut nousevat talousarvioon 2025 nähden 3,30 prosenttia.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on arvioitu nykyisen vakanssirakenteen mukaisesti huomioiden eläköitymiset, tehtävien uudelleen järjestelyjen ja palvelualojen välisten siirtojen vaikutukset. Henkilöstövähennykset tulee pääsääntöisesti toteuttaa niin, että syntyvää säästöä ei käytetä korvaaviin ostopalveluihin.

Kunnallinen virkaehtosopimus on voimassa 1.5.2025 – 29.2.2028. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 7,37 prosenttia.

Henkilöstökulut, kaupunki ovat 27,3 milj. euroa vuonna 2026. Henkilöstökulut nousevat talousarvioon 2025 nähden 2,98 %.

Henkilöstökulut, kaupunki ja vesiliikelaitos, ovat 28,1 milj. euroa. Henkilöstökulut nousevat talousarvioon 2025 nähden 3 %.

Talousarvioon on tehty korotukset 3 % palkankorotusprosentteilla myös suunnitelmavuosille. Henkilösivukulut v. 2025 prosentteilla, koska uudempia ei ollut saatavilla 24.10.2025.

**Kuntatyönantajan
sotumaksut, %**

Sairausvakuutusmaksu	1,16	1,87	1,89	1,84	1,81	1,80
Työttömyysvakuutusmaksu	1,01	0,74	1,14	1,14	1,14	1,14
Työnantajan eläkemaksu	19,64	19,29	19,55	19,55	19,55	19,55
Opettajien eläkemaksu	16,43	16,52	17,23	17,24	17,24	17,24
Muut sosiaalivakuutusmaksut	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Kuntatyönantajamaksut yhteensä	22,51	22,60	23,28	23,23	23,20	23,19

**Vakuutettujen
sotumaksut, %**

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	0,79	0,59	0,89	0,89	0,89	0,89
Palkansaajan eläkemaksu, alle 53-v.	7,15	7,15	7,30	7,30	7,30	7,30
Palkansaajan eläkemaksu, yli 53-v.	8,65	8,65	7,30	7,30	7,30	7,30
TyEL-indeksipisteluku	3037	3077	3102	3161	3229	3300
TyEL-indeksi, muutos	5,7	1,3	0,8	1,9	2,2	2,2
KEL-indeksipisteluku	1911	1930	1936	1965	2004	2044
KEL-indeksi, muutos	5,9	1,0	0,3	1,5	2,0	2,0

Vuoden 2026 talousarvio sisältää seuraavat henkilöstöratkaisut:

Elinvoima:

Nuorten ohjaamoverkoston koordinaattori (1 htv seudulle)

Sivistyslautakunta:

Varhaiskasvatus

Vähennys 1 htv (perhepäivähoitaja)

Perusopetusopetus

Vähennys 6 htv (kolme opettajaa, kolme ohjaajaa)

Lisäys 0,6 htv (palvelusihteeri, talous)

Vapaa-aikapalvelut

Lisäys 1 htv (liikunnanohjaaja)

Vuonna 2026 henkilöstöpolitiikassa on noudatettava seuraavia toimenpiteitä:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista.
- täyttölupamenettely
- sijaisten käytön erityisperustelut

- palkattomien virka- ja työvapaiden suosiminen, silloin kun henkilöllä ei ole säästövapaakertymää ja vapaa voidaan myöntää lisäkustannuksitta.
- hyödynnetään eläköitymiset ja työpaikan vaihdokset työnjakoa suunnitellessa

Avoimeksi tulevien vakanssien ja eläköityvän henkilöstön tehtävien tarvetta arvioidaan ja ohjataan tarvittaessa johtoryhmässä / henkilöstön ohjausryhmässä.

Henkilöstöjohtamisella ja henkilöstön palkitsemisella vaikutetaan työn tuloksellisuuteen ja työelämän laatuun. Tuottavuuden ja työssä jaksamisen kehittämisellä vaikutetaan osaavan työvoiman oikeaan kohdentamiseen, osaavan työvoiman saantiin ja samalla henkilöstökustannusten hallitsemiseen.

5. Käyttötalousosa

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	9 042 785	8 511 057	9 063 279	6,49 %	6 411 479	6 411 479
Toimintakulut	-45 179 755	-48 644 185	-50 289 977	3,38 %	-50 428 749	-51 479 249
Toimintakate	-36 136 970	-40 133 128	-41 226 698	2,72 %	-44 017 270	-45 067 770
Poistot ja arvonalentumiset	-4 227 504	-3 913 512	-4 035 225	3,11 %	-3 550 723	-4 006 573

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	7 251 496	7 560 000	8 085 300	6,95 %	8 085 300	8 085 300
Toimintakulut	-7 251 496	-7 560 000	-8 085 300	6,95 %	-8 085 300	-8 085 300
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	0	0	0
Vyörytystulot	4 213 254	4 249 436	4 876 416
Vyörytysmenot	-4 213 254	-4 249 436	-4 876 416

5.1. Kaupunginvaltuusto

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Valtuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Loimaan kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2024, että valtuutettujen lukumäärä uudella valtuustokaudella 2025 - 2028 on 33 valtuutettua.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-43 147	-54 694	-39 800	-27,23 %	-40 500	-41 200
Toimintakate	-43 147	-54 694	-39 800	-27,23 %	-40 500	-41 200
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-5 770	-5 300	-7 600	43,40 %	-7 600	-7 600
Toimintakate	-5 770	-5 300	-7 600	43,40 %	-7 600	-7 600

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-1 218	-2 410	-3 433
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-1 218	-2 410	-3 433

5.2. Tarkastuslautakunta

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Toimintakate	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-211	-1 205	-1 439
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-211	-1 205	-1 439

5.3. Keskusvaalilautakunta

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä.

Toimintaympäristön muutos

Vuonna 2025 kuntavaalit ja aluevaalit.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	88 860	35 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakulut	-77 442	-100 452	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	11 418	-65 452	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-663	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	-663	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	0	0	0
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	0	0	0

5.4. Vaikuttajatoimielimet

Vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto. Nuorisovaltuusto on sivistyslautakunnan alla.

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Ulkoinen						
Toimintatuotot	730	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-8 362	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Toimintakate	-7 632	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Sisäiset						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakate	0	0	0	0,00 %	0	0

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-157	0	0
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-157	0	0

5.5. Kaupunginhallitus

				Muutos% 2026/ 2025		
Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026		TS2027	TS2028
Toimintatuotot	1 428 972	1 712 457	2 108 629	23,13 %	2 108 629	2 108 629
Toimintakulut	-6 206 411	-9 069 723	-10 004 460	10,31 %	-10 164 307	-10 338 507
Toimintakate	-4 777 439	-7 357 266	-7 895 831	7,32 %	-8 055 678	-8 229 878
Poistot ja arvonalentumiset	-6 300	-5 597	-7 379	31,84 %	-46 042	-39 055

				Muutos% 2026/ 2025		
Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026		TS2027	TS2028
Toimintatuotot	474	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-156 663	-171 400	-180 700	5,43 %	-180 700	-180 700
Toimintakate	-156 189	-171 400	-180 700	5,43 %	-180 700	-180 700

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	1 995 274	1 970 342	1 870 605
Vyörytystulot	2 134 359	2 022 254	2 167 100
Vyörytysmenot	-139 085	-51 912	-296 494

Konsernijohto**Toimiala:** Konsernijohto**Toimielin:** Kaupunginhallitus**Palveluala:** Hallintopalvelut**Vastuuhenkilö:** Kaupunginjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen				
Toimintatuotot	268 050	188 820	191 820	1,59 %
Toimintakulut	-3 646 438	-3 468 666	-3 561 113	2,67 %
Toimintakate	-3 378 387	-3 279 846	-3 369 293	2,73 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 223	-978	-4 533	363,50 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-89 759	-80 900	-90 000	11,25 %
Toimintakate	-89 759	-80 900	-90 000	11,25 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	2 116 295	1 970 342	2 115 722
Vyörytystulot	2 134 359	2 022 254	2 167 100
Vyörytysmenot	-18 064	-51 912	-51 377

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (Kuntalaki 1 §).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohtoon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualansa kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamisesta.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Hallintopalvelut -palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esihenkilöineen (sijaisineen):

- Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),
- Henkilöstöpalvelut; henkilöstöpäällikkö (henkilöstöasiantuntija),
- Yleishallinto; hallintopäällikkö (henkilöstöpäällikkö).

- Palvelualaan sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksuosuudet.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

ELINVOIMA JA ASUMINEN	HYVINVOINTI JA OSALLISUUS	JOHTAMINEN JA TALOUS
1.1.Osaavan työvoiman saatavuus ja työllisyys	2.1.Ihmisten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy	3.1.Hyvä työnantaja
1.2. Houkutteleva, saavutettava ja vaihtoehtoinen asuinympäristö	2.2. Viihtyisä turvallisen kasvun ja oppimisen paikka lapsille ja nuorille	3.2. Talouden ja investointien ennakoiva pitkäjänteinen suunnittelu ja johtaminen
1.3. Elinkeinojen kilpailukykyinen toimintaympäristö ja vihreä siirtymä	2.3. Vahva yhteisöllisyys ja osallisuus	3.3. Aktiivinen, vuorovaikutteinen ja verkostoitunut yhteistyö

Strategiset tavoitteet:

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

1 Elinvoima ja asuminen	
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Osaavan työvoiman tarjonnan, ongelmien ja ratkaisukeinojen säännöllinen arviointi sekä ratkaisutoimenpiteet yhdessä yritysten ja koulutustahojen kanssa.	Työllisyys-/työttömyysaste Työvoiman määrä
Paikallisten / seudullisten työvoimapalvelujen järjestäminen Loimaalla.	Työvoiman määrä
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Asumisympäristö/-vaihtoehdot ja yritysten toimintaympäristöt ovat alueellisessa vertailussa kilpailukykyisiä	Yrittäjättyytyväisyys, nettomuutto Asumisen ja yritystoiminnan kustannusvertailut
Loimaan sisäisten asiointi ja liikenneyhteyksien tarve-, vaihtoehto- ja toimenpidesuunnitelma.	Loimaalle / Loimaalta muuttaneiden määrä
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Loimaa on seudullinen yritys-, asiointi- ja palvelukeskittymä	Yritys- ja asukaskysely / toimialojen sisäinen itsearviointi
2 Hyvinvointi ja osallisuus	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin	Hyte-kerroin
Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.	Hyvinvointikertomuksen seurantatiedot. Arviointi ja raportointi osana osavuosisikatsausta ja toimintakertomusta.
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari

Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029 sekä tietojen säännöllinen seuranta, arviointi ja toimenpiteet.	HYTE-kerroin Hyvinvointikertomuksen indikaattorit Kouluterveyskyselyn indikaattorit Sotkanet-tietokannan indikaattorit
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Asukkaiden kannustaminen osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin.	Suositteluhalukkuus
Yhdistysten ja järjestöjen tukeminen järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.	Yhteistyön vahvistaminen
Osallistamisohjelman osallistamisen ja vaikuttamismahdollisuuksien menettelytapojen ja toimenpiteiden soveltaminen ja hyödyntäminen	Osallistaa eri tahoja tapahtumiin
3 Johtaminen ja talous	
3.1. Olemme hyvä työnantaja	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Henkilöstöviestinnässä hyödynnetään kattavasti monikanavaisuutta.	Esihenkilöpalaverit, infokirje esihenkilöille ja henkilökunnalle.
Henkilöstöjohtamisen, esihenkilötyön, työhyvinvoinnin ja osaamisen menettelytapojen kehittäminen sekä vaikutusten säännöllinen seuranta ja arvio.	Henkilöstön työhyvinvointi Työtyytyväisyysmittarit, sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, koulutussuunnitelma.
3.2. Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Kaupunki-organisaation ja Loimaan veden yhteenlasketun tuloslaskelman ylijäämä sekä kaupunkiorganisaation taseen ylijäämä vuosina 2025–2027.	Investointikyky (rahoitus, investointimäärä, investointien suunnittelu, toteutuminen ja lainakanta) Seuranta, arviointi ja raportointi osana kuukausiraportointia, osavuositaksausta/toimintakertomusta
Vuosien 2026 – 2028 investointikyky arvioidaan ja päätetään osana vuosien 2026–2028 talousarvioiden ja -suunnitelman valmistelua ja päätöksentekoa.	Arviointi painelaskelma työkalua käyttäen
Talouden ennakointia ja päätöksentekoa tukevan tietojohtamisen uudistamista jatketaan osana johtamisen, esihenkilötyön, osaamisen sekä raportoinnin uudistamista.	Seuranta, arviointi ja raportointi osana kuukausiraportointia, osavuositaksausta/toimintakertomusta
3.3. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä ja verkostoissa	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Yritysvaikutusten säännöllinen arviointi osana kaupungin päätöksentekoa	Arviointi osana kaupungin päätöksentekoa
Suunnitelmallinen sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2026-2028. Edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvallisuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita	Sähköisen asioinnin palvelujen määrä. Asioinnin laajuus/määrä ja toimivuus. Asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi. Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot.
Viestinnässä hyödynnetään kattavasti viestintäohjetta ja menettelytapoja	Ohjeiden ja menettelytapojen päivitys

Toimintaympäristön muutokset:

Kuvaus palvelualan toimintaan vaikuttavista olennaisista muutoksista suunnitelmavuosina.

Valtuuston hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2026-2029 asetetut strategiset tavoitteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita.

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

- Strategiasta johdettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.
- Hallitus seuraa kärkihankkeiden toimeenpanoa osavuosisraportoinnin yhteydessä.

Hyvinvoinnin koordinointi

Vaikuttaja-toimielimet/ KL 26-28 §): Nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto Hallintosääntö 14 §: Vaikuttamistoimielimet (nuorisovaltuuston määrärahat sivistystoimen alla)

Loimaan kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Niiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2025- 2029 on valmistelussa. Hyvinvointikertomus laaditaan vuosittain.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Kuntalakiin sekä ja kaupungin omiin toimintatapoihin perustuvat osallistamista, osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat menettelytavat.

- Seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain osana osavuosisikatsauksia ja toimintakertomusta.
- Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien toimivuuden itsearviointi sekä palaute osana asukaskyselyitä.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Vuoden 2026 aikana järjestetään osallistamistilaisuuksia mm.:

- Talousarvion valmistelu/osallistava budjetointi
- Palvelualojen merkittäviin palveluiden muutos- ja kehittämistoimenpiteisiin sekä niiden valmisteluun liittyvät osallistamistilaisuudet
- Yritys- ja asukaskyselyt 2026

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kuntien päätösten ennakkoarviointimenettelyssä (EVA) arvioidaan valmisteltavan päätöksen vaikutuksia ennalta. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa

huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.

- *Kuntalaisvaikutuksilla* eli ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksissa tarkastellaan hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä sekä niiden jakaantumista.
- *Ympäristövaikutukset* kohdistuvat ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, maaperään, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maisemaan, kaupunkikuvaan tai kulttuuriperintöön.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset kohdistuvat eri organisaatioiden välisiin suhteisiin, organisaation tehtäviin tai menettelytapoihin, luottamuselinten toimintaan, henkilöstöön tai hallintoon.

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin tai menoihin joko niitä lisäämällä tai vähentämällä.

Taloudellisiin vaikutuksiin kuuluvat myös yritysvaikutukset, eli se miten kunta mahdollistaa alueellaan yritystoimintaa.

Vaikutuksia tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä. Ennakoarvioinnin ohjeistus tulee pääsääntöisesti keskittyä arvioimaan ennalta sellaisia päätöksiä, joilla on merkittäviä vaikutuksia.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Suomen hallitus on asettanut tavoitteen, että maan hiilineutraalisuus saavutetaan vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen toteutuminen vaatii laajaa sitoutumista kunnilta, yrityksiltä ja yksityisiltä kansalaisilta.

Loimaa kuuluu hiilineutraalit kunnat -verkostoon. Hinku-kunta on sitoutunut tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä. Hinku kunnalta vaaditaan mm. kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioimista kaikessa merkittävässä päätöksenteossa, toiminnan organisointia ja suunnitelmaa päästöjen vähentämisestä, sekä liittymistä kuntien energiatehokkuussopimukseen. Kunnat pyrkivät vähentämään ilmastopäästöjään lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta. Kunnat kannustavat myös paikallisia yrityksiä ja asukkaita ilmastotekoihin.

Energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä. Sopimustoiminta on tärkeässä roolissa EU:n energiatehokkuusdirektiivin mukaisen energiankäytön tehostamistavoitteen täyttämisessä. Loimaan kaupunki liittyi kuntien energiatehokkuussopimukseen 3.10.2022.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Sähköisten palvelujen laajentamiseksi vuosina 2026 – 2028. Sähköiseen arkistoinnin käyttöönotto ja toteutus 2026 - 2028.

Henkilöstö:

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Kaupunginjohtaja	1	1	1
Hallintopäällikkö	1	1	1
Henkilöstöpäällikkö	1	1	1
Henkilöstöasiantuntija	1	1	1
Talousjohtaja	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2
Palkkasihteerit	3	3	3
Palvelusihteerit	1,5	1,5	2
Digipalvelupäällikkö	1	1	1
It-asiantuntija	2	2	2
It-tukihenkilö	0	1	1
Yhteensä	16,5	17,5	18

Muut olennaiset perustelutiedot:**1. Toimitilat***Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset*

Konsernijohtoon toimitiloina ovat Ylistaronkatu 36. Kauppalankatu 3 –tiloissa on edelleen keskusarkisto. Kauppalankatu 3 (kaupungintalo) jatkokäyttö ja toimenpiteet. Kiinteistöjen ylläpito-ohjelman käsittely ja päätökset.

2. Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset: It-palvelut (palvelimet, koneiden ja laitteiden leasing -sopimukset, ohjelmistolisenssit), työterveyshuolto sekä verotuspalvelut.

Muut toiminnan edellyttämät resurssit:

Ei vaaleja vuonna 2026.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan tunnusluvut esitetään osana käyttösuunnitelmia, talousarviota ja tilinpäätöstä.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta seurataan säännöllisesti kuukausiraportoinnissa ja osavuosisikatsauksissa. Johtoryhmä käsittelee säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Palvelualoja ohjeistetaan ylläpitämään ja päivittämään omien toimialojensa riskienhallintaan ja palvelujen jatkuvuuden hallintaan liittyvät suunnitelmat (mm. pelastussuunnitelmat sekä vesihuollon toimivuuteen liittyvät suunnitelmat).

Sopimusten hallinta ja valvonta on keskeinen osa riskienhallintaa.

Osallistuminen ”Turvallinen ja kriisinkestävä kunta” –asiantuntijaverkostoon. Verkoston tavoitteena on kuntien turvallisuus-, varautumis- ja riskienhallinnan yhteistyö. Toimenpiteinä on seminaareja, työpajoja, koulutuksia sekä monipuolista viestintää. Viestintä ja tiedon jakaminen muodostavatkin keskeisen perustan verkoston toiminnalle.

Talousarvion käyttösuunnitelmien valmistelussa, kehityskeskusteluissa ja palvelualojen toiminnan ohjauksessa ja menettelytavoissa painotetaan ennakoivaa riskien hallintaa – riskien tunnistamista ja vaikutusten arviointia.

Kaupunginhallituksen tunnistamat olennaisimmat konsernia ja koko kaupunkia koskevat riskit ovat:

Strateginen riski: Väestön väheneminen ja ikääntyminen

Taloudelliset riskit: Verotulojen ja valtionosuuksien merkittävät muutokset

Toiminnallinen riski: Valtionosuuksien muutokset lakiperusteisuuteen liittyen ja niiden kompensointi täysimääräisesti.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Konsernijohdon erityiset talousarvioon vaikuttavat toimenpiteet 2026 ja suhteessa edelliseen vuoteen, vuoden 2025 määräraha suluissa:

- Vaikuttajatoimielimet: Vammaisneuvosto 10 000 € (10 000) ja Vanhusneuvosto 10 000 € (10 000)
- Osallistuva budjetointi 20 000 € (20 000)
- Joukkoliikenne 120 000 € (120 000)
- Kuntien välinen yhteistoiminta 196 000 €, V-S Liitto (196 000)
- Kuntien välinen yhteistoiminta, Liedon Ympäristöterveydenhuolto 120 000 € (120 000)
- Atk Loimaa: järjestelmäkuluja: +40 000 €
- Henkilöstöpalvelut, koulutuspalvelut, Eduhouse koulutus 10 000 €
- Yhteistyötoiminta: Polkupyöräetu 11 000 € (11 000), henkilöstön työhyvinvointi 50 000 € (epassi 50 €/vuosi ja tyhyraha 50 € / vuosi/ hlö) (50 000), työpaikkaruokailu 15 000 € (15 000), henkilöstöjuhla 15 000 €
- Liikuntapalveluiden järjestämät etuudet: vapaa kuntosali, uinti+ohjatut jumpat, sisäinen kustannus 15 000 €
- Hyvinvointitoimikunta: hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen 15 000 € (15 000),
*5 000 € liukuesteet, 1 300 € hyvinvointikertomuksen vuosimaksu
*10 000 € ikäihmisten kuljetukset

Avustukset:

- Sarkamuseo 100 000 €

Elinvoima**Toimiala:** Elinvoima**Toimielin:** Kaupunginhallitus**Palveluala:** Elinkeino- ja kaupunkikehitys**Vastuuhenkilö:** Kehittämisjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen				
Toimintatuotot	1 160 922	1 523 637	1 916 809	25,80 %
Toimintakulut	-2 559 973	-5 601 057	-6 443 347	15,04 %
Toimintakate	-1 399 051	-4 077 420	-4 526 538	11,01 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 077	-4 619	-2 846	-38,38 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	474	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-66 904	-90 500	-90 700	0,22 %
Toimintakate	-66 430	-90 500	-90 700	0,22 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-121 021	0	-245 117
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-121 021	0	-245 117

Toiminnan kuvaus

Palveluala vastaa yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen, maahanmuuttajien kotoutumispalveluista ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat elinvoimatoimikunta, Loimaan seudun toiminta-alueen työllisyyden hoidon neuvottelukunta ja kylien neuvottelukunta.

Strategiset tavoitteet:**Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet**

1 Elinvoima ja asuminen	
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä	Työmarkkinatuen kuntalista <600 hlö/kk keskimäärin. Kuntaosuusmaksut <139 000€/kk. Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin Välityömarkkinamallin käynnistyminen Palvelutarpeen mukainen palvelu asiakkaille. Työnvälityksen tehostaminen
Lakisääteisten TE-lähipalvelujen tuloksellinen ja tehokas toteuttaminen Loimaan seudun toiminta-alueelle	Suunnitelmien ja muun järjestämislaissa määritellyn toiminnan toteuttaminen määräaikaisten puitteissa. Kunnan talouden sekä yksilöiden kannalta eettisten ja kestävien ratkaisujen löytäminen. Oman palvelutuotannon käynnistäminen.
Kansainvälisen osaavan työvoiman saatavuuden ja kotoutumisen edistäminen Loimaan seudulle maahanmuuttopalvelujen tuottaminen myös työvoiman ulkopuolisten osalta	Maahanmuuttopalvelujen tavoittama asiakasmäärä Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden tavoittaminen ja palvelujen järjestäminen Ukrainalaisten ja muiden maahanmuuttajien kotoutumista ja työnsaantia edistetty
Edistetään Loimaalla tarjolla olevan koulutuksen ja koulutetun työvoiman tarjonnan laajenemista	Loimaan Monikampuksen tunnettuus kasvanut ja toiminnan vaikuttavuus kasvanut Osallistutaan Turun teknisen yliopiston lahjoitusprofessorin rahoitukseen yritysten kanssa TYPO-koulutusten suunnitteluun osallistuminen, omaehtoisen opiskelun kehittäminen, rekrykoulutusten suunnittelu ja toteutus yhdessä yritysten kanssa Kaupunki yhdessä yritysten kanssa tekee vahvaa yhteistyötä Novidan vetovoimaisuuden parantamiseksi
Tuetaan työnantajia osaavan työvoiman saamisessa Loimaan seudun toiminta-alueella	Loimaan työnantajapalvelut toimivat aktiivisesti yhteistyössä yritysten, yrityspalvelujen, työnhakijapalveluiden, yhdistysten, oppilaitosten ja seutukuntien edustajien kanssa osaavan työvoiman saatavuuden edistämiseksi. Alueen työnantajia kontaktoidaan aktiivisesti ja kartoitetaan työntekijätarpeita. Sopivia hakijoita kartoitetaan yhteistyöverkostoista (työllisyyspalvelut, yhdistykset, oppilaitokset). Työnantajille annetaan neuvontaa erilaisista rekrytoinnin palveluista ja tuista ja heitä autetaan rekrytoinneissa. Työnhakijoiden kanssa toimiville työllisyysasiantuntijoille tuodaan tutuksi alueen yrityskenttää ja tutustutetaan yritysten toimintaan yritysvierailuiden muodossa. Näin helpotetaan sopivien tekijöiden ehdottamista yrityksiin.

1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Turku-Loimaa-Tampere lähijunaliikenne	Loimaa osallistuu aktiivisesti Varsinais-Suomen ja erityisesti Turku-Tampere -lähijunaliikenteen käynnistämistä edistävään valmisteluun
Viestimme ja markkinoimme Loimaata ja asumisvaihtoehtoja suunnitelmallisesti yhteistyössä	Aktiivinen näkyminen monipuolisesti eri kanavissa Tiivistynyt yhteistyö kylien ja muiden yhteisöjen kanssa jatkuu. Yritysyhteistyöt/kampanjat: Loimaan esille nostoa Viestinnällisesti mm. verkkosivuston jatkuva kehitys ja uudistus, sivuston saavutettavuuden varmistus sekä yleisesti selkokielisen viestinnän lisäys, uusien viestintämuotojen kartoitus
Näkyvä tapahtumayhteistyö	Tuodaan Loimaan asumis- ja muita mahdollisuuksia esille eri tapahtumissa. Loimaan kaupunki on hyvä kumppani eri tasoissa tapahtumissa ja tukee läsnäolollaan niin tapahtumia kuin niiden viestintää

1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Tarjoamme monipuolisia yritystontteja ja yritystoiminnan toiminta-alustoja eri puolilla kaupunkia	Potentiaalisten yritysten sijoittumispaikkojen ja yritysten kehittämismahdollisuuksien varmistaminen kaupunkikehitysryhmän yhteistyöllä. Erityisesti huomioidaan kehittyvät ja kasvavat toimialat kuten puolustusteollisuus ja vetytalous.
Loimaa tukee yrityksiä aktiivisesti niiden elinkaaren eri vaiheissa. Elinkeinoelämää tukevia verkostoja hyödynnetään ja kehitetään aktiivisesti Loimaalla	Yritysneuvonta ja kontaktointi (lkm): 450 yrityskontaktia/vuosi, josta osa kohdistetaan toimivien yritysten akuutin tarpeen neuvonnan lisäksi proaktiiviseen yhteydenpitoon. (Kontakteissa mukana aloittavien yritysten neuvonta ja työnantajapalvelut Loimaan seudun toiminta-alueella) Viestimme monikanavaisesti ja laaja-alaisesti yrityksille Loimaa on aktiivisesti mukana ja kokoamassa yritys- ja julkisen puolen verkostoja sekä osallistuu yhteisten tapahtumien järjestämiseen elinkeinoelämän kanssa (Esim. yhteiset aamukahvit, yhteisosasto Alihankintamessuilla sekä Loimaan seudun osaajat ja yritykset messut) Kaupunki on aktiivinen ja aloitteellinen Loimaan teknologiaklusteriyhteistyössä ja sen kehittämisessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa
Rahoituksen kanavoiminen tehokkaasti siihen oikeutetuille maataloille	Cap27 -ohjelmakauden tiedottaminen maataloille

2 Hyvinvointi ja osallisuus

2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
------------------------	---

Kylien välisen yhteistyön tukeminen ja tiedon välityksen parantaminen Kootusti yhtenäisen tiedon välitys yhdistyksille. Yhdistystoiminnan tutuksi tekeminen Kylien ja yhdistysten matkailullisen osaamisen kehittäminen	Kylien neuvottelukunta kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa ja perustetaan kylien välinen Whatsapp-rinki. Yhdistyskirje 2-4 kertaa vuodessa. Määritelty Älykkäät kylät strategiassa. Loimaan kesänavaus -tapahtuma toukokuussa Maaseutumatkailuhankkeen toimenpiteet, jos hanke saa rahoituksen
Torin käytön ja Loimaata palvelujen keskuksena esille tuovan toiminnan kehittäminen kolmannen sektorin kanssa	Loimaan kaupungin torin, tapahtumatoiminnan ja palvelunäkyvyyden kehittämiskumppanuus kolmannen sektorin kanssa ja yhteistyön jatkosta päättäminen.

Toimintaympäristön muutokset:

Talouden mataladuhdanne ja maailman politiikan käänneet ovat vaikuttaneet yritysten toimintaan. Muutokset ovat luoneet erityisesti epävarmuutta, mikä on hidastanut talouskasvua korkojen laskemisesta huolimatta. Epävarmuus ja heikko kysyntä näkyy yritysten mahdollisuuksissa investoida ja rekrytoida. Työttömyys ja etenkin pitkäaikaistyöttömyys on ennätyksellisen korkealla. Tämä haastaa kuntia entistä enemmän työllisyyspalvelujen siirryttyä kuntiin 2025 alussa.

Työllisyyspalvelujen uudistus on vielä myös hyvin tuore ja toimintamalleja ajetaan vasta sisään. Samalla valtiolta on työllisyyden hoitoon liittyviä uusia uudistuksia valmistelussa kuten kuntoutuksen työtoiminnan osittainen palauttaminen kuntiin 2027. Muutokset yhdistettynä heikkoon työllisyystilanteeseen tuovat erityistä haastetta työllisyyspalvelujen hoitoon.

Toisaalta yrityksistä viestitään suhdanne kuopan pahimman vaiheen olevan ohi. Seudulla on vireillä monia positiivisia avauksia, joilla voi olla pitkäkestoisia positiivisia vaikutuksia kuten kansallinen vetyverkko, puolustusteollisuuden mahdollisuudet, vihreän siirtymän hankkeet ja lähijunaliikenteen valmistelu.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Työllisyyspalvelujen asiantunteva ja paikalliset olosuhteet huomioiva toteutus tukee alueen asukkaiden hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Loimaan Älykkäät kylät -hankkeen kautta voidaan osallistaa ja aktivoida laajasti asukkaita yli kolmenkymmenen loimaalaisyhdistyksen kanssa. Hankkeella syntyy kyläsuunnitelma, joka tukee yhdistysten ja kaupungin suunnitelmallista yhteistä kehittämistä.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kaupunki on aktiivinen toimija yritysverkostoissa ja yhteistyössä. Yritysyhteistyötä toteutetaan ja kehitetään 2024 solmitun elinvoimalupauksen mukaisesti. Yrityksiä osallistetaan ja kontaktoidaan säännöllisesti. Yritysneuvontojen lisäksi järjestetään E&K-aamukahveja yhdessä järjestöjen ja yhteistyötahojen kanssa sekä järjestetään Loimaan kaupunki goes yritykset -päivä, jonka yhteydessä kaupunkiorganisaatio laajemminkin vierailee yrityksissä.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Edistetään uusituvan energian investointeja kartoittamalla sopivia sijainteja sekä tarvittavia yhteistyötahoja potentiaalisille investoijille. Toteutetaan Loimaan seudun vetylaakso -hanke yhdessä seudun muiden kuntien kanssa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuoden 2025 alussa työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Loimaa toteuttaa työllisyyspalvelujen lähipalvelut Loimaan lisäksi Auraan, Oripäähän ja Pöytyälle osana Turun työllisyysaluetta. Uudistus vaikuttaa myös muihin elikeinopalveluihin ja erityisesti yrityspalveluihin. Elinvoimapalvelujen kokonaisuuden kehittämistä jatketaan syventäen seudullista yhteistyötä.

Loimaa tuottaa myös työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille kotoutumispalvelut Loimaan toiminta-alueella.

Henkilöstö:

Lakisääteissä työllisyyspalveluissa resursoidaan uutena seudullinen nuorten ohjaamotoiminnan koordinaattori. Muuten lakisääteisten työllisyyspalvelujen resursointi pysyy 2025 tasolla.

Talousarviovuonna vakinaistetaan kaupungin oman "rempparyhmän" -toiminta osana nuorten työpajaa. Rempparyhmän toiminta ja nuorten työpajan toinen työntekijä on ollut määräaikainen sote-uudistuksen jälkeen 2023-2025. Nuorisotyöttömyys ja nuorten haasteet ovat kasvussa ja nuorten työpajatoiminta vaatii työparin, joten toisen ohjaajan toimi vakinaistetaan. Rempparyhmään liittyy myös Novidalle myytävä oppivelvollisten työpajatoiminta sekä muiden työllistettävien tukeminen.

Markkinoinnissa ja viestinnässä henkilöstöresurssiksi on vakiintunut yksi markkinointi- ja viestintäsuunnittelija, 0,5 htv palvelusihteeri (viestintä). Hanketoiminnalla tuetaan saatavan rahoituksen mukaan markkinointia ja viestintää sekä muiden yksiköiden toimintaa. Vuonna 2026 on hankkeilla palkattuna seudullinen yrityskehittäjä (Next Rural -hanke) ja rahoitusta on haettu seudulliselle matkailuhankkeelle 2026-2027.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Kehittämisjohtaja	1	1	1
Yritysneuvoja	2	2	2
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija	1	1	1
Johtava maaseutuasiamies	1	1	1
Maaseutuasiamies	4	4	4
Työllisyyspäällikkö	1	1	1
Palvelusihteeri	1,5	1,5	1,5
Työtoiminnan ohjaaja	1	1	1
Yksilövalmentaja	2	1	1
Nuorten ohjaamoverkoston koordinaattori	0	0	1
Maahanmuuttokoordinaattori	1	1	1
Yrityskehittäjä (Next Rural -hanke)	0		1
Projektityöntekijä (Asukkaiden Loimaa)	1		
Projektityöntekijä (Loimaan älykkäät kylät -hanke + viestinnän tuki)	0	1	1
Työllisyysasiantuntija (Asiantuntija: työnvälitys- ja rekrytointipalvelut)	0	9	9
Työllisyysasiantuntija (Erityisasiantuntija: monialaiset sekä kotoutumis- ja vieraskieliset palvelut)	0	8	8
Rekrytointikoordinaattori	1	1	1
Yhteensä	17,5	33,5	35,5

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Elinvoimayksikkö on keskittynyt pääosin Elinvoimatalolle (Ahonkatu 1) sekä Virastotalolle, josta on vuokrattuna entisen TE-toimiston tilat työllisyyspalvelujen käyttöön. Työllisyyspalvelujen ja maahanmuuttopalvelujen toteuttamiseen varattu palvelupisteet toiminta-alueen, jokaisesta kunnasta sekä yksittäinen vastaanottohuone Loimaan Kelan toimistosta.

"Lapidus-halli" -työryhmältä valmistui raportti kesällä 2021, jossa ryhmä katsoo, ettei ole tarkoituksen mukaista ryhtyä siirtämään Lapiduksen toimintoja tässä vaiheessa. Raporttiin liittyen teetettiin kuntoarvio konsultilla, jonka perusteella tilan kunto on välttävä. Tilojen käytön jatkumiselle ei ilmennyt akuutteja esteitä mutta vaihtoehtoja pyritään selvittämään.

Palvelujen ostot

Työllisyys- ja maahanmuuttopalveluihin liittyviä ostopalveluja kehitetään yhdessä Turun työllisyysalueen ja Loimaan oppilaitosten kanssa.

Avustukset

Työttömien yhdistysten kanssa käynnistetään välityömarkkinamalli, jossa kaupungin antamalla avustuksella yhdistykset työllistävät työllisyyspalvelujen osoittamia työttömiä työnhakijoita.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Työttömyyden kuntaosuusmaksuihin on talousarviossa 2025 varattu noin 1,7 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 varataan suunnillen yhtä suuri määräraha.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kuntien vastuu työmarkkinatuesta kasvoi merkittävästi 2025 alusta ja samalla tuen ehtoja muutettiin merkittävästi. Samalla työllisyyden hoitoon liittyvät vastuut ovat muuttuneet laajasti TE-uudistuksen ja SOTE-uudistuksen myötä. VARHA:n taloudelliset haasteet rajoittavat osaltaan hyvinvointialueen mahdollisuuksia toteuttaa työllisyyteen vaikuttavia tehtäviään kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalipalveluissa.

Työllisyyspalvelujen toimintaa on kehitetty ja kehitetään jatkuvasti uudistusten myötä ja kuntaosuuslistalla olevien työttömien määrää pyritään vähentämään kaikilla käytössä olevilla keinoilla.

Tiivis paikallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Erityisesti kaupunki-HVA -yhteistyön kehittäminen. Nuorten työttömyyden ehkäisemiseen panostetaan entistään enemmän.

Muut perustelutiedot

Yrityselämän edellytysten pitkäjänteinen kehittäminen ja turvaaminen maankäytön suunnittelun kautta, jota toteutetaan palvelualat ylittävän kaupunkikehittämisen kautta.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:**Vuosi 2026:**

Elinvoima- ja kaupunkikehityspalvelujen erityiset talousarvioon vaikuttavat toimenpiteet 2026 ja muutokset suhteessa edelliseen vuoteen:

- Kotoutumista edistävien palveluihin tuleva henkilömäärään perustuva avustus tulee laskemaan 2026, kun monella maahanmuuttajalla tulee koto-aika täyteen. ELY:n arvion mukaan Loimaan laskennalliset korvaukset tippuvat 2025 vuoden 750 000€ määrästä 300 000 euroon.

- Torivalvonnan vastuu siirtynyt yhteistyösopimuksen myötä Kauppalalle.

Ensimmäinen yhteistyösopimuskausi 4/2024-3/2026 on päättymässä. Vastaavaa sopimuksen jatkoa ollaan valmistelemassa Kauppalan kanssa ja siihen varattu 25 000€/vuosi.

- Lähijunaliikenteen kehittämiseen Turun johdolla varattu 13 000€ (KH 6/2024)

- Monikampusyhteistyötä Novidan kanssa jatketaan (15 000€/vuosi)

- Teknologiaklusterin kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan. Yhteistyön kustannusten kaupungin osuus on ollut 50% (15 000€/vuosi). Vuonna 2026 varaudutaan euromääräisesti suurempaan panostukseen (+10 000€), mikäli yritykset satsaavat samassa suhteessa lisää.

- Yritysten sijoittumista edistäviin ja muihin elinvoimahankkeisiin varattu 30 000€

- Vuonna 2026 käynnissä olevat hankkeet, jotka huomioitu budjetissa

- Loimaan älykkäät kylät -hanke päättyy 2026 talvella
- Seudullinen Next Rural -hanke
- Loimaan seudun vetylaakso -hanke
- Rahoitusta haettu seudulliselle maaseutumatkailuhankkeelle ELY:stä

- Markkinoinnin ja viestinnän resursointi ja henkilöresursointi säilyy 2025 vuoden tasolla eli 1,7 htv.

- Tapahtumien osalta varaudutaan Yritykset ja osaajat -messujen järjestämiseen sekä Alihankintamessujen osaston järjestämiseen (yhteen 14 000€)

- Loimaa on mukana LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit ry:ssä 2023-2027 -rahoituskaudella valtuuston päätöksen mukaisesti. Loimaan kuntarahaosuus on vuosittain 63 000€.

Työllisyyspalvelut:

- Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut arvioidaan pysyvän 2025 talousarvion tasolla eli noin 1,7 miljoonassa eurossa.
- Nuorten ohjaamoverkostoon palkataan seudullinen koordinaattori (n. 45 000€/v)
- Palkkatukiin varattu 300 000€ eli 150 000€ vähemmän kuin 2025. 100% palkkatuet jätetty kokonaan pois, koska on kaupungille erittäin kallis ja heikkotehoinen työllistämisen väline. Työttömien yhdistysten kanssa toteutettavaan välityömarkkinamalliin varattu 300 000€/v. Muihin avustuksiin näille yhdistyksille ei ole varauduttu. Muissa työllisyyden hoidon palveluissa varauduttu vastaavan tasoisesti kuin 2025. (Esim. Starttiraha 130 000€ ja koto-koulutuksiin 100 000€)
- Loimaan seudun toiminta-alueen työvoimapalvelujen kustannukset ovat yhteensä n. 3 M€. Loimaan kaupungin osuus näistä on noin 1,8 M€. Toiminta—alueen kustannuksista noin 1,3M€ on lähipalvelujen tuottamiseen, 1,15M€ palveluhankintoihin ja 0,35M€ keskitettyihin ja tukipalveluihin. Lakisääteisten palvelujen lisäksi Loimaa tuottaa nuorten työpajatoimintaa ja on käynnistämässä välityömarkkinamallia.
- Loimaan nuorten työpaja jatkaa kahden ohjaajan voimin toimintaansa. Myös toinen ohjaajista vakinaistetaan 2026 alkaen.
- Muiden palvelualojen kanssa työttömien työllistämiseen varattu 55 000€. Työllisyyspalvelujen budjetista voidaan maksaa 50% kuluista, jos muut palvelualat palkkaavat vaikeasti työllistyviä henkilöjä.
- Nuorten kesätyömallia jatketaan aiempien vuosien tapaan.

5.6. Sivistyslautakunta

Toimielin:

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunta käsittää sivistyspalvelujen palvelualan. Palveluala jakautuu kolmeen palvelualueeseen: varhaiskasvatus, perusopetus ja keskiasteen koulutus sekä vapaa-aikapalvelut.

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	2 922 255	2 589 700	2 856 700	10,31 %	2 604 900	2 604 900
Toimintakulut	-27 451 398	-27 819 597	-28 763 822	3,39 %	-29 397 922	-30 049 822
Toimintakate	-24 529 143	-25 229 897	-25 907 122	2,68 %	-26 793 022	-27 444 922
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %	0	0

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	43 731	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-6 894 242	-7 126 000	-7 649 300	7,34 %	-7 649 300	-7 649 300
Toimintakate	-6 850 511	-7 126 000	-7 649 300	7,34 %	-7 649 300	-7 649 300

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-1 413 557	-1 293 703	-1 101 812
Vyörytystulot	829 367	827 923	1 181 834
Vyörytysmenot	-2 242 924	-2 121 626	-2 283 646

Sivistyspalvelujen hallinto**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Sivistyspalvelut**Vastuuhenkilö:** Sivistysjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen				
Toimintatuotot	41 189	35 100	35 100	0,00 %
Toimintakulut	-283 014	-328 995	-429 085	30,42 %
Toimintakate	-241 825	-293 895	-393 985	34,06 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-15 596	-21 100	-38 200	81,04 %
Toimintakate	-15 596	-21 100	-38 200	81,04 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	257 674	314 995	435 185
Vyörytystulot	274 280	314 995	473 858
Vyörytysmenot	-16 606	0	-38 672

Toiminnan kuvaus

Sivistyspalvelujen hallintoon kuuluvat koulutoimiston henkilöstön henkilöstökulut ja erilaiset koko sivistyspalvelua koskevat kulut. Ko. kustannuspaikkaan kohdennetaan mm. sellaiset valtionavustukset (hankerahoitus), joille ei tarvitse tehdä erillistä kustannuspaikkaa (esim. S2-opetukseen myönnettävä avustus). Sivistyspalvelujen hallintoon on kirjattu myös jäähallin käyttöön liittyvät palvelujen ostot (30 000 euroa), jotka vuoden 2026 talousarviossa siirtyvät kaupunginhallitukselta sivistyslautakunnalle.

Varhaiskasvatus**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Varhaiskasvatus**Vastuuhenkilö:** Varhaiskasvatusjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen				
Toimintatuotot	545 199	516 800	460 800	-10,84 %
Toimintakulut	-8 824 620	-9 112 772	-9 206 108	1,02 %
Toimintakate	-8 279 421	-8 595 972	-8 745 308	1,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-1 302 118	-1 392 800	-1 485 000	6,62 %
Toimintakate	-1 302 118	-1 392 800	-1 485 000	6,62 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-447 309	-651 757	-694 633
Vyörytystulot	518 014	448 673	618 636
Vyörytysmenot	-965 323	-1 100 430	-1 313 270

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2025 syksyllä 9 omaa päiväkotia. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 10 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös kolme yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit sekä Touhula Alastaron päiväkotia.

Esiopetusta järjestetään 11 päiväkodissa lukuvuonna 2025 - 2026.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotia (Peltainen).

Strategiset tavoitteet:**Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet**

2 Hyvinvointi ja osallisuus	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Varhaiskasvatuksen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. (mm. varhaiskasvatuksen hyvinvointitiimi).
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta päiväkodeissa.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:

Erialaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta valmistavan esiopetuksen ja S2-opetuksen järjestämiseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen -> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategiaan tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden Loimaa -kärkihankkeeseen.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Lapsimäärän ja palvelun tarpeen muutokset sekä lasten tuen tarpeen määrä vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tilat jne.). Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 alkaen on vähentänyt hoitopäivämaksuista saatavia tuottoja merkittävästi (vähennys noin 35 %). Asiakasmaksulain muutoksen seurauksena maksuttomien lasten määrä on noin 70 %.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia osaltaan edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille. Varhaiskasvatus järjestää yhteistyössä seurakunnan ja MLL:n kanssa

avoimia, maksuttomia palveluita perheille, mm. avoin aamupäivätoiminta, ilta- ja perhekahvilat. Varhaiskasvatus järjestää perheille myös vertaisryhmätoimintaa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa varhaiskasvatuksen arkea ja lapsen tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastytyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkovaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Varhaiskasvatusten kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävä elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa. Päiväkotien kestävä kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävä elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäinrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys (konsulttiselvitys) valmistui keväällä 2023. Suunnitelma toimii ohjaavana suunnitelmana varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä. Jatkovalmistelua varten on perustettu työryhmä, johon kuuluvat sivistys- ja elinympäristölautakunnan puheenjohtajisto sekä sivistys- ja teknisen palvelualan virkamiehiä. Keskeisimmät toimenpiteet tulevat kohdentumaan keskusta-alueelle, Metsämaalle ja Virttaalle. Virttaan päiväkodin rakennustyöt ovat käynnistyneet syksyllä 2025 ja päiväkotia otetaan käyttöön elokuussa 2026. Metsämaan päiväkodin rakentaminen on tarkoitus toteuttaa vuosina 2026-2027. Vuoden 2026 aikana tulee suunnitella myös Alastaron ja keskusta-alueen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa.

Touhula varhaiskasvatus Oy:n kanssa tehty sopimus päättyy 2025 ja Verkanappulat Oy:n kanssa tehty sopimus 2026. Molemmissa sopimuksissa on mahdollisuus kahden vuoden option. Sivistyslautakunta on päättänyt

keväällä 2025, että Touhulan kanssa käytetään optiovuodet 2025-2027 ja Verkanappulat Oy:n kanssa optiovuosi 2026-2027. Verkanappuloiden vuoden 2027-2028 optiosta päätetään keväällä 2026.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Varhaiskasvatuksessa on käynnissä vuonna 2026 mm. varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistävä hanke, jossa tavoitteena on riittävän ja välttämättömän tuen toteuttaminen, millä edistetään lasten oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta. Hankkeelle on myönnetty rahoitusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027 (hanke on yhteinen esi- ja perusopetuksen vastaavan hankkeen kanssa).

Lisäksi varhaiskasvatuksessa on digitaalisten oppimisympäristöjen edistämiseen liittyvä hanke, johon on myönnetty avustusta 81 000 euroa vuosille 2024-2026. Tavoitteena on kehittää varhaiskasvatuksen digitaalisuutta, kouluttaa henkilökuntaa ja valmistaa toiminnassa käytettävää materiaalia.

Henkilöstö:

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän, lasten iän ja varhaiskasvatuksen tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista. Varahenkilöjärjestelmää kehitetään ja varahenkilöiden määrää seurataan, jotta voidaan työntekijöiden poissaolojen aikana paremmin varmistaa riittävä henkilöstöresurssi ryhmissä.

1.8.2022 voimaan tullut varhaiskasvatuksen tuen uudistaminen on merkinnyt henkilöstöresurssin lisäystä (mm. erityisopettajien määrän lisäys, resurssin lisäys tuen tarpeisten lasten ryhmissä). Varhaiskasvatuksen tuen ja hyvinvoinnin tiimiä on vahvistettu (erityisopettajat, varhaiskasvatuksen kuraattori, hanketyöntekijänä toimiva alueellinen varhaiskasvatuksen sosionomi). Sivistyslautakunta päätti keväällä 2023 perustaa kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimea. Varsinaisen erityisopetuksen lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien tehtäviin kuuluu S2-opetusta ja kehittämishankkeisiin liittyviä tehtäviä.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Vuonna 2026 hanketyöntekijöitä on kaksi. Seuraavassa henkilöstötaulukossa oleva nepsy-ohjaaja on vuonna 2025 kirjattu hanketyöntekijöihin.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista.

Nykyisestä henkilöstöstä 94 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 7 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	1	1	1
Palvelusihteeri	2	2	2
Hanketyöntekijä	2	3	2
Perhepäivähoitaja	11	11	10
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	6	7	6
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Varhaiskasvatuksen nepsy-ohjaaja			1
Päiväkodinjohtaja	7	7	6
Varhaiskasvatuksen opettaja	29	26	29
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	57	49	50
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	2	3	1
Varhaiskasvatuksen varahenkilö	2	3	3
Yhteensä	121	114	113

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kolme (Puistometsän päiväkot, Peltosten vuoropäiväkot, Sammonkadun päiväkot) ja Hirvikoskella yksi (Hirvimetsän päiväkot). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virtaalla. Metsämaan päiväkot toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa Nahuntuvala.

Avointa varhaiskasvatusta järjestetään entisen päiväkot Metsämarjojen tiloissa (Savipellonkatu). Tiloissa järjestetään yhteistyössä MLL:n ja seurakunnan kanssa avointa aamupäivätoimintaa perheille kahtena päivänä viikossa sekä yhtenä aamupäivänä ja iltana järjestetään perhekahvilatoimintaa. Tiloissa toimii vanhemmuuden tukiputiikki, joka on suunnattu alle kouluikäisten lasten huoltajille, jotka kaipaavat ohjausta ja tukea arkeen, materiaalia arjen tilanteisiin ja keinoja perhearjen sujuvoittamiseen. Perheille on järjestetty myös vertaisryhmiä iltaisin, vuonna 2025 mm. Erityisen ihanat illat. Tiloissa on lisäksi varhaiskasvatuksen Nepsyputiikki, josta varhaiskasvatuksen henkilöstö saa lainata lapsiryhmien käyttöön materiaalia ja välineitä neuropsykiatrisiin haasteisiin.

Virtaan uuden päiväkodin rakentamisen kilpailutus on tehty keväällä 2025 ja rakennusurakan toteuttajaksi valittiin Koskirent Oy. Päiväkodin on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.8.2026. Investointiohjelmassa Metsämaan päiväkodin rakentaminen on merkitty vuosille 2026-2027.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 400 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat kasvaneet merkittävästi Alastaron (2015) ja keskusta-alueen (2016) päiväkotiratkaisujen takia. Nappulan päiväkotiyhdistyksen ja Loimaan kaupungin välinen ostopalvelusopimus varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisestä päättyi 1.6.2024.

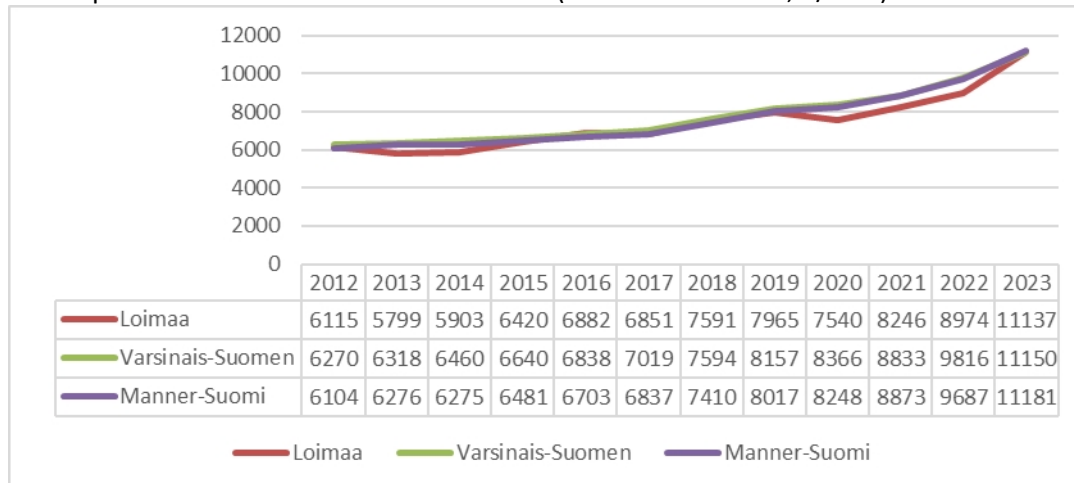
Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:*Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.*

PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINNAN	Lapsia varhaiskasvatuksessa	555	540	540
LAAJUUS	-joista esiopetuksessa	104	90	110
Varhaiskasvatus	-joista päiväkodeissa	515	410	410
	-joista perhepäivähoidossa	40	40	40
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoidossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	65/35	65/35	65/35
	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	82	150	0
	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	95	100	100
	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	112	120	120
	Yksityisen hoidon kuntalisä			
	-kotitalouksien lukumäärä	1	1	1
	-lapsia tuen piirissä	1	2	2

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2023 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2023 (6,6 % -> 5,1 %).

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:**Strategiset riskit**

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. varhaiskasvatuslain muutokset, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jne.). Muutokset edellyttävät ennakkointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin, valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaisia ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelutarpeen äkilliset muutokset. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen ja tilakysymyksiin. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.
3. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
4. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)		3,5-4,0	3,5-4,0
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta - perhepäivähoito - päivähoito (päiväkodit)	112 101	110-120 100-110	110-120 100-110
	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu - päivähoito (päiväkodit)	71	90-100	90-100

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Vuosi 2026:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +155 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin +55 000 €). Yksityisten päiväkotien hinnankorotusten vaikutus vuonna 2026 on noin 94 000 €.

Perusopetus ja keskiasteen koulutus**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Perusopetus ja keskiasteen koulutus**Vastuhenkilö:** Sivistysjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoiset				
Toimintatuotot	1 545 471	1 340 400	1 660 400	23,87 %
Toimintakulut	-14 858 426	-15 105 751	-15 689 793	3,87 %
Toimintakate	-13 312 955	-13 765 351	-14 029 393	1,92 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-3 235 281	-3 168 900	-3 448 400	8,82 %
Toimintakate	-3 235 281	-3 168 900	-3 448 400	8,82 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-998 348	-625 570	-485 731
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-998 348	-625 570	-485 731

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta ei järjestetä lukuvuonna 2025 – 2026 koulujen yhteydessä, mutta Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kuusi alaluokkien koulua ja yhden yläluokkien koulun sekä yhden yhtenäiskoulun. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluaan (kouluyhteistyösopimus).

Erityisluokkaopetusta järjestetään lv. 2025-2026 Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisluokkaopetusta** koskevia sopimuksia naapurikuntien kanssa. Tukimuotojen uudistuessa 1.8.2025 sopimukset on perusteltua päivittää lukuvuoden 2025-2026 aikana. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Auran, Kosken TI kunnan, Marttilan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät oppilaita erityisluokille, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2021 tehtyjen sopimusten pohjalta (sopimus päivitettiin vuonna 2020).

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvuille. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla, mikäli toimintaan ilmoittautuu riittävä määrä oppilaita. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä opiskeluterveydenhuollon lääkäri- ja terveydenhoitajapalvelujen järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Opiskeluhoitoa toteutetaan opetuspalvelujen ja hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistyslautakunnassa.

Strategiset tavoitteet:**Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet**

2 Hyvinvointi ja osallisuus	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä (kasvun ja oppimisen polku).	Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus muodostavat yhtenevän kasvun, kehityksen ja oppimisen polun. Toimintamalleja kehitetään ja yhtenäistetään (mm. nivelvaiheet, avustajapalveluiden ja muiden tukitoimien kriteerit, S2-opetus). Tunnistetaan lasten ja nuorten tuen tarpeet ja reagoidaan niihin nopeasti (oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys, hyvinvoinnin tukeminen).
Liikkumisen, hyvien elintapojen (ravitsemus, liikunta, uni) ja hyvinvoinnin edistäminen.	Koulujen toiminnassa ja toimintaympäristöjen kehittämisessä panostetaan liikkumista ja hyvinvointia edistäviin toimintamalleihin. Hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen kaikissa kouluissa. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonta -hankkeen toteuttaminen yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. MOVE-testien tulokset ovat keskimäärin valtakunnan keskitasolla. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat parantuneet edellisestä mittauksesta.
Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan osaltaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40-45 kerhoa). Osallistujamäärä (400-450 opp.). Myönnetty valtionavustus (50 000 - 55 000 euroa).
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmaa, jonka tavoitteena ovat turvalliset, terveelliset ja kasvua/oppimista tukevat tilat.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset (oppimisympäristöjen kehittäminen).

Toimintaympäristön muutokset:

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Mm. Ukrainan tilanteella on ollut vaikutusta perusopetuksen valmistavaan opetukseen ja S2-opetukseen.

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Oppilasmäärän muutokset ja oppilaiden tuen tarve vaikuttavat palvelujen järjestämiseen (henkilöstömäärä, tuntikehys, ryhmäkoot jne.).

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategisiin tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden Loimaa -kärkihankkeeseen.

Perusopetuksessa painottuu myös Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanke. Yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettavuuden parantamiseen pyritään mm. suunnitelmallisella yritysten ja koulujen yhteistyöllä (esim. työpaikkavierailut). Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihanketta tuetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatuksella (mm. teemapäivät, monialaiset oppimiskokonaisuudet, laaja-alaisen oppimiskokonaisuuksien painotukset).

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat osa kouluarkea ja oppilaiden tulee päästä matalalla kynnyksellä palvelujen piiriin. Keskeistä annettaessa pedagogista tukea on oikea-aikaisuus, ennaltaehkäisevyys ja oppilaan hyvinvoinnin tukeminen.

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhooltotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhooltotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu esi- ja perusopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan (suunnitelma päivitetty 4/2025).

Perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- **Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet**
- **Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun**

Opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa. Perusopetuksen oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. kyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakkoarvioitusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, vanhempainyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Perusopetuksen koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävä kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävä elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa. Koulujen kestävä kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävä kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävä elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestäväan elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestäväan ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestäväan elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestäväan kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen kouluverkkoselvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti.

Oppimisympäristöjen kehittäminen. 21. vuosisadan taidot sekä kasvanut teknologian hyödyntäminen lisäävät yhä enemmän painetta opetuksen ja rakennetun luokkaympäristön muutoksille. Meluton ympäristö ja hyvä akustiikka luokkahuoneissa ovat erityisen tärkeitä. Tulevaisuuden opetustilan oleellisina ominaisuuksina nähdään muunneltavuuden lisäksi joustavuus, johon yhdistyy teknologian tehokas hyödyntäminen sekä helppo kalusteiden siirrettävyys ja säädettävyys. Luokat ovat kokonaisuuksia, jotka koostuvat A=akustiikasta, T=teknologiasta ja K=kalustuksesta.

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Vuonna 2026 on käynnissä mm. esi- ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa oppilaille tarjotaan lisätukea opiskeluun (esim. ryhmäkokojen pienentäminen, avustajapalvelut). Hankkeelle on myönnetty valtionavustusta 149 000 euroa/vuosi ajalle 2025-2027. (Hanke on yhteinen varhaiskasvatuksen vastaavan hankkeen kanssa).

Valtionavustusta on myönnetty myös kerhotoiminnan tukemiseen (11 830 €) ja harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen (44 000 €). Näiden hankkeiden tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajantoimintaa, mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Uusina hankkeina käynnistyvät lukuvuonna 2025-2026 koulukiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen liittyvä hanke sekä liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan -hanke. Koulukiusaamisen ehkäisyyn liittyvän hankkeen tavoitteena on kehittää ja jalkauttaa kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisyyn ja niihin puuttumisen toimintatapoja ja -malleja, vahvistaa yhteistyötä sekä edistää toimenpiteiden vaikuttavuutta perusopetuksessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Someron kaupungin kanssa. Hankekausi kestää 31.7.2027 asti ja rahoitusta sille on myönnetty 101 175 €. Liikkuva koulu ja MOVE-liikuntaneuvonnan hanke toteutetaan yhdessä liikuntapalvelujen kanssa. Avustuksen päätavoitteena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja vakiintumista peruskouluissa sekä Move!- prosessin ja perusopetusikäisten lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan kehittämistä. Hankkeelle myönnettiin rahoitusta 38 000 euroa ja hankekausi kestää 31.7.2026 asti.

Henkilöstö:

Henkilöstömäärä on pystytty palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen, tuntikehyksen ja opetusryhmien määrän muutokset vaikuttavat myös opettajien määrään ja työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa oma vaikutuksensa henkilöstön pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin. Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa erityisesti koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Henkilöstön poissaoloilla on merkittävä vaikutus sijaistarpeeseen ja riittävän henkilöstön varmistaminen voi olla ajoittain ongelmallista.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään. Esim. lukuvuonna 2025-2026 on hankerahoituksella kaksi kokoaikaista työntekijää ja lisäksi useamman työntekijän työpanoksesta osa kohdentuu hanketoimintaan.

Henkilöstön osaamista on tuettu mm. kehittämishankkeisiin liittyvillä koulutuksilla. Lisäksi vuosina 2022-2024 olemme hankkineet henkilökunnalle ns. nepsy-valmentajakoulutusta sekä MAPA-koulutusta. Nämä koulutukset jatkuvat myös vuonna 2026.

Toistaiseksi avoinna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on erityisopettajien tehtäviin. Määräaikaisten tehtävien täyttäminen on ajoittain ollut haasteellista. Opettajista muodollinen kelpoisuus on 95 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 100 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virka- ja työsuhteessa on noin 25 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit siirtyivät 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa kuljetussuunnittelija on kirjattu vuosina 2024-2025 palvelusihteereihin ja tvtkoordinaattori luokanopettajiin. Vuoden 2026 talousarviossa palvelusihteerien kohdalla on 0,6 htv:n lisäys (talousasioiden palvelusihteeri).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Sivistysjohtaja	1	1	1
Kuljetussuunnittelija			1
Palvelusihteeri	4,9	4,9	4,5
Tvt-koordinaattori			1
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	52	51	49
Lehtori	30	31	30
Erityisluokanopettaja	17	16	18
Erityisopettaja	8	8	8
Pt. tuntiopettaja	22	21	21
Koulunkäynninohjaaja	54	52	50
Apip-toiminnan ohjaaja	3	3	3
Yhteensä	195,9	191,9	190,5

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Loimaan kaupungin perusopetuksessa on kahdeksan koulua. Kouluverkon muutoksen jälkeen (v. 2021) tilojen käyttö on tehostunut. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti mahdollistaa tarvittaessa oppilasmäärän lisääntymisen.

Asemanseudun, Kauhanojan ja Niinijoen koulujen tiloissa järjestetään myös varhaiskasvatusta.

Hirvikoskella varhaiskasvatuksessa olevien lapsien määrä lisääntyi 1.8.2024 alkaen. Tämä edellyttää koko Hirvimetsän päiväkodin ottamista varhaiskasvatuksen käyttöön, minkä takia aamu- ja iltapäivätoiminta siirretään HYK:n tiloihin. Vastaava tilanne jatkuu myös lukuvuonna 2025 - 2026. Keskuskoulun aamu- ja iltapäivätoiminnalle on puolestaan vuokrattu tilat koulun vastapäätä olevasta kiinteistöstä (Asunto Oy Kalevalankadun Pirtti), koska toiminnan asianmukainen järjestäminen koulun tiloissa ei onnistu apip-toiminnassa olevan lapsimäärän takia.

Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Kouluilla on vuosina 2021-2025 toteutettu sisäilmaseurainta (ns. Luokkahenki). Syksystä 2025 alkaen sisäilmaseuranta lopetetaan toistaiseksi ja tilalle tulee samalta palvelun tuottajalta koulukiusaamisen seurantapalvelu.

Kouluverkkoselvityksen mukaan koulukäytössä säilyviin kiinteistöihin on perusteltua tehdä suunnitelmat kunnossapitotoimista ja korjaustarpeista, jotta kiinteistöt olisivat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset. Keskusta-alueen koulu- ja liikuntatiloja koskevaa alustavaa suunnitelmaa on valmisteltu vuonna 2024.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n. 1 400 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ kaksi optiovuotta). Lv. 2025-2026 on käytössä optiovuosi. Kuljetusten hintatason nousu kilpailutuksessa, kouluverkkomuutos ja polttoaineen merkittävä hinnannousu ovat kasvattaneet kuljetuskustannuksia. Koulukuljetusten kilpailutus tehdään vuosien 2025-2026 vaihteessa ja uusi sopimuskausi alkaa 1.8.2026.

Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 600 000 - 650 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

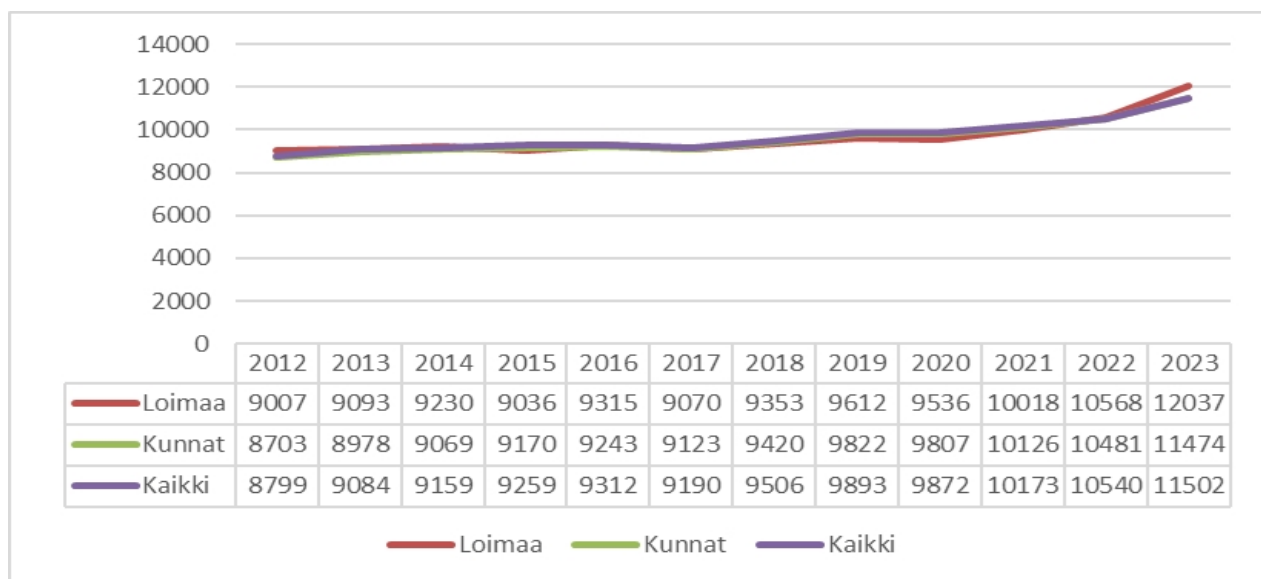
Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.

PERUSTIEDOT		TP 2024	TA 2025	TA 2026
Oppilaat kouluittain (TA 2026 keskiarvo syksy 2025 ja arvio syksy 2026)	Asemanseudun koulu	59	55	55
	Kauhanojan koulu	45	43	39
	Keskuskoulu	377,5	368	343
	Kirkonkylän koulu	99	100	103
	Metsämaan koulu	48	49	44
	Niinijoen koulu	34	33	30
	Puistokadun koulu	298	300	306
	Hirvikosken yhtenäiskoulu	424,5	428	396
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	1385	1376	1316
	Yleisopetus	1273	1276	1216
	Luokkamuotoinen erityisopetus	112	100	100
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	350	330 - 340	320-330
	Tehostetun tuen oppilaat	195	200 - 210	-
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	3,3 %	3,0 %	3,2 %
	Erityisopetus	16,3 %	15,0 %	15,0 %

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2023 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän

summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistöhuolto- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2023) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus-tunnit/ opp	Opetus €/tunti	Kuljetus-oppilaat	Kuljetus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yhteensä €/opp
Forssa	1 220,5	76	94	229	3 200	4,61	13 011
Kauhajoki	1 272,5	83	73	423,5	2 586	2,30	10 135
Lieto	2 538,0	63	78	529	1 180	3,58	8 936
Loimaa	1 328,0	82	70	530	2 119	3,41	12 037
Naantali	1 909,0	69	81	363,5	2 322	4,19	10 916
Uusikaupunki	1 336,5	80	85	391	1 299	6,11	12 490
Kunnat yhteensä	515 803	73	78	101 903	2 247	3,25	11 474

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehys) on Loimaalla laaja. Pinta-alalta laajassa kunnassa kuljetusoppilaiden määrä on merkittävä, mutta toisaalta kuljetuskustannukset ovat jonkin verran kuntien keskiarvon alapuolella. Vuosina 2017 - 2021 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset ovat olleet alle valtakunnan keskiarvon, mutta vuodesta 2022 alkaen yli keskiarvon.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Strategiset riskit

1. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palvelujen järjestämiseen (mm. opetussuunnitelmien muutokset, oppivelvollisuuden laajentaminen yms.). Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.
2. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.
2. Hankerahoituksen väheneminen. Opetuspuolella on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.
2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
3. Pätevän henkilöstön rekrytointi (esim. erityisopettajat). Henkilöstön rekrytointihaasteeseen voidaan varautua mm. luomalla positiivista työnantajakuva, huolehtimalla asiallisista työskentelyolosuhteista ja kilpailukykyisestä palkasta sekä mahdollistamalla henkilöstön kouluttautumista.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,2	11,0	10,4

	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	180	170	165
	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	10 900	10 900	11 500
	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu vuonna 2024.	3,3-3,5	3,3-3,5
	Oppilasmäärä/opetusryhmä			
	1-2 lk	16,1	16-17	16-17
	3-6 lk	18,0	18-19	18-19
	7-9 lk	15,8	16-17	16-17
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	150	150	140
	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	19	20	20
	Ohjaustuntien määrä/vko	415	420	410

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Vuosi 2026:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %), +350 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin +70 000 €). Lisäksi on jonkin verran varauduttu kuljetuskustannusten kasvuun (koulukuljetusten kilpailutus).
- Henkilöstökulujen väheneminen (tuntikehyksen pieneneminen/oppilasmäärän väheneminen, ohjaajaresurssin väheneminen), - 250 000 €
- Henkilöstölisäykset (talouspuolen palvelusihteeri), + 25 000 €.

Vapaa-aikapalvelut**Toimiala:** Sivistys**Toimielin:** Sivistyslautakunta**Palveluala:** Vapaa-aikapalvelut**Vastuuhenkilö:** Sivistysjohtaja

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Ulkoinen				
Toimintatuotot	790 396	697 400	700 400	0,43 %
Toimintakulut	-3 485 338	-3 272 079	-3 438 836	5,10 %
Toimintakate	-2 694 942	-2 574 679	-2 738 436	6,36 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %

	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Sisäiset				
Toimintatuotot	43 731	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-2 341 247	-2 543 200	-2 677 700	5,29 %
Toimintakate	-2 297 516	-2 543 200	-2 677 700	5,29 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-225 574	-331 371	-356 633
Vyörytystulot	37 073	64 255	89 340
Vyörytysmenot	-262 648	-395 626	-445 973

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalvelut toimivat pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Alastaron kirjasto toimii myös omatoimikirjastona.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on kirjastolain mukaan tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Kirjasto kehittää toimintaansa ja tekee yhteistyötä muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastot ovat lukemisen, kulttuurin, kokoontumisten ja tapahtumien paikkoja. Tiloissa voi opiskella, harrastaa ja työskennellä. Kirjasto järjestää tapahtumia ja näyttelyitä myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lukutaito on perusta oppimiselle, hyvinvoinnille ja tasa-arvolle. Entistä monimuotoisemmalle lukutaidolle ja laadukkaalle mediakasvatukselle on tarvetta ja kirjastojen rooli lukutaidon kehittämisessä on merkittävä.

Kirjasto tarjoaa kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä. Lasten ja nuorten lukuharrastusta tuetaan myös kirjavinkkauksen avulla. Kirjasto on mukana kulttuurikasvatussuunnitelmassa tarjoamalla esimerkiksi

kirjastonkäytönopetusta, mediakasvatusta ja kirjavinkkausta. Myös päiväkotiryhmien on mahdollista tulla kirjastoon ohjatuille kirjastokäynneille tai satuhetkiin. Kirjaston tavoitteena on tehdä lukutaitotyötä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen kanssa.

Kirjastopalveluiden tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa.alveluiden saavutettavuutta edistetään mm. kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Saavutettavuuskirjasto Celian kanssa. Kirjastoista on saatavilla maksutonta digitukea. Digituen avulla autetaan asiakasta käyttämään laitteita ja asioimaan arjen sähköisissä palveluissa itsenäisesti ja turvallisesti. Digitukea annetaan kirjastojen asiakaspalvelussa ilman ajanvarausta henkilökunnan käytettävissä olevan ajan ja resurssien puitteissa.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyshankkeista ja matkailuun liittyvistä tehtävistä. Avustuskohdeita ovat mm. Loimaan seudun teatteriyhdistys, kulttuuriyhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkitilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen sekä näyttelytoiminta. Kulttuuripalvelut vastaavat Loimaan Taidetalon, Alpo Jaakolan patsaspuiston, kuivurigallerian ja Vesikosken myllyn toiminnasta sekä Heimolinnan juhlatilan vuokrauksesta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri palvelualueiden ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030 ohjaa tulevien vuosien liikuntapalveluiden ja liikuntapaikkojen kehittämistä. Painopisteinä ovat erityisliikunta ja ikäihmiset, lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden liikunta, ja lisäksi liikuntaneuvonta. Loimaan kaupunki on mukana Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa, jonka päämääränä on edistää vielä kotona tai palvelutaloissa itsenäisesti pärjäävien toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta. Seniorikortti 65+ ikäryhmälle tukee kohderyhmän omatoimista liikkumista ja vireyttä, samalla kortilla pääsee sekä liikunnan että kulttuurin pariin.

Liikuntapalveluiden palveluvalikoimassa on sekä henkilökohtainen että ryhmämuotoinen liikuntaneuvonta kaikenikäisille sekä Loimaan kaupungin henkilökunnalle. Liikuntaneuvonnan tavoitteena on tukea terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia, lisätä arkiaktiivisuutta ja tukea näin kaikenikäisten toimintakykyä ja liikunnallista elintapaa. Liikuntaneuvonnassa asiakasohjausta ja yhteistyötä tehdään tiiviisti hyvinvointialueen kanssa.

Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntaneuvonta hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämässä. Hanketyöntekijänä toimiva liikunnanohjaaja tekee työtä koulu PT:nä ja jalkautuu koulujen arkeen lasten ja nuorten tavoittamiseksi. Yhteistyötä hankkeessa tehdään tiiviisti koulun, kodin ja kouluterveydenhuollon kanssa.

Virkistysuimala Vesihovi on koko perheen ja kaikenikäisten liikkujien seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja

omaehtoisen virkistystyksen keidas. Vesihovin aukioloaikoja on tarkoitus laajentaa kattamaan myös sunnuntai. Tämä mahdollistaa laajemmin kaikenikäisten omatoimisen liikkumisen sekä uimahallin että kunto- ja voimailusalien puolella. Lisäksi yleisöaukioloaikojen ulkopuolella uimahalli on vesiliikuntaseurojen käytössä. Vesiliikuntaohjelmisto Hydrohex:n myötä ohjatut ja omaehtoiset ohjelmat ovat laajentuneet syvänveden jumppiin ja ajastettaviin virtuaalitunteihin.

Loimaa ja muut Saviseudun kunnat ovat mukana LiikU:n organisoimissa eri vuodenaikoihin keskittyvissä liikuntakampanjoissa (talviliikkuja, haastepöräily syksyn kampanja), joissa osanotto kirjataan pääasiassa mobiilisovelluksin. Saviseudun kunnilla on keskinäinen asukaslukujen suhteeseen perustuva ”kisa”, jonka tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Neljän kunnan yhteisen Harjureitin kehitystyötä jatketaan ja markkinointia kehitetään. Suunnitteluvaiheessa olevien talvipöräily- ja kävelyreittien toteutuksen eteenpäin vieminen monipuolistaa eri käyttäjäryhmien ympärivuotista ulkoilukäyttöä.

Liikuntapaikkainvestointeja tarkastellaan liikuntasuunnitelmassa vuosille 2025-2030 laaditun ehdotuksen mukaisesti.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestävät itse toimintaa, tukevat nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten osallisuutta edistäviä palveluja.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla ja netissä alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä, kerhoja ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Loimaa on mukana nettinuorisotyössä (Netari) ja tarjoaa omalta osaltaan avoimen toiminnan palvelua mm. syrjäseutujen nuorille. Myös sateenkaarinuorille on omaa toimintaa.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan etsivän nuorisotyön yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Taiteenaloja ovat musiikki ja tanssi. Osana opetusta ovat myös musiikkiin ja tanssiin liittyvät tilaisuudet ja tapahtumat, joita musiikkiopisto järjestää.

Elinikäisen taidesuhteen, taiteellisen ilmaisun ja taitojen kehittymisen ohella taiteen perusopetus tukee ihmisen tunne-elämän kehittymistä sekä kasvua ja osallisuutta. Kaikki kuntalaiset voivat saada merkityksellistä sisältöä vapaa-ajalleen elämänlaatua parantamaan.

Sopimus Loimaan Seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin vuoden 2022 alkupuolella. Yhteistyökuntina ovat Auran, Kosken Tl, Oripään, Punkalaitumen, Pöytyän ja Ypäjän kunnat.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluvat musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa. Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisille tarkoitettua musiikillista valmennusta sekä lapsen kasvua tukevaa toimintaa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Strategiset tavoitteet:**Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet**

2 Hyvinvointi ja osallisuus	
2.1. Panostamme ihmisten hyvinvointiin ja ennaltaehkäisemme syrjäytymistä kaikissa ikäryhmissä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Vahvistetaan taiteen perusopetuksen yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Tuemme yhtenäistä kasvun ja oppimisen polkua lapsille ja nuorille.	Taiteen perusopetukseen osallistuu 350 - 400 opiskelijaa vuosittain. Opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti, toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja kehitetään palautteen pohjalta.
Opistojen tarjonta ottaa huomioon kaikki ikä- ja väestöryhmät. Palveluja järjestetään hajautetusti, lähellä kuntalaisia.	Opistoissa toteutuu monipuolinen ja kuntalaisten tarpeiden mukaan hyvin kohdentuva kurssitarjonta. Opistoissa on vähintään 10 alle kouluikäisille tarjottavaa kurssia, vähintään 10 ikäihmisille suunnattua kurssia sekä vähintään 20 Loimaan keskustan ulkopuolella järjestettävää kurssia.
Liikuntaneuvonta osana palveluvalikoimaa kaikenikäisille kuntalaisille henkilökohtaisena tai ryhmämuotoisena palveluna fyysisen toimintakyvyn varmistamiseksi. Liikkuva koulu ja MOVE! -liikuntahankkeessa kehitetään lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa ja liikuntaneuvontaa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Liikuntakokeilut mahdollisia matalalla kynnyksellä kaikille kuntalaisille.	Liikuntaneuvonnan palvelun vakiinnuttaminen kaikille ikäryhmille, palvelussa uusia asiakkaita 30-50 vuosittain. Lasten, nuorten ja perheiden liikuntatarjonnan vahvistaminen sekä liikuntaneuvonta. Liikuntapalvelut mukana Harrastamisen Suomen mallissa. Liikuntavälineitä ja seniorikortteja lainattavissa kirjastoissa.
Voimaa vanhuuteen -ohjelman avulla edistetään ikääntyvien liikunta- ja toimintakykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä arjessa. Terveysliikuntaa ja kuntouttavaa liikuntaa tarjolla eripuolilla Loimaata, lisäksi hyödynnetään teknologiaa ja etäjumpaa. Liikuntatapahtumien avulla edistämme yhteisöllisyyttä ja varmistamme osallisuuden kyselyjen ja liikuntaraadin avulla.	Erityisliikunnan ryhmissä sekä seniorikortin käyttäjämäärässä ja käyntikerroissa tavoitellaan jatkuvaa kasvua. Uusien vertaisohjaajien kouluttaminen. Tavoitteena vuosittain 5 uutta vertaisohjaajaa tai ulkoiluystävää. Luodaan digitalisaatiota hyödyntäen palveluja, jotka aktivoivat kuntalaisia oman hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämiseen. Etäjummat ja ohjattu liikunta kyläkeskuksissa. Liikuntaraati ja hyvinvointitapahtuma järjestetään vuorovuosin.
Kirjaston kotipalvelua asiakkaille, jotka eivät itse voi asioida kirjastossa korkea iän, liikuntaesteiden, sairauden tai muun syyn vuoksi. Kotipalvelu on maksutonta ja se voi olla myös väliaikaista. Kotipalvelun asiakas saa toiveidensa mukaista kirjastoaineistoa kotiin, hoitolaitokseen tai palvelukotiin noin kerran kuukaudessa.	Kotipalvelua tarjotaan kaikissa kirjastoissa. Kotipalveluasiakkaita vuosittain 5–10.
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Palveluverkkoselvitysten ja hankeselvitysten pohjalta toteutetaan investointiohjelmia, jonka tavoitteena ovat turvalliset ja terveelliset tilat. Suunnitelmallinen sisäilman seuranta.	Investointihankkeet etenevät suunnitellussa aikataulussa. Kiinteistöt ovat asianmukaisessa kunnossa ja tilat ajan vaatimusten mukaiset.
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari

Nuorisopalvelut ottavat toiminnassaan huomioon kaikki nuoret ja jokainen on tervetullut toiminnan piiriin. Erityishuomiota kiinnitetään syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin ja niihin, joiden viiteryhmää kohtaan kohdistuu stigmaa. Nuorisotyössä panostetaan lasten ja nuorten kohtaamiseen ja osallistamiseen.	Nuoret löytävät omia ryhmiään ja saavat uusia kavereita. Yksinäisyyden tunne vähenee ja aktiivisuus lisääntyy. Toimintaan tulee mukaan nuoria, jotka eivät aiemmin ole osallistuneet. Nuori kokee olevansa arvokas, vahvistetaan luottamuksellisten suhteiden syntymistä. Nuoret ovat mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimintaa.
Nuorisopalvelujen ja koulujen yhteistyön kehittäminen mm. koulunuorisotyön kautta.	Koulujen ja nuorisopalvelujen saumaton yhteistyö, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kiinnittymistä kouluyhteisöön (matalan kynnyksen toimintaa, yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, yksilöiden kasvun ja kehityksen tukeminen, kouluviihtyvyyden lisääminen jne.).
Kirjasto on kaikille avoin ja maksuton tila, jossa erilaiset ihmiset voivat kohdata toisiaan. Kirjasto tukee asiakkaitaan toimimaan aktiivisina kuntalaisina ja järjestää tapahtumia kaikille ikäryhmille. Kirjasto tarjoaa tiloja yhdistysten ja ryhmien kokoontumiseen sekä opiskeluun ja etätööhön. Kirjasto tarjoaa päiväkodeille ja kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä.	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Tapahtumien lukumäärä/vuosi (50–55) ja osallistujamäärä (500–550). Kirjastot tarjoavat kouluille ohjattuja kirjastokäyntejä ja kirjavinkkauksia. Kirjastot tarjoavat varhaiskasvatukselle ohjattuja kirjastokäyntejä ja satuhetkiä. Koululaisten ohjatut kirjastokäynnit ja kirjavinkkaukset 50–60 kpl, osallistujia 800–900. Varhaiskasvatukselle järjestetty toiminta 30–40 kpl, osallistujia 400 - 500.
Ylläpidetään ja kehitetään vakiintuneita kulttuuriperinteitä ja luodaan uusia kohtaamisen paikkoja ja -muotoja. Tehostetaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten kanssa.	Perinteisten tapahtumien järjestäminen ja kehittäminen sekä uusien tapahtumien/palvelujen toteuttaminen (monipuolisuus, tarvelähtöisyys, hyvä kohdentuminen). Edistetään kulttuurikaveri-toimintaa esim. yhteistyössä liikuntatoimen ja/tai SPR:n (ystävätoiminta) kanssa.

Toimintaympäristön muutokset:

Erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden mahdollisesti aiheuttamat muutokset palvelujen järjestämiseen. Korona-pandemiasta palautuminen-> asiakkaiden saaminen palvelujen piiriin, korona-ajan toimivien käytäntöjen hyödyntäminen (digitaaliset palvelut).

Hyvinvointialue ja kuntien vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (palvelujen monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja hyvä kohdentuminen-> sujuvat arjen palvelut ja hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi). Tunnistetaan palvelujen yhdyspinnat erityisesti hyvinvoinnin edistämiseen, kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin ja liikuntaan sekä nuorisopalveluihin liittyen.

Loimaan strategian toteuttaminen (strategiset tavoitteet, kärkihankkeet, toiminnalliset tavoitteet). Vuonna 2026 vapaa-aikapalvelujen toiminnalliset tavoitteet painottuvat lähinnä hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviin strategiisiin tavoitteisiin sekä kestävien ja uudistuvien palveluiden Loimaa ja Osaavan työvoiman Loimaa -kärkihankkeisiin.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysisistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamis-pääomaa ja aktiivista kuntalaisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:**Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot**

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastytytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjettien käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisössään.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi ennakko vaikutusten arviointi.

Lisäksi ennen päätöksentekoa voidaan pyytää erillisiä lausuntoja (esim. nuorisovaltuusto, seuratyhdistykset jne.).

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Toimivat vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä potentiaalisille muuttajille.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset

Ei erityisiä toimenpiteitä.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hankerahoituksen hakeminen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin. Tarvittaessa voimme tehdä hankeyhteistyötä myös muiden kuntien kanssa.

Nuorisopalveluilla on vuonna 2026 mm. etsivän nuorisotyön hanke (41 250 €) ja European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistoiminnan Loimaalla. Musiikkiopistolle on myönnetty Erasmus+-akkreditointi vuosille 2022-2027. Musiikkiopistolle on myönnetty noin 10 300 euroa lukuvuodelle 2025-2026 henkilöstövaihtoihin. Musiikkiopisto on mukana 2025 alkavassa usean Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueen musiikkioppilaitoksen kanssa OPH:n rahoittamassa Improvisio- hankkeessa, joka on suunnattu noin teini-ikäisille oppilaille sekä opettajien pedagogisen taidon kehittämiseen improvisaation, sävellyttämisen ja sovittamisen saralla. Liikuntapalveluissa on käynnissä yhdessä perusopetuksen kanssa vuosina 2025-2026 liikkuva koulu ja Move-liikuntaneuvonnan hanke, johon on saatu valtionavustusta 38 000 euroa. Hankkeen kautta tuetaan erityisesti peruskouluikäisiä lapsia ja nuoria sekä heidän lähipiiriään liikunnan lisäämisessä ja terveiden elämäntapojen edistämässä.

Kirjastopalveluselvityksessä esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja palvelujen kehittäminen. Alastaron omatoimikirjasto otettiin käyttöön helmikuussa 2025. Omatoimikirjastojen käyttöönoton valmistelua jatketaan Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Mellilän kirjaston kiinteistön kunto pitää kuitenkin selvittää ennen omatoimikirjaston muutostöitä.

Kirjasto on mukana Tulevaisuusvaltaa kirjastosta hankkeessa. Hankkeella kehitetään Lounais-Suomen kirjastoille

toimintamalleja, joiden avulla pystytään entistä paremmin tukemaan vähemmistöryhmien kanssa tehtävää demokratiatyötä, joka käsittää esimerkiksi kotoutumisen, oman kielen ja lukutaidon tukemista. Hankkeen aikana työtä tehdään paikallisten ukrainalaisten aikuisten kanssa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Huittisten, Raision ja Turun kirjastojen kanssa. Lisäksi yhteistyökumppanina on Suomen ukrainalaiset ry. Yhteistä toimintaa koordinoi Turun kaupunginkirjasto. Hankeaika 1.9.2025 - 31.12.2026.

Liikuntapalveluiden tarjontaa tulee kehittää ja laajentaa kaikille ikä- ja kohderyhmille. Vuonna 2025 valmistuneen liikuntapalvelusuunnitelman yhteydessä teetetyt kuntalaisten ja yhdistysten kyselyiden tulosten perusteella kehitetään palveluiden tarjontaa ja olosuhteita kohderyhmien toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon ottaen. Lisäksi tavoitteena on liikuntaneuvonnan palvelun vakiinnuttaminen osaksi palvelutarjontaa ja Virkistysuimala Vesihovin aukioloaikojen laajentaminen. Yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa on tärkeässä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Museotoiminnan valtionosuuden piiriin voi hakea joka neljäs vuosi. Seuraava haku on vuonna 2027. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Tämä edellytys täyttyy, kun kulttuuriohjaajan toimi on muutettu museoassistentiksi ja kulttuurisihteerin virka museonjohtajan viraksi.

Vuoden 2026 aikana valmistellaan kulttuurisuunnitelma (mm. kulttuuripaikkojen ja palvelujen nykytila ja kehittämistarpeet, tulevien vuosien investointitarpeet).

Opistojen kehittämistyössä tavoitteena on päivittää toimintatapoja, hyödyntää digitalisaatiota sekä laajentaa verkostoja paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti toiminnan hyvinvointivaikutusten vahvistamiseksi.

Henkilöstö:

Vapaa-aikapalvelujen päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Liikuntaneuvonnan siirtyminen hyvinvointialueelta kunnan vastuulle tarkoittaa jatkossa joko käytössä olevan resurssin tai palvelutarjonnan tarkastelua, jotta liikuntaneuvonnan palvelu on mahdollista hoitaa laadukkaasti kuntalaisten terveyden edistämiseksi. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Kulttuuripalveluissa hakemus museotoiminnan valtionavustuksen piiriin merkitsee myös henkilöstöorganisaation muutosta (nimikkeiden muuttamista, resurssin lisäämistä). Kulttuurisihteerin nimeke on muutettu vuonna 2024 museonjohtajaksi ja kulttuuriohjaajan museoassistentiksi. Museoassistentti aloittaa syksyllä 2025 täydennyskoulutuksena museomestarikoulutuksen. Myös nuorisopalveluissa lienee paikallaan jossain vaiheessa tarkastella viranhaltijan ja työntekijöiden nimikkeitä.

Hanketoiminnan laajuudella on vaikutusta myös henkilöstömäärään (erityisesti nuorisopalvelut). Uuden strategian mukaisesti (Lasten ja nuorten Loimaa) on nuorisopalveluihin lisätty yksi nuoriso-ohjaaja. Vuosina 2022-2025 nuorisopalveluissa on ollut hankerahoituksella koulunuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyö tukee koulun ja nuorisopalvelujen välistä yhteistyötä ja sillä koetaan olevan tarvetta koulujen arjessa. Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy koulunuorisotyön jatkaminen myös hankekauden jälkeen.

Viime aikoina avoinna olleisiin tehtäviin on ollut suhteellisen vähän hakijoita ja joidenkin tehtävien täyttämässä on ollut ongelmia. Sekä Loimaalla että kirjastoalalla yleensäkin on lähivuosina eläköitymässä huomattavasti kirjastojen henkilökuntaa. Tämä voi aiheuttaa haasteita pätevien kirjastoammattilaisten rekrytoinnissa.

Seuraavassa taulukossa on liikuntapalvelujen liikunnanohjauksessa ja tilapäistyöntekijöissä lisäystä. Tämä perustuu hanketyöhön ja ostopalvelujen vähenemiseen uimahallissa. Lisäksi henkilöstömäärässä näkyy Vesihovin suunniteltu aukiolojen laajentaminen ja liikuntaneuvontapalvelun tuottaminen omana palveluna.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	8	8	8
Museonjohtaja	1	1	1
Museoassistentti	1	1	1
Kulttuurituottaja	1	1	1
Liikuntapalvelupäällikkö	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	6
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2,5
Laitoshuoltaja	2	2	2,5
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	1,8	1,8	1
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	6	6	6
Nuorisotilan ohjaaja	0	0	0
Rehtori	1	1	1
Opettaja/työväenopisto	1	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	11	11	11
Opettaja/musiikkiopisto	6	6	6
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	5	5	5
Palvelusihteeri	1	1	1
Yhteensä	58,8	59,8	61

Muut olennaiset perustelutiedot:

Toimitilat

Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset

Työväenopisto toimii pääasiallisesti kaupungin omistamissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Tärkeimmät opetuspisteet ovat kaupungintalo, Taidetalo, Lasipalatsi, Virttaan kylätalo, kaupungin liikuntahallit sekä viisi koulua eri puolilla kaupunkia. Ulkopuolisilta on vuokrattuna yksittäisiä tiloja, mm. Vesikoski-talossa olevat tilat. Musiikkiopisto toimii musiikkiopiston kiinteistössä ja kaupungintalolla. Musiikkiopiston toimintaa on myös Kirkonkylän koululla sekä Punkalaitumella.

Kirjastopalveluita tuotetaan pääkirjastossa sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoissa. Kaikki tilat ovat kaupungin omistamia ja rakennettu tai remontoitu kirjastoksi 1990-luvulla. Alastaron omatoimikirjasto otettiin käyttöön helmikuussa 2025. Omatoimikirjastojen käyttöönoton valmistelua jatketaan Hirvikosken ja Mellilän lähikirjastoissa. Mellilän kirjaston kiinteistön kunto pitää kuitenkin selvittää ennen omatoimikirjaston muutostöitä. Loimaan kaupunki on mukana seutuhankintojen kilpailutuksessa ja omatoimikirjastojen laitehankintojen suunniteltu sopimuskausi on 1.1.2024 – 31.12.2026. Pääkirjasto on toiminut vuodesta 1998 nykyisessä rakennuksessa ja tilat alkavat olla peruskorjauksen tarpeessa. Kirjastossa kaivattaisiin asiakkaille lisää rauhallista työskentelytilaa esim. etätöiden lisääntymisen vuoksi ja uudistusta myös lastenosaston viihtyvyyteen. Kesäaikaan kirjastotilojen kuumat olosuhteet hankaloittavat sekä asiakkaiden oleskelua kirjastossa että henkilökunnan työskentelyä kaikissa kirjastoissa ja tiloihin kaivataan viilennystä.

Kulttuuripalveluilla ovat museotilat ja toimisto Loimaan Taidetalossa. Alpo Jaakolan patsaspuisto ja kuivurigalleria

ovat kesäkohteina avoinna kesäkuukausina (kesä-elokuu) sekä syyskuussa viikonloppuisin. Vesikosken mylly on avoinna yleisölle pääasiassa erilaisten tapahtumapäivien yhteydessä. Heimolinna palvelee ulkopuolisten vuokralaisten lisäksi mm. liikuntapaleluita ja opiston ryhmiä veloituksetta. Tavoitteena on Heimolinnan käyttöasteen parantaminen. Rakennuksen talotekniikan peruskorjausta on suunniteltu vuoden 2024 aikana. Sivistyslautakunta on 24.10.2024 hyväksynyt omalta osaltaan Heimolinnan sisäpuolisten töiden hankesuunnitelman. Toteuttamisen ajankohta määräytyy tulevien vuosien investointiohjelmassa. Alpo Jaakolan patsaspuiston kävijämäärät ovat olleet viime vuosina kasvussa, mikä on johtanut siihen, että parkkialue on käynyt riittämättömäksi. Paikoitusaluetta tulisi laajentaa ja samalla alueen vieressä oleva niittyalue olisi perusteltua muuttaa luonnonkukkaniityksi.

Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluvat neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat. City-nuokkarin yläkerta on esteellinen. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja piha-alue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastarolle avataan uusi nuorisotila (Alastaron yläaste), joka täyttää esteettömyysvaatimukset sekä työturvallisuusvaatimukset. Nuorisotyöntekijät työskentelevät jatkossa nuorisotiloilla työparina, mikä lisää työturvallisuutta. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja. Jos Kalikkaan saataisiin majoitustilat, se palvelisi samalla myös Loimaan seurakunnan ja loimaalaisten yhdistysten tarpeita.

Loimaalla on laaja ja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen toimen ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi. Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Liigaseurat ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden ja nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi ja kohtuullisten harjoitusvuoroaikojen mahdollistamiseksi.

Toukokuussa 2025 on hyväksytty Loimaan kaupungin liikuntasuunnitelma vuosille 2025-2030, joka sisältää toimenpide-ehdotuksia liikuntapaikkojen hoitoon sekä tulevien investointien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Palvelujen ostot

Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset

Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 90 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten asiantuntija sekä ilmoitus- ja painatuspalveluiden hankinta (noin 80 000 euroa/vuosi).

Muut toiminnan edellyttämät resurssit

Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset

Valtionosuudet ovat opistojen taloudessa merkittävät. Toiminnan volyymilla pyritään turvaamaan jatkossa valtionosuuden säilyminen. Kurssi- ja lukukausimaksut ovat samoin opistojen taloudessa merkitykselliset. Maksupolitiikassa huomioidaan toiminnan sosiaalinen ulottuvuus.

Huomioitavaa on Taiteen perusopetuslain uudistus, jonka luonnos on parhaillaan lausuntokierroksella. Lakiuudistus tulee vaikuttamaan merkittävästi opistojen toimintaan. Uudistuksen keskeiset tavoitteet liittyvät taiteen perusopetuksen

- saavutettavuuden ja saatavuuden edistämiseen
- rakenteellisiin muutostarpeisiin
- valtionrahoitusjärjestelmän selkeyttämiseen.

Museoiden valtionosuuden piiriin voi hakea neljän vuoden välein. Minimivaatimus museoiden henkilökunnan suhteen on kaksi kokopäiväistä museotyöntekijää, joista toinen voi olla museonjohtaja. Vaatimus tulee suoraan museolaista (§5 314/2019). Tämä edellytys täyttyy tällä hetkellä, mutta muiden hakukriteerien täyttyminen pitää varmistaa ennen seuraavaa hakukierrosta vuonna 2027.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:*Muut olennaiset toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot***Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:****Strategiset riskit**

1. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt. Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Taloudelliset riskit

1. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen). Saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.
2. Hankerahoituksen väheneminen. Erityisesti nuorisopalveluissa ja opistoissa on viime vuosina saatu merkittävästi taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.

Toiminnalliset riskit

1. Toimitilojen kunto (esim. sisäilmaongelmat) ja riittävyys. Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Mm. liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen. Museopalveluissa talotekniset ongelmat voivat aiheuttaa sekä omaisuudelle haittaa (konservointitarpeet) että väistötilatarpeita (etenkin Taidetalo).
2. Palvelurakenteen muutokset (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen). Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista pitäisi tehdä riittävän ajoissa, jotta voidaan asianmukaisesti valmistautua niiden edellyttämiin muutoksiin.
3. Henkilöstön määrä ja osaaminen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Riskialttein henkilöstövaje on laitospäivähoitojen tehtävissä. Tarvittava osaaminen on yhdellä henkilöllä, jolloin kenelläkään muulla ei ole uimahallin järjestelmien sellaista tuntemusta, että hallin vesiturvallisuus olisi laitospäivähoitojen poissaolon aikana hallinnassa. Myös kassa- ja laitoshuollon henkilöstö on riittämätön, jonka takia tarvitaan jonkin verran osa-aikaisia tilapäistyöntekijöitä. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Perehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus- /varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.

Arviointikohde	Mittari	TP 2024	TA 2025	TA 2026
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	13,6	14,0	14,0
	käynnit	122 204	125 000	120 000
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	2 393	3 000	3 000
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 894	5 000	5 000
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	66 988	70 000	73 500
	vauvauinnit/käyntikerrat	1 534	1 000	1 500
	kuntosali/käyntikerrat	28 141	25 000	30 000
	seniorikortti/käyntikerrat		5 000	10 000
	Erityisliikunnan ryhmiä - osallistujat	28 769	30 500	32 800

	- käyntikerrat - toteutuneet ohjaukset	13 520 948	10 000 650	14 000 1 000
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, koulunuorisotyö, muu toiminta) osallistujat	9 730	12 000	12 000
	leiritoiminta, leiripäivät	98	200	200
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	660	650	650
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	45(63)	80 (100)	80(100)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	5 526	5 600 (> 80 %)	5 600 (>80 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	2 819	3 000	2 900
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	1 436	1 800	1 500
	alle 16 v. opiskelijat	208	290	220
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	276	290	290
	opetustunteja/ viikko ka	226	250	240
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	56,40	55,00	60,00
	käyttökustannukset /laina	4,10	4,00	4,50
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	34,20	26,00	36,00
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	138,50	115,00	155,00
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	28,90	25,00	30,00
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	28,50	33,50	37,00
	nettomenot / opetustunti €	79,30	91,00	95,00
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 980	2 030	2 050

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen:

Vuosi 2026:

- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista.
- Palkankorotusten vaikutus (3 %) noin +70 000 €.
- Palvelujen ostojen sekä aine- ja tarvikemenojen 2 %:n korotus (noin + 10 000 €).
- Henkilöstölisäykset (liikunnanohjaaja, opistojen päätoiminen henkilöstö), +80 000 €.

5.7. Elinympäristölautakunta

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristölautakunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	4 601 967	4 173 900	4 097 950	-1,82 %	1 697 950	1 697 950
Toimintakulut	-11 370 216	-11 550 714	-11 436 833	-0,99 %	-10 786 159	-11 009 059
Toimintakate	-6 768 249	-7 376 814	-7 338 883	-0,51 %	-9 088 209	-9 311 109
Poistot ja arvonalentumiset	-4 216 962	-3 742 915	-3 627 846	-3,07 %	-3 504 681	-3 767 518

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	7 207 292	7 560 000	8 085 300	6,95 %	8 085 300	8 085 300
Toimintakulut	-194 159	-257 300	-247 700	-3,73 %	-247 700	-247 700
Toimintakate	7 013 133	7 302 700	7 837 600	7,32 %	7 837 600	7 837 600

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-580 131	-673 024	-763 921
Vyörytystulot	1 249 528	1 399 259	1 527 482
Vyörytysmenot	-1 829 659	-2 072 283	-2 291 403

Toiminnan kuvaus:

Palveluala sisältää seuraavat palvelualueet: hallinto, rakennus- ja ympäristövalvonta, tilapalvelut, kunnallistekniset palvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä maankäyttöpalvelut, joka käsittää mittaus- ja paikkatietopalvelut ja kaavoituksen.

Strategiset tavoitteet:

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

1 Elinvoima ja asuminen	
1.1. Edistämme osaavan työvoiman saatavuutta ja työllisyyttä	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Oppisopimuskoulutuksen lisääminen.	2 koulutettavaa vuodessa.
1.2. Tarjoamme houkuttelevan ja saavutettavan asuinympäristön. Edistämme eri asumisvaihtoehtoja	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Esteettömyyden parantaminen.	Toteutetaan esteettömyysselvityksen kohteita vähintään viisi vuodessa.
Huolehdimme ajantasaisen asemakaavoituksen pohjakartaston ylläpidosta	Asemakaavoituksen pohjakartan ennakoiva ajan tasalla pito.
Kaupungin paikkatietojärjestelmään liittyvien kartastojen ja rekisterien sekä erilaisten teemakarttojen tuottaminen ja ylläpito.	Kartastojen ja rekisterien ajantasaisuus.
Monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kaupunkia	Suoritetaan asumisen tarpeiden edellyttämät kiinteistönmuodostamistekniikan työt

Asuinympäristön siisteyteen panostaminen.	Katujen, kevyen liikenteen väylien ja kuntoratojen niitot tehdään kaksi - kolme kertaa vuodessa, riippuen olosuhteista. Nurmialueet taajamissa pidetään vuoden 2024 tasolla huomioiden pölyttäjät. Satakunnantien varressa sijaitsevan Rinki-kierrätyspisteen uusi sijainti selvitetään keskusta kehittämishakkeen yhteydessä
Ympäristö- ja maa-aineslupien valvontatoiminta hoidetaan suunnitelmallisesti ja tehokkaasti	Hyväksytään ympäristönsuojelun valvontaohjelma ja toteutetaan valvontaohjelmassa mainitut tehtävät.
Rakentamisen neuvontatehtävät hoidetaan asukas- ja asiakaslähtöisesti	Rakentajille ja asukkaille annetaan neuvontaa ja ohjausta, jotta ratkaisut ovat toimivia ja määräysten mukaisia.
Monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kaupunkia. Kevyt liikenne, palvelujen saavutettavuus ja viihtyisä elinympäristö huomioitu erityisesti kaavoituksessa.	Uusia kaavoja laaditaan kaavoitusohjelman mukaisesti huomioiden eri alueiden erityispiirteet ja hyödynnetään alueiden vahvuuksia. Tonttien riittävyttä seurataan eri puolilla kaupunkia pitkäjänteisesti ja siihen reagoidaan kaavoitusohjelmassa. Huomioidaan kaavatöissä myös kevyen liikenteen reitit, palveluiden saavutettavuus sekä viihtyisät asuinympäristöt.
Jatkuvan valvonnan toimenpiteillä edistetään siisteyden tavoitteita rakennetun ympäristön hoidossa	Säännöllistä valvontatoimintaa jatketaan pitämällä ympäristökatselmuksia kerran vuodessa
Kylien, asukkaiden, yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden hyödyntäminen houkuttelevana asuinympäristön toteuttamisessa kaupunkiorganisaation rinnalla	Ylläpidetään puistokummitoimintaa ja järjestetään yhteisiä tempauksia kaksi kertaa vuodessa. Jatketaan leikki- ja liikuntapaikkojen parantamistoimenpiteitä yhteistyössä kylä- ja muiden yhteisöjen kanssa Kiinteistön omistajien osallistaminen katujen viheralueiden hoitoon kunnossapitolain mukaisesti
Loimaan sisäisten ja ulkoisten liikenneyhteyksien selvitys	Jatketaan liikenteen ideasuunnittelua panostaen kevyen liikenteen epäjatkuvuuskohteiden poistoon.
Keskustan ja ranta-alueen kehittämissuunnitelman päivitys	Laaditaan keskustaa ja ranta-aluetta koskeva kehittämissuunnitelman päivitys.
Rakentamisen lupahakemusten sujuva, laadukas ja tasapuolinen käsittely.	Lupapäätökset tehdään johdonmukaisesti, läpinäkyvästi ja yhdenvertaisesti. Rakentamisen lupahakemusten tavoitekäsittelyaika on 4...8 viikkoa (viranhaltija/toimielin).
1.3. Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Tarjoamme monipuolisia yritystontteja eri puolilla kaupunkia ja tuemme kaavoituksella vihreää siirtymää edistävän liiketoiminnan kehitystä Loimaalla.	Monipuolista yritystonttitarjontaa ylläpidetään kaavoituskatsauksen työohjelmoinnin kautta ja reagoidaan tarvittaessa kiireellisiin hankkeisiin nopeasti käynnistettävillä kaavahankkeilla.
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus pidetään nykyisellä tasolla.	Jatkuva tavoitetaso: Kotimaisuusaste yli 82 %.
Aktiivisella ja kestäväällä metsien hoidolla lisätään kaupungin metsien kasvua niin, että metsät säilyvät hiilinieluina ja raaka-ainetta riittää samalla teollisuuden tarpeisiin ja korvaamaan fossiilisia raaka-aineita	Jatketaan hyväksytyn metsänhoitosuunnitelman mukaisia hoitohakkuita.
Työkoneiden käyttövoiman muuttaminen pois fossiilisista polttoaineista sekä yleisten alueiden valaistuksen energiatehokkuuden parantaminen.	Pienkoneita (trimmerit yms.) muutetaan uusimisten yhteydessä sähkökäyttöisiksi. Valaisinten vaihtoa led-tekniikkaan perustuviksi jatketaan edellisten vuosien tapaan alue kerrallaan.
Käsipaperin käyttöä vähennetään.	Käsipyyheautomaattien maltillinen lisäys kulttuuri ja toimisto kiinteistöihin.

2 Hyvinvointi ja osallisuus	
2.2. Tarjoamme lapsille ja nuorille viihtyisän ja turvallisen kasvun ja oppimisen paikan	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Koulujen ja päiväkotien kulkureittien turvallisuuden parantaminen näkemäesteitä poistamalla	Koulujen ja päiväkotien lähialueiden kulkureittien turvallisuutta parannetaan liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitetyin toimenpitein
2.3. Vahvistamme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Kartoitetaan asukkaiden mielipiteitä kehittämiskohteista ja kunnossapidosta yleisillä alueilla ja liikuntapaikoilla.	Tehdään yksi kysely vuodessa. Kyselyn teemaa vaihdetaan vuosittain
Ylijäämäruoka hyödynnetään	Yhteistyötä ylijäämäruoan jakamisessa jatketaan kolmannen sektorin kanssa laajentamalla hävikkiruoan jakoa pienemmistä kohteista.
Kuntalaisille tarjotaan asianmukainen palvelukokemus ja lupakäsittely tehdään sujuvaksi.	Lupahakemukset käsitellään tavoiteajassa ja laadukkaasti.
3 Johtaminen ja talous	
3.1. Olemme hyvä työnantaja	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Huomioidaan henkilöstö sote -uudistuksen jälkeisessä muutostilanteessa.	Käydään kehitys- palautekeskustelut kaikilla palvelualueilla. Pidetään koko henkilöstölle yhteisiä infotilaisuuksia.
3.2. Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Investointien suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan elinkaari ja ympäristöseikat.	Kilpailutukset laaditaan huomioiden elinkaari ja ympäristöasiat
3.3. Toimimme aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti yhteistyössä ja verkostoissa	
Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso / Arviointiväline / Mittari
Tehdään yhteistyötä eri yhteisöjen kanssa mm. liikuntapaikkojen suhteen.	Järjestetään eri toimijoiden kanssa yhteistyöpalavereita kerran vuodessa

Henkilöstö:

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP2024	TA2025	TA2026
1 Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
Tekninen johtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	2	2	2
Turvallisuuspäällikkö	1	1	1
2 Tilapalvelut			
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1
Kiinteistömestari	1	1	1
Laitosmies	3,6	5	4,6
Vanhempi kirvesmies	1	1	0,5
Sähkö/automaatioasentaja/putkimies	1	1	1
Kausityöntekijä (6 kuukauden työsopimuksella)	1	1	1
Harjoittelija (3 - 4 kk työsopimus)	1	1	1
3 Kunnallistekniikka			
Kaupungininsinööri	1	1	1
Kunnallistekniikan työnjohtaja	1	1	1
Vanhempi ammattimies	2	3	4
Varastonhoitaja	1	1	
Liikuntapaikan hoitaja	2	3	1
Liikuntapaikkamestari	1	1	1
Kausityöntekijä (6 kk työsopimuksella)	10	8	8
4 Ruoka- ja siivouspalvelut			
Ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
Ruokapalveluesimies	2	1	1
Kokki	4	5	4,6
Vastaava ruokapalvelutyöntekijä	12	12	11,6
Ruokapalvelutyöntekijä	5	5	5
Siivoustyönohjaaja	1	1	1
Laitoshuoltaja	11,17	10,58	11
5 Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
Johtava rakennustarkastaja	1	1	1
Rakennustarkastaja	1	1	1
Ympäristötarkastaja	2	2	2
Palvelusihteeri	1	1	1
projektityöntekijä (rakennusrekisterin päivitys)	1	1	
6 Mittaus- ja paikkatietopalvelut			
Mittausteknikko/Paikkatietoinsinööri (2025 alk.)	1	1	1
Kiinteistörekisterin hoitaja	1	1	1
Kartoittaja	1	1	1

Mittamies		1	
Kausityöntekijä (6 kk työsopimus)	1	1	1
Kaavoittaja		1	1
Kaavoitusassistentti		1	1
Projektityöntekijä (rakennusrekisterin päivitys, yht. 20 kk)			1,67
Yhteensä	77,77	81,58	77,97

Tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinto**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinto

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	144 484	32 000	40 000	25,00 %
Toimintakulut	-488 825	-576 151	-596 624	3,55 %
Toimintakate	-344 341	-544 151	-556 624	2,29 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 452	-28 406	-16 203	-42,96 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	183	0	0	0,00 %
Toimintakulut	-42 362	-54 300	-62 600	15,29 %
Toimintakate	-42 179	-54 300	-62 600	15,29 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	288 639	305 551	298 791
Vyörytystulot	315 147	317 590	349 485
Vyörytysmenot	-26 508	-12 039	-50 694

Toiminnan kuvaus

Tekniikka ja ympäristötoimen hallinto käsittää teknisen johtajan, turvallisuuspäällikön ja palvelualan palvelusihteerien tehtävät sekä elinympäristölautakunnan tehtävät. Tekninen johtaja vastaa palvelualan toiminnasta ja kehittämisestä. Turvallisuuspäällikkö vastaa mm. talo- ja kunnallistekniikan työmaiden turvallisuuskoordinaattorin tehtävistä sekä kiinteistöjen kulunvalvonnasta. Tämän lisäksi turvallisuuspäällikön vastuulle kuuluvat maan- ja lumenkaatopaikkojen hallinta ja varautumiseen liittyviä tehtäviä. Palvelusihteereistä toisen rooli painottuu hallintoon ja hän vastaa mm. lautakuntatyöskentelystä, listavalmistelusta sekä pöytäkirjojen laatimisesta. Toisen palvelusihteerin rooli painottuu talouden hallintaan ja raportointiin sekä sopimusten hallintaan. Kokonaisuudessaan palvelusihteerien toimenkuvat ovat hyvin monipuolisia.

Henkilöstö:

Hallinnon henkilövahvuus on neljä henkeä.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Kokonaisuudessaan teknisten ja ympäristötoimialan riskien hallinta on parantunut huomattavasti viimeisten vuosien aikana. Aiemmin merkittävimpana palvelujen tuottamiseen liittyvänä riskinä oli riittämätön henkilöresurssi ja rekrytointeihin liittyvät vaikeudet. Tällä hetkellä avoimiin tehtäviin on löydetty tekijät.

Rakennus- ja ympäristövalvonta**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunnan lupajaosto**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuuhenkilö: Johtava rakennustarkastaja

Ulkoisen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	145 455	113 000	113 000	0,00 %
Toimintakulut	-379 291	-456 363	-436 965	-4,25 %
Toimintakate	-233 837	-343 363	-323 965	-5,65 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	4 239	1 000	1 000	0,00 %
Toimintakulut	-19 423	-29 700	-37 400	25,93 %
Toimintakate	-15 184	-28 700	-36 400	26,83 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-28 971	-49 246	-55 874
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-28 971	-49 246	-55 874

Toiminnan kuvaus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on tuottaa lakisääteisiä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluja. Tavoitteena on tarjota asiakkaille asiantuntevaa, laadukasta ja nopeaa palvelua lupa- ja valvonta-asioissa.

Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu valvoa rakennustoimintaa yleisen edun kannalta sekä huolehtia osaltaan, että rakentamisesta annettuja määräyksiä ja säädöksiä noudatetaan. Rakennusvalvontaviranomainen huolehtii kunnassa myös rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Rakennusvalvonnan palveluita ovat muun muassa rakentamisen lupapäätökset ja niitä edeltävät suunnitteluvaiheen neuvottelut, rakennustöiden työmaakatselmukset, kiinteistöjen ja rakennusten kunnon yleinen valvonta, rakennuslupa-asiakirjojen pitkäaikainen arkistointi ja asiakasohjaus.

Ympäristövalvonta huolehtii mm. kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä. Tehtäviä ovat mm. ympäristö- ja maa-aineslupien käsittely ja valvonta, ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoitusten käsittely, maasto- ja vesiliikenteen lupien käsittely sekä vesilain, jätelain, ulkoilulain ja kemikaalilain mukainen valvonta. Lisäksi tehtävänä on huolehtia osaltaan ympäristön tilan seurannasta ja osallistua muihin ympäristönsuojeluun liittyvien asioiden käsittelyyn.

Toimintaympäristön muutokset:

Rakentamisen uusi lainsäädäntö on ollut voimassa vuoden 2025 alusta. Joidenkin säädösten osalta on ollut käytössä siirtymäsäännös ja ne tulevat voimaan vuotta myöhemmin. Näillä uudistuksilla on vaikutuksia lupamenettelyihin ja ne tuovat muutostarpeita mm. tietojärjestelmiin. Esimerkiksi tietomallipohjainen rakentamisen lupien käsittely tulee nyt osaksi toimintaa.

Muutokset aiheuttavat edelleen tarvetta rakennusvalvonnan lupaprosessien muokkaamiseen. Sähköistä lupa-asiointia kehitetään jatkossakin ja tarvittaviin muutoksiin lain voimaantullessa valmistaudutaan myös tältä osin.

Vuodelle 2026 esitetään varattavaksi määräraha pohjavesien suojelusuunnitelman laatimistyön aloittamiseen. Suunnitelmassa tunnistetaan alueen riskitekijät sekä laaditaan suositukset toimenpiteiksi, joilla riskejä vähennetään. Suojelusuunnitelmassa esitetään myös yksityiskohtaiset tiedot pohjavesialueen maaperä- ja pohjavesioloista. Suojelusuunnitelma laaditaan ensisijaisesti vedenhankintakäytössä oleville pohjavesialueille sekä niille pohjavesialueille, joilla on paljon pohjaveden laatua tai määrää vaarantavaa toimintaa.

Suojelusuunnitelmalla ei ole itsenäisiä oikeusvaikutuksia. Suunnitelma voidaan kuitenkin ottaa huomioon muun muassa maankäytön suunnittelussa ja käsiteltäessä toiminnanharjoittajien lupahakemuksia ja ilmoituksia. Suojelusuunnitelman tavoite on ehkäistä ennalta pohjaveden laadun heikkeneminen ja turvata pohjaveden saanti ilman, että alueen maankäyttöä rajoitetaan tarpeettomasti.

Suojelusuunnitelman tekeminen oli talousarviossa jo vuodelle 2025 mutta toteutus siirtyy resurssisyydestä vuodelle 2026.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueella on kahden vuoden ajan tehty määräaikaisena projektina rakennusrekisterin päivitystyötä. Tehtävään palkattu projektityöntekijä siirtyy maankäyttöpalveluiden kartoittajaksi ja tässä yhteydessä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi, että hän jatkaa myös päivitystyötä osana kartoittajan tehtävää. Projektiin ei näin ole vuodelle 2026 varattu enää määrärahaa mutta työ jatkuu edelleen uudelleen organisoituna.

Aukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Aukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävissä lainsäädäntö asettaa vaatimuksia osallisten huomioimiseen lupa-asioissa. Tehtävät ratkaisut ovat pääsääntöisesti viranomaisena tehtyjä hallintopäätöksiä ja hallintolaki edellyttääkin, että päätöksenteossa on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Asianosaisten kuuleminen ja vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen on säännöllisesti osa palvelualueen jokapäiväistä toimintaa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Rakentamisen uusi lainsäädäntö toi käyttöön työkaluja ilmastomuutoksen hillintään. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt.

Laki vahvistaa myös rakentamisen kiertotaloutta. Uusien olennaisten teknisten vaatimusten mukaan rakennukset on suunniteltava pitkäikäisiksi ja muunneltaviksi. Uusista ja purettavista rakennuksista on selvitettävä käytetyt ja vapautuvat materiaalit sekä rakennuspaikalta pois kuljetettava maa- ja kiviaines ja vaarallisten jätteiden määrä.

Rakennusvalvonnan yhtenä päivittäisenä tehtävänä on jatkossakin viedä käytäntöön annettuja säädöksiä rakentamisen lupakäsittelyn ja -neuvonnan yhteydessä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen yhtenä tehtävänä on ympäristönsuojelun valvomiseksi ja edistämiseksi kunnassa huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä. Viranomaistehtävien hoitamisen lisäksi ja käytettävissä olevien henkilöresurssien puitteissa tehdään myös em. suunnittelu- ja kehittämistehtäviä.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Henkilöstö:

Rakennusrekisterin päivitystyötä varten rekrytoitiin vuonna 2024 määräaikainen projektityöntekijä. Työtä on suunniteltu jatkettavan maankäyttöpalveluiden palvelualueella ja talousarviosta on rakennus- ja ympäristövalvonnan osalta vähennetty projektityöntekijän tehtävä.

Muut olennaiset perustelutiedot:**Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:****Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:**

Palvelualueen tehtävissä suurimmat riskit ovat operatiivisia. Riskin toteutuminen on usein seuraus tapahtumasta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä tai ihmisistä.

Palvelualueen tehtäviä ohjaavassa lainsäädännössä tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Näiden käytäntöön viemiseen liittyy jossain määrin kohonnut operatiivinen riski. Riskin hallinnassa esim. lupaprosessien muokkaaminen ja henkilöstön riittävästä määrästä ja kouluttautumisesta huolehtiminen ovat tärkeässä asemassa.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Henkilöstökulujen osalta palvelualueelta on vähennetty rakennusrekisteripäivityksen projektityöntekijän palkkakustannukset.

Menojen kasvuun tietojärjestelmien ja niiden ylläpidon ja kehityksen osalta on varauduttu lisäämällä asiantuntijapalveluihin varattavaa määrärahaa.

Tilapalvelut**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Tilapalvelut

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	3 199 954	3 090 000	3 124 700	1,12 %
Toimintakulut	-4 936 455	-4 748 854	-4 621 194	-2,69 %
Toimintakate	-1 736 501	-1 658 854	-1 496 494	-9,79 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 825 379	-2 075 705	-1 953 645	-5,88 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	3 892 183	4 477 500	4 509 200	0,71 %
Toimintakulut	-35 610	-45 500	-48 300	6,15 %
Toimintakate	3 856 573	4 432 000	4 460 900	0,65 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-376 107	-293 918	-335 175
Vyörytystulot	670 681	889 729	975 344
Vyörytysmenot	-1 046 788	-1 183 647	-1 310 519

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä sekä investointihankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta ja valvonnasta. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.

Toimitilojen huolto ja kunnossapito tehdään pääpiirteissään omana toimena, pois lukien Mellilän ja Alastaron kohteet sekä Keskuskoulu joiden kiinteistöhoito on ulkoistettu. Myös keskikaupungilla olevia kohteita on kaupungin tytäryhtiön, Hulmin Huolto Oy:n huollossa.

Kiinteistöjen piha-alueiden talvikunnossapidosta vastaa talvikunnossapito urakoitsijat, joiden uusi sopimuskausi alkoi syksyllä 2024.

Tilapalvelut tuottavat myös erilaisia käyttäjäpalveluita kuten kalustemuutoksia, tilojen varusteluja ym.

Osa kaupungin tiloista on vuokrattu 1.1.2023 alkaen Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle määräaikaaisella vuokrasopimuksella, näiden tilojen ylläpito ja kunnossapitokorjaukset sisältyvät tilojen vuokraan. Hyvinvointialueelle tuotetaan myös vastaavia käyttäjäpalveluja kuten muillekin palvelualoille.

Toimintaympäristön muutokset:

Toimintaympäristössä on tapahtunut ja tulee jatkossakin tapahtumaan muutoksia eritoten myytyjen ja purettujen kiinteistöjen vuoksi jolloin huollontarve näissä poistuu. Vastaavasti rakennettavien uusien päiväkotien huollontarve voi poiketa oleellisesti vanhojen rakennusten huollontarpeesta ja näiden tilojen käyttö voi tarvita esimerkiksi huoltohenkilöstön osaamisen päivitystä.

Tilankäytön tehokkuutta ja käyttäjähallintokuntien erilaisia tilantarpeita koordinoimaan on perustettu tilankäyttötyöryhmä, joka ohjaa palvelualueita muutoissa ja tilojen kartoituksessa.

Tilapalvelut päivittää vuosittain kiinteistöjen pitkäntähtäimen huolto- ja kunnossapitosuunnitelmaa (PTS-suunnitelma) seuraavaksi viiden vuoden jaksolle. Vakituisen henkilöresurssin puitteissa ei päivitystä voida tehdä tehokkaasti koska aiempi korjaushistoria tulee hakea monesta eri lähteestä ja koota yhdeksi tietokannaksi, tähän esitetään harjoittelijan palkkaamista joka voi olla esimerkiksi alan opiskelija.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Tilapalvelut käyttää vuosittain paljon paikallisten yritysten ja yrittäjien palveluja huollon ja kunnossapidon toteuttamiseksi. Eritoten tässä korostuu LVIS-alan yritysten palvelut sekä rakennustarvike- ja rautakaupan palvelut sekä erilaiset koneistus ja asennuspalvelut.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Henkilöstö:

Tilapalveluiden vakinaisen henkilökunnan tehtävät ovat jonkin verran muuttuneet eläköitymisen johdosta ja uuden rekrytoinnin tehtäväkuvan tarkentamisen myötä.

Kesäaikana tilapalveluihin palkataan puolen vuoden työsuhteeseen yksi kausityöntekijä jonka tehtävänä on hoitaa kiinteistöjen kasvukaudella tehtävät vihertyöt. Lisäksi palkataan alan AMK korkeakouluopiskelija kolmen kuukauden kesätyöhön/harjoitteluun.

Muut olennaiset perustelutiedot:

Merkittävimmät hankintasopimukset tilapalveluiden palvelualueella ovat:

- Sähköenergia, kilpailutettu Veni energia Oy:n kautta, uusi sopimus alkaa 1.1.2026.
- Kaukolämpö, Loimaan kaukolämpö Oy
- Polttoaineiden säiliötoimitukset 2024-2026, Neste markkinointi Oy (Hansel yhteishankinta)
- Vesi- ja jätevesi, Loimaan vesiliikelaitos
- Kiinteistöjen talvikunnossapito usean toimijan kanssa 1.10.2024-31.5.2026 (+1 vuoden optio)

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Olennaisia ja tunnistettuja toimintaan liittyviä riskejä ovat energian ja veden sekä jäteveden hinnankorotukset jotka voivat vaikuttaa määrärahojen riittävyyteen.

Kaupungin rakennuskannan keskimääräinen ikä tuo myös toimintaan liittyviä riskejä tekniikan rikkoutumisen johdosta

Palvelutuotantoon liittyvä olennainen riski on pieni organisaatio joka voi vaikuttaa toimintojen suorittamiseen hidastumiseen mikäli on esimerkiksi useita päällekkäisiä sairaustapauksia.

Riskeihin pyritään varautumaan aktiivisella hintojen seurannalla, kilpailuttamisella

sekä henkilöriskien osalla huolehditaan siitä että tärkeimpien järjestelmien käyttäjiä on yhden sijasta useampia jolloin sijaistukset onnistuvat myös käytännössä.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Poistuneiden kiinteistöjen ja uusien tilojen vaikutukset talouteen ovat kohdekohtaisten vuosipoistojen kasvaminen mutta vastaavasti uusien tilojen energiatehokkuus on vanhoja rakennuksia parempi jolloin energiankulutuksen kustannuksien odotetaan laskevan. Myös uusien tilojen kunnossapidon tarve ensimmäisinä vuosina on vähäisempi kuin vanhojen tilojen. Ylläpitävän huollon suhteen ei ole odotettavissa suuria muutoksia.

Kunnallistekniikka**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Kunnallistekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kaupungininsinööri

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	315 691	230 100	182 550	-20,66 %
Toimintakulut	-2 292 718	-2 210 003	-2 091 470	-5,36 %
Toimintakate	-1 977 027	-1 979 903	-1 908 920	-3,59 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 376 429	-1 622 580	-1 650 311	1,71 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	453 501	469 000	515 000	9,81 %
Toimintakulut	-71 365	-64 400	-61 500	-4,50 %
Toimintakate	382 136	404 600	453 500	12,09 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-167 080	-244 982	-262 244
Vyörytystulot	14 462	0	0
Vyörytysmenot	-181 542	-244 982	-262 244

Toiminnan kuvaus

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon ja alueiden hoidon suunnittelun sekä infra-investointien hoitamisen.

Toimintaympäristön muutokset:

Kunnossapitoa kaduille, puistoissa, leikki- ja liikuntapaikoilla jatketaan entiseen tapaan. Katujen kunnossapitoa hoidetaan sekä oman henkilökunnan että urakoitsijoiden toimesta. Omana työnä tehtävät hoitotyöt keskittyvät kesäaikaan. Urakoitsijat hoitavat sopimusten mukaan katujen talvihoitotyöt. Vuonna 2026 ovat voimassa lokakuussa vuonna -24 alkaneet talvikunnossapitosopimukset. Sopimukset ovat voimassa vuoden -26 toukokuuhun, jonka jälkeen on mahdollisuus yhteen optiovuoteen.

Katujen ja kevyen liikenteen väylien omaisuuden hallinnan ohjelmistoja on kartoitettu vuoden -25 aikana. Mahdollisimman monipuolista ja sopivaa ohjelmistoa ei ole löytynyt. Jos vuonna -26 sopiva ohjelmisto löytyy, aloitetaan sen käyttöönotto.

Puistojen ja muiden viheralueiden leikkuu ja muu hoitotyö suoritetaan omana työnä Keskustan ja Hirvikosken alueilla. Hoitotöihin palkataan seitsemän kausityöntekijää sekä kesä- ja heinäkuuksi kesätyöntekijöitä. Mellilän, Virttan ja Alastaron viheralueet hoitaa Hulmin Huolto Oy.

Leikkipuistojen välineiden uusiminen on edennyt jo pitkälle. Välineiden uusiminen ja/tai peruskunnostus on vähentänyt huollon tarvetta, mutta vastaavasti ilkkivalta leikkipuistoissa on lisääntynyt. Leikkipuistojen valaistusta on lisätty ja tätä hanketta tullaan jatkamaan myös vuonna 2026. Valaistuksella on puistojen vuosittaista käyttöaikaa saatu pidennettyä erityisesti syksyisin.

Liikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään entiseen tapaan sekä omana työnä että ostopalveluna. Ulkoliikuntapaikoille on otettu käyttöön huoltokirjatyyppinen järjestelmä, jolla voidaan helposti ylläpitää tietoja liikuntapaikkojen kunnosta.

Latujen hoito suoritetaan pääosin oman henkilökunnan toimesta. Vastaavasti luistelukenttien jäädytyksissä käytetään osin ostopalveluja. Latujen kuntoa on voinut

seurata reaaliajassa kaupungin internetsivuilta löytyvästä linkistä. Samanlaista palvelua on tarkoitus laajentaa myös luistelukentille mahdollisesti katujen omaisuuden hallintajärjestelmän kautta.

Kuntoratojen peruskunnostukset on pääosin saatu tehtyä. Ratojen valaistus on uusimatta Juvan, Alastaron ja Metsämaan kuntoradoilla ja uusimistyötä jatketaan vuonna 2026. Muilla ulkoliikuntapaikoilla mm. Alastaron urheilukentän kastelujärjestelmä pyritään toteuttamaan vuonna -26.

Katuvalaistuksien uusimista jatketaan. Keskustan alueella uusitaan Raviradan ympäristön valaistus kokonaisuudessaan. Vuonna -26 panostetaan valaisinten vaihtoon alueilla, joilla muu valaistusinfra on kunnossa.

Koneiden ja kuljetusvälineiden uusimisesta laadittua investointilistaa jatketaan. Vuonna 2026 hankitaan uusi työkone korvaamaan Wille 665-kiinteistötraktoria, yksi ruohonleikkuri ja kaksi moottorikelkkaa.

Investointihankkeita vuodelle -26 ovat Juvanportin asemakaava-alueen rakentamisen jatkuminen, Turuntien kunnallistekniikan peruskorjauksen käynnistäminen, Mäenpään sillan rakennustekninen suunnittelu, Tuulensuun alueen (Koppari-, Lukkari- yms. kujat) suunnittelun loppuunsaattaminen ja toteutuksen aloitus sekä Hämeentien kevyen liikenteen väylän suunnittelu ja mahdollinen toteutus. Lisäksi varataan määräraha Käsityöläiskadun ja Eteläkaaren suunnitelmien eteenpäin viemiseksi.

Vuoden 2026 asfaltointiurakka kilpailutetaan talven aikana samalla periaatteella kuin vuonna -25. Päälystysohjelma laaditaan keväällä -26 hyödyntäen Crowdsorsa mobiilipelillä loppukesällä -25 luotua analyysia päälysteiden kunnosta. Liikenneturvallisuutta parantavia pieniä investointihankkeita toteutetaan laadittujen suunnitelmien mukaan.

Keskusvaraston toiminta on vähentynyt entisestään varaston hoitajan eläköidyttyä. Varaston toimintaa jatketaan pienimuotoisesti nykyisen henkilökunnan työtehtäväjärjestelyin siihen asti, että varaston tulevaisuus on selvillä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Puistojen ja ulkoilualueiden parantamiseen ja kunnossapitoon panostamalla tavoitteena on asukkaiden ja kaupungissa vierailevien viihtyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen. Kevyen liikenteen mahdollisuuksien parantamisella tavoitellaan terveyttä edistävien liikkumismuotojen käytön lisääntymistä.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Asukkaita on osallistettu yleisten alueiden hoitoon puistokummitoiminnalla, joka on osoittautunut suosituksi. Toimintaa tullaan jatkamaan ja kehittämään myös vuonna 2026.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kunnallistekniikan palvelualueen toiminnalla on merkittävä vaikutus alan paikallisille toimijoille. Erityisesti kone- ja henkilötyötä hankitaan vuosittain huomattavalla summalla. Myös tavaroita ja tarvikkeita hankitaan paikallisilta toimijoilta hankintalain puitteissa.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Henkilöstö:

Vakinainen henkilökunta on vähentynyt eläköitymisten myötä, kun kaikkia tehtäviä ei ole täytetty.

Vakinaisen henkilökunnan avuksi kesäajalle palkataan kausityöntekijöitä puistoa-alueiden hoitoon. Samoin kesä- ja heinäkuussa on palkattu kesätyöntekijöitä.

Muut olennaiset perustelutiedot:

Merkittävimmät hankintasopimukset kunnallistekniikan palvelualueella ovat:

- Katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito useamman toimijan kanssa aikavälillä 1.10.2024 - 31.5.2026 (+ 1 vuoden optio)
- Kone- ja kuljetuspalveluiden tuottaminen aikavälillä 1.1.2025 - 31.12.2027
- Asfaltointiurakoitsija valitaan vuosittain järjestettävällä tarjouskilpailulla

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Taloudellista tilannetta suhteessa talousarvioon seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Ruokapalvelut**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	104 126	127 700	101 600	-20,44 %
Toimintakulut	-1 574 210	-1 643 867	-1 702 855	3,59 %
Toimintakate	-1 470 084	-1 516 167	-1 601 255	5,61 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	1 581 428	1 523 100	1 793 400	17,75 %
Toimintakulut	-6 214	-9 500	-8 000	-15,79 %
Toimintakate	1 575 214	1 513 600	1 785 400	17,96 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-105 131	-188 354	-203 896
Vyörytystulot	68 679	55 465	58 581
Vyörytysmenot	-173 809	-243 819	-262 477

Toiminnan kuvaus

Ruokapalvelut tuottavat kaupungin omat ruokapalvelut. Ruokapalveluissa aterioita valmistetaan kahdesta tuotantokeittiöstä. Puistokadun koulun keittiö toimii sivistyspalveluiden aterioiden tuottavana keittiönä oman toimipisteen lisäksi aterioita toimitetaan 6 alakoululle sekä 9 varhaiskasvatuksen yksikölle. Hirvikosken yhtenäiskoulun keittiö tuottaa ateriapalveluita Hirvikosken koulun oppilaille ja henkilökunnalle.

Aterioita tuotetaan koululaisille, varhaiskasvatuksen yksiköille, aamu- ja iltapäiväkerholaisille.

Osassa kouluja tarjolla maksullinen välipala.

Toimintaympäristön muutokset:

Vuoden 2026 aikana pyrimme edelleen lisäämään hedelmien tarjontaa mm. jälkiruokana ja vihannesten tarjontaa kuumana lisäkkeenä. Salaattitarjonnan monipuolistamista pyrimme tekemään lisäämällä tarjolla olevien komponenttien määrää.

Virttaan uuden päiväkodin käyttöönoton myötä tähän yksikköön aloitetaan ilmoittamaan lapsimäärät sekä tilaamaan elintarvikkeet PoweResta järjestelmän kautta. Kyseinen järjestelmä on tämän lisäyksen jälkeen jokaisessa ruokapalvelun yksikössä käytössä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Ravintosuositusten mukaisesti laaditaan ruokalistat. Teemapäiviä pyritään huomioimaan vuoden aikana muutamia.

Erityisruokavaliot huomioidaan lääkärintodistusten mukaisesti.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Ruokapalveluiden asiakaskysely suoritetaan mahdollisuuksien mukaan nuorisovaltuuston kanssa yhteistyönä vuoden 2026 aikana.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:**Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:**

Kasvisruokaa tarjotaan kerran viikossa kaikille asiakkaille ja yläkouluilla kasvisruoka on tarjolla jokaisena koulupäivänä sekaruoan rinnalla.

Loimaan kaupungin koulu- ja päiväkotiruokailussa on käytössä hiilijalanjälkilaskuri. Laskuri kertoo ruokien hiilijalanjäljen (kgCO₂e/annos) asteikolla matala, keskitaso, korkea. Tieto löytyy ruokalistojen yhteydestä kaupungin kotisivuilta.

Pyritään hankkimaan mahdollisimman paljon kotimaisia elintarvikkeita.

Jäämäruoan jako kolmannen sektorin kanssa yhteistyössä.

Tiedotetaan ja ohjeistetaan oppilaita säännöllisesti tähderuoan määrän pienentämiseksi.

Ruokapalveluiden käyttämät puhdistusaineet ovat hajusteettomia sekä ympäristömerkillä merkittyjä suurimmaksi osaksi.

Ruokapalvelut myyvät käytöstä poistettua kalustoa, koneita, laitteita, tavaroita kiertonet.fi-verkkosivuilla. Kiertonet on julkisen sektorin huutokauppa.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Varhaiskasvatuksen palveluverkon mukanaan tuomat muutokset ruokapalveluihin.

Henkilöstö:

Henkilöstömäärää seurataan toimintojen muuttuessa ja tarvittaviin muutoksiin reagoidaan ajantasaisesti.

Työmäärälaskennoissa hyödynnetään Atopr- ohjelmaa.

Muut olennaiset perustelutiedot:**Palvelujen ostot**

•Merkittävimmät hankintasopimukset:

Elintarvikkeet ja nonfood tuotteet hankinnasta sopimus Kesko Oyj:n kanssa, Hanselin puitejärjestely aj. 1.11.2023 - 31.12.2027

•Ateriakuljetus hankinnasta sopimus Taksipalvelu Loimitaksi Oy:n kanssa optio käytössä 1.7.2025 - 31.5.2026. Uusi kilpailutus käynnistettiin loppuvuodesta 2025.

•Puhtaanapidon aineet ja tarvikkeet hankinnasta sopimus Medituotteen kanssa, Hanselin puitejärjestely aj. 1.6.2024 - 31.3.2026 + optio.

•Suurkeittolaitteiden huolto ja korjaustyöt hankinnasta sopimus MV-jäähdytys Oy:n kanssa, kakkostoimittaja Huolto Vuorio Oy:n kanssa, Turun kaupungin konsernihallinnon järjestämä tarjouskilpailu aj. 1.1.2023 - 31.12.2024. Optiovuosi käytössä ajalla 1.1.2025-31.12.2025. Kilpailutus käynnistetty elokuussa 2025.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi. Useat pienet ja etäällä toisista kiinteistöistä sijaitsevat kiinteistöt sekä koulujen ja päiväkotien lapsimäärien laskut vähentävät suoriteaikoja ruokapalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteen vuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen sekä tähderuoan määrän minimoimiseen.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Siivouspalvelut**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	51 801	51 000	57 000	11,76 %
Toimintakulut	-1 179 485	-1 114 483	-1 139 020	2,20 %
Toimintakate	-1 127 684	-1 063 483	-1 082 020	1,74 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	1 275 757	1 088 400	1 265 700	16,29 %
Toimintakulut	-12 083	-33 200	-11 900	-64,16 %
Toimintakate	1 263 674	1 055 200	1 253 800	18,82 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-158 264	-133 687	-136 084
Vyörytystulot	180 559	136 475	144 072
Vyörytysmenot	-338 822	-270 162	-280 156

Toiminnan kuvaus

Siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivouspalvelut. Henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen ja toiminnan kehittäminen takaavat hyvän ja laadukkaan palvelun.

Siivouspalveluiden asiakkaina on 9 kaupungin omaa varhaiskasvatusyksikköä ja 5 alakoulua. Siivouspalvelut tuottavat myös kaupungin toimistotilojen ja vapaa-aikapalveluiden tilojen siivouspalvelut.

Toimintaympäristön muutokset:

Siivouspalveluiden tuottamista jatketaan aiempien vuosien tapaan. Siivouspalveluita tuotetaan sekä oman henkilökunnan että ostopalvelun toimesta. Ostopalveluna tuotetaan Liikuntahallin, Puistokadun koulun, Keskuskoulun, Hirvikosken yhtenäiskoulun sekä urheilukeskuksen siivoukset. Ostopalvelusopimus on voimassa ISS Palvelut Oy:n kanssa 30.6.2027.

Palvelualueiden muutot aiheuttavat muutoksia siivouskohteissa ja sen mukaisesti henkilöstön työalueita muokataan tarpeen mukaan.

Virtaan uuden päiväkodin käyttöönotto tuo pieniä toiminnallisia muutoksia henkilöstön työalueisiin.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Puhtaat tilat takaavat turvallisen ja hygienisen tilojen käytön eri asiakasryhmille.

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Liikuntapalveluiden sekä seurojen kanssa on yhteistyössä tehty ohjeistukset liikuntatilojen puhtauteen ja järjestelmällisyyteen liittyen. Puhtaudesta ja järjestelmällisyydestä huolehtii siivouspalveluiden lisäksi liikuntapalvelut sekä seurat.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:**Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:**

Siivouspalveluiden käyttämät puhdistusaineet ovat hajusteettomia sekä ympäristömerkillä merkittyjä suurimmaksi osaksi.

Käsipaperin kulutusta on määrätietoisesti vähennetty lisäämällä vaihdettavia pyyherullia.

Siivouspalvelut myyvät käytöstä poistettua kalustoa, koneita, laitteita ja tavaroita kiertonet.fi-verkkosivuilla. Kiertonet on julkisen sektorin huutokauppa.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Varhaiskasvatuksen palveluverkko ja kirjastopalveluverkko selvityksen mukanaan tuomat muutokset siivouspalveluihin.

Henkilöstö:

Siivoustyötä tehdään pitkälti ns. omilla työalueilla yksin, jolloin mm. äkillisissä poissaolotilanteissa tehtävien hoito hankaloituu.

Oppisopimuskoulutuksella koulutetaan uutta henkilöstöä. Avoinna olleisiin toimiin on saatu vähän hakijoita.

Henkilöstömäärää seurataan toimintojen muuttuessa ja tarvittaviin muutoksiin reagoidaan ajantasaisesti.

Työmäärälaskennoissa hyödynnetään AtopSLite-ohjelmaa.

Muut olennaiset perustelutiedot:

Merkittävimmät hankintasopimukset:

- Siivouspalvelut hankinnasta (Puistokadun koulu, Keskuskoulu, Hirvikoskenyhtenäiskoulu, liikuntahalli, urheilukeskus.) sopimus ISS Palvelut Oy:n kanssa aj. 1.8.2024 - 30.6.2027 + 2 vuoden optio.
- Puhtaanapidon aineet ja tarvikkeet hankinnassa sopimus Medituotteen kanssa, Hanselin puitejärjestely aj. 1.6.2024 - 31.3.2026.

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain elinympäristölautakuntaan tehtävällä talousseurantaraportilla.

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Henkilöstömäärän oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi.

Useat pienet ja etäällä toisista kiinteistöistä sijaitsevat kiinteistöt sekä koulujen päiväkotien lapsimäärien laskut vähentävät suoriteaikoja siivouspalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteen vuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Siivouspalveluissa useat pienet yksiköt tuottavat työalueiden suunnitteluun ja henkilöstön siirtymiin useaan kiinteistöön työpäivän aikana omat haasteensa. Varhaiskasvatuksen nopeasti muuttuvat hoidon tarpeet tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Maankäyttöpalvelut**Toimiala:** Tekniikka ja ympäristö**Toimielin:** Elinympäristölautakunta**Palveluala:** Tekniset ja ympäristöpalvelut

Maankäyttöpalvelut

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	640 457	530 100	479 100	-9,62 %
Toimintakulut	-519 233	-800 993	-848 706	5,96 %
Toimintakate	121 225	-270 893	-369 606	36,44 %
Poistot ja arvonalentumiset	-11 701	-16 224	-7 687	-52,62 %

Sisäiset	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025
Toimintatuotot	0	1 000	1 000	0,00 %
Toimintakulut	-7 101	-20 700	-18 000	-13,04 %
Toimintakate	-7 101	-19 700	-17 000	-13,71 %

Laskennalliset erät	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Vyörytykset	-33 218	-68 388	-69 439
Vyörytystulot	0	0	0
Vyörytysmenot	-33 218	-68 388	-69 439

Toiminnan kuvaus

Asema- ja yleiskaavoituksella suunnitellaan kaupunkilaisia ja elinkeinoelämää palveleva tonttitarjonta ja muu ympäristö niin, että se on hallittu, taloudellinen, viihtyisä ja kestävä kehitystä tukeva kokonaisuus.

Huolehditaan kaupungin numeerisen kartaston jatkuvasta ajantasaisuudesta sekä tonttijakojen laadinnasta ja kaupungin itse ylläpitämän rekisteripitoalueen kiinteistötoimitusten suorittamisesta sekä kaupungin metsä- ja pelto- omaisuuden hallinnasta ja vuokraamisesta sekä valmistellaan yksityistieavustusten myöntämiset.

Suoritetaan erilaisia kaupunkimittaustehtäviä sidosryhmille, huolehditaan kaavoituksen pohjakarttojen ja erilaisten teemakarttojen laatimisesta, merkitään maastoon asemakaavojen alueita sekä tonttien rajoja ja rakennusten rakennuspaikkoja sekä annetaan korkeusasemia rakentamista varten.

Mittaus- ja paikkatietopalvelut sekä kaavoitus on yhdistetty maankäyttöpalveluiksi vuonna 2025, jolla saavutetaan hallinnollisia etuja yksinkertaistamalla palvelualarakennetta.

Toimintaympäristön muutokset:

Vuoden 2026 aikana on tarvetta käyttää ostopalveluita etenkin kaavoituskatsaukseen kirjattujen työltään laajojen yleiskaavoituskohteiden osalta.

Paikkatieto- ja suunnitteluohjelmistojen osalta on lakisääteisten velvoitteiden johdosta uudistamistarve, jolloin myös kustannustaso nousee. Järjestelmien uudistamisella voidaan kuitenkin saavuttaa työn tehokkuuden ja maankäytön kokonaishallinnan parantamista tulevana vuosina. Järjestelmien selvitys- ja muutosvaiheet vievät työaikaressurssia muulta työltä.

Tehtävissä kiinteistötoimituksissa painotetaan mahdollisuuksien mukaan yleisten alueiden lohkomisia, joita on jäänyt työjonoon takavuosina.

Rakennusrekisterin päivitysprojekti siiretään Rakennus- ja ympäristöpalveluista Maankäyttöpalveluihin vuoden 2026 alkusta alkaen, koska kartoittajalla on siihen erityisosaamista. Projektin resurssia täydennetään 2-3 henkilöllä vuoden aikana, jossa henkilöstöresurssi painottuu ainakin maastokauden töihin.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Asukkaiden osallistamis- ja vaikuttamismahdollisuudet:

Kaavoituksessa osallistetaan asukkaita, jolla on usein vaikutusta suunnitteluun.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset:

Kaavoituksella, kiinteistönmuodostuksella ja tontti-myyntillä mahdollistetaan yritysten sijoittumis-, laajentamis- ja kehittämisedellytyksiä maankäytöllisesti.

Kestävä kasvu, ympäristö- ja ilmastovaikutukset:

Asema- ja yleiskaavoituksella suunnitellaan alueita niin, että se on hallittu, taloudellinen, viihtyisä ja kestävä kehitystä tukeva kokonaisuus. Kaavoituksessa huomioidaan ilmastovaikutuksia.

Palvelujen palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Rakennusrekisterin päivitysprojekti siiretään Rakennus- ja ympäristöpalveluista Maankäyttöpalveluihin vuoden 2026 alkusta alkaen, koska kartoittajalla on siihen erityisosaamista. Rakennusrekisterin parantamistyö on osin paikkatietopainotteista työtä, joka voi mahdollistaa maankäyttöasioiden osalta synergiaetuja.

Tulevat tietojärjestelmä uudistukset lisäävät kustannuksia ja alkuvaiheessa henkilöstöresurssia. Uudistamisen taustalla on myös lakisääteiset velvoitteet. Tulevina vuosina järjestelmien uudistamisella voidaan edistää maankäytön paikkatietopohjaisen asianhallinnan tehokkuutta.

Henkilöstö:

Rakennusrekisterin päivitysprojekti siiretään Rakennus- ja ympäristöpalveluista Maankäyttöpalveluihin vuoden 2026 alkusta alkaen, jolla edistetään paikkatietoasioiden osalta synergiaetuja. Rakennusvalvonta jatkaa työn käytännön asioiden ohjaamista, koska kyse on heidän erityisosaamisesta ja rekisteristä. Heiltä jää siten työaikaresurssia tähän työhön.

Kartoittaja on rekrytoitu loppuvuonna 2025, joka edistää maastomittaustöiden suorittamista ja kartastoasioiden valmistelua.

Muut olennaiset perustelutiedot:

Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot:

Palveluun ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta:

Palvelualueen tehtävissä suurimmat riskit ovat riittävät henkilöstöresurssit ja lakimuutoksista johtuvat lisääntyvät velvoitteet sekä kustannukset. Lisääntyvät velvoitteet mm. hidastavat kaavoitusprosesseja ja lisäävät ulkopuolisilta tilattavien lisäselvitysten määrää. Myös maanhankintaan liittyvät kulut voivat nousta lunastuslain- ja alueidenkäyttölain uudistusten seurauksena. Maankäytön tehtävissä on myös lähivuosina siirryttävä uuteen tietomallimuotoiseen kaavoitukseen ja tonttijakojen laadintaan, joka lisää kustannuksia ja riskejä tietojärjestelmien muutostilanteessa. Riskien hallinnassa tärkeää on henkilöstön pysyvyys, koulutukset ja sisäisen selvitysprojektin käynnistäminen tietomallimuotoisuuteen siirtymisestä osana paikkatietojärjestelmän kehittämistä.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainottaminen vuosi 2026:

Vuonna 2026 ei täytetä kokoaikaisen mittamiehen toimea, koska rakentaminen on vähentynyt viime vuosina. Työresurssia täydennetään vain maastokaudella määräaikaaisesti tai ostopalveluina yksittäisiä tarpeita.

5.8. Loimaan Vesi-liikelaitos

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027-2028

Loimaan Vesi -liikelaitoksen missio

Missio eli toiminta-ajatus kertoo, miksi "yritys" on olemassa.

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitoksen visio

Vesihuoltoliikelaitos on laadukkaiden ja ympäristöystävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.

Toimintaympäristö

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja –suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja –suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

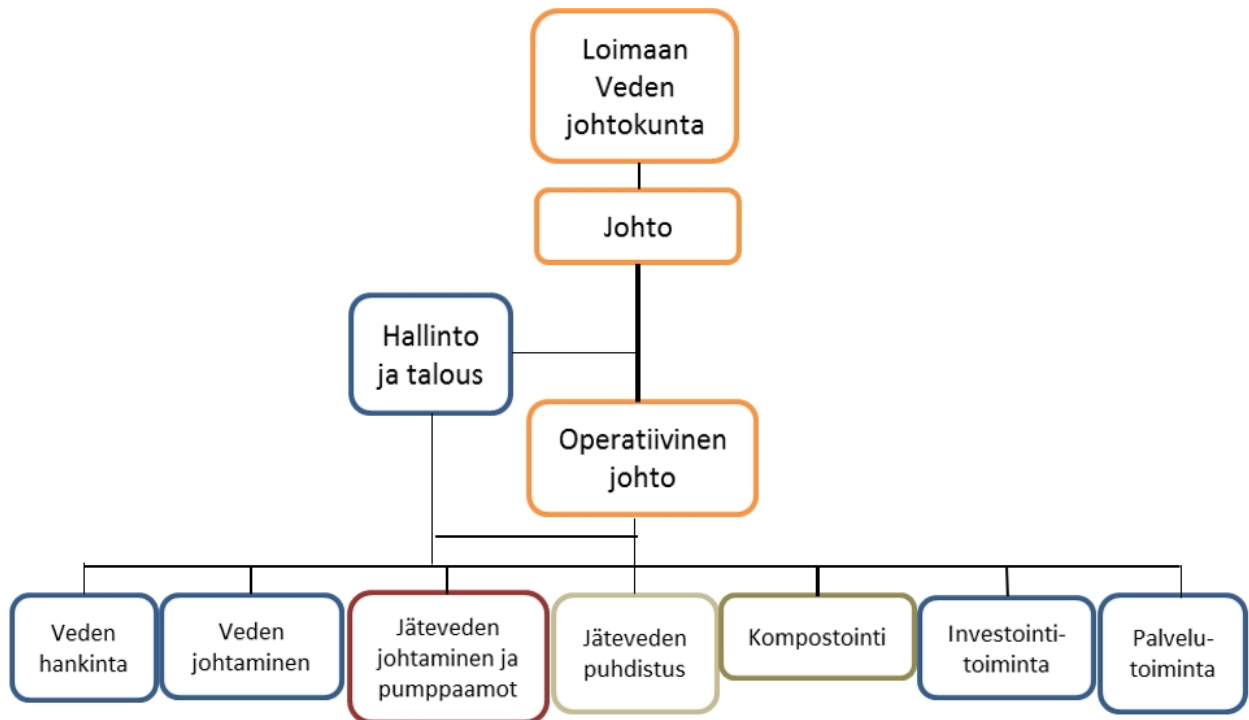
Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin. Liikelaitos noudattaa vuonna 2022 valmistunutta Loimaan kaupungin strategiaa. Strategia ohjaa asetettavia tavoitteita.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeria kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

Liikelaitoksen tehtävänä on hallintosäännössä määrätyn mukaisesti hoitaa henkilökuntansa avulla vesihuoltoon liittyvät tehtävät Loimaan kaupungissa. Liikelaitoksen tehtävänä on hoitaa myös ne velvoitteet (muun muassa Mellilän ja Alastaron kuntien aikanaan sopimat vesihuoltoon liittyvät erityissopimukset), jotka sitovat Loimaan kaupunkia vesihuoltoon liittyvissä toiminnoissa.

Kunnallisessa liikelaitoksessa on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntaan. Johtajan tehtävänä on kuntalain 68 §:n mukaan johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa.

Liikelaitoksen toiminnot jakaantuvat kuviossa esitetyn kaavion mukaisesti.

KUVIO 1 Loimaan Vesi -liikelaitoksen toimintakaavio

Loimaan Veden ostamat palvelut

Liikelaitos ostaa Loimaan kaupungilta puhelinkeskus-, palkanlaskenta-, kirjanpito- ja atk -palveluita. Lisäksi liikelaitos ostaa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan suunnittelu-, mittaus-, kuljetus- ja tilahallintopalveluita. Liikelaitos suorittaa näistä sisäisen laskennan tai hinnaston mukaisen korvauksen.

Muita vesihuoltoon liittyviä palveluita liikelaitos ostaa muun muassa urakoitsijoilta, kemikaalien toimittajilta, vesihuoltotarvikkeiden toimittajilta, suunnittelutoimistoilta, ohjelmistotoimittajilta, valvontaviranomaisilta sekä sähkö- ja puhelinlaitoksilta.

Liikelaitoksen henkilöstö

Liikelaitos pyrkii sijoittamaan laitokselle vesihuoltoalan opiskelijan määrääjäksi.

Vuonna 2026 liikelaitoksen työntekijöinä oletetaan toimivan seuraavat:

- liikelaitoksen johtaja
- työpäällikkö
- 2 palvelusihteeriä
- keskusjätevedenpuhdistamon vastaava hoitaja
- 4 vesilaitoksen hoitajaa
- tiimivastaava
- 3 putkiasentajaa
- harjoittelija/opiskelija (pyrkimys palkata määrääjäksi)

Vuonna 2026 liikelaitoksen vakinaisen työntekijämäärän arvioidaan olevan 13 henkilöä.

Henkilökunnasta eläköityy seuraavan noin 5 vuoden kuluessa 3 henkilöä, joka on noin 23 % henkilöstömäärästä.

Merkittävimmät muutokset toimintaympäristöön

Kuntalain uudistamisen ja Vesihuoltolain tarkistamisen myötä aiheutuvat muutokset. Maailmantilanteiden muutosten aiheuttamat vaikutukset kustannuksiin sekä enenevässä määrin suositeltuihin toimintatapoihin.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistuksessa ei ole näköpiirissä merkittäviä muutoksia. Puhdistamon huoltotarve kuitenkin lisääntyy laitoksen vanhetessa.

Veden hankinta

Kiinnitetään edelleen erityistä huomiota veden laatuun ja teknologiaan sekä veden saannin varmistamiseen. Vedenottamoiden saneeraukset on aloitettu ja niitä jatketaan lähivuosina.

Veden jakelu

Johtokarttatietoa ja sen hallintamahdollisuuksia parannetaan jätevesiverkoston saneeraussuunnittelun tueksi.

Loimaan Veden on mahdollista hyödyntää Alastaron johtokarttatietojen sähköistä käsittelyä. Valitettavasti tämä on mahdollista ainoastaan vähäisen aineiston osalta, koska merkittävä osa sijaintitiedoista on aikanaan jäänyt kartoittamatta. Luotettavien johtokarttojen puuttuminen lähes koko Alastaron alueelta häiritsee huomattavasti liikelaitoksen tiettyjä toimintoja (verkostoon määritettävien liittymiskohtien osoittaminen, liittymissopimusten karttaliitteiden laatiminen, verkostojen korjaaminen, verkostosuunnittelu yms.). On oletettavaa, että tilanne edellä mainitun alueen osalta päivittyy entisten Loimaan kaupungin, Loimaan kunnan ja Mellilän tasolle vasta vuosien kuluttua.

Vesimittaroinnin (vanhojen mittarien poisto, koeajot ja uusien asentaminen) jatkaminen. Etäluettavilla vesimittareilla kiinteistöissä ja verkostossa pystytään verkostonhallintaa parantamaan huomattavasti, kun käytössä on reaaliaikaista kulutustietoa verkoston eri osissa. Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto tuo mukanaan myös kustannusvaikutuksia. Etäluenta lisää tietoliikennekustannuksia sekä mittareiden uusiminen muuttuu aiempaa säännöllisemmäksi. Käyttäjälle tämä näkyy tulevaisuudessa kasvavina perus- ja käyttömaksuina. Lisäksi käyttäjän tulee pitää mittarointipaikka sellaisessa kunnossa, että säännölliset mittarinvaihdot ovat mahdollisia toteuttaa. Etäluettavien mittareiden suurimittakaavaista vaihtoa kuitenkin hidastaa kokonaisvaltaisen tietojärjestelmän puuttuminen ts. yhtenäinen järjestelmä, jolla pystytään hallitsemaan toimenpiteet mittarin asennuksesta käytön laskuttamiseen.

Runko- ja tonttiventtiilien rakentaminen ja uusiminen. Tarvittavien runkoverkostokorjausten tekeminen.

Jäteveden johtaminen

Viranomaisen on puuttunut tapahtuneisiin jätevesipumppaamoiden ja jätevesipuhdistamon ohijuoksutuksiin. Ohijuoksutuksia on tapahtunut kevätulannan aikana ja isojen rankkasateiden yhteydessä, joten ne ovat varsin satunnaisia, mutta odotettavia. Betonisten jätevesiputkistojen saneeraaminen pidetään säännöllisenä työohjelmassa. Saneeraukset keskitetään selkeästi rajattaville alueille.

Talousarvio 2026

Liikelaitos on valmistellut talousarvionsa lähtien seuraavista hoidettavista toiminnoista sekä katsoo tavoitteikseen toimintojen toteutumisen talousarvioon vuodelle 2026 esitetyillä määrärahoilla.

Liikelaitoksen hoitamat toiminnot

Hallinto

Asiakaspalvelu, asiakastietorekisterin ylläpito (uudet liittyjät ja omistajanvaihdokset), liittymishakemusten ja liittymis- ja käyttösopimusten käsittely, ostolaskujen kirjaus, liittymis-, työ-, vesi- ja jätevesilaskutus, muut osto- ja myyntireskontran vaatimat tehtävät, maksuhäiriöisten vaatimat selvitykset ja toimenpiteet sekä kaikki muut liikelaitoksen toimintaan liittyvät toimistotehtävät, yleis- ja laitossuunnittelu, laitoksen toimintojen kehittäminen, lausuntojen antaminen muun muassa kaava-asioihin, rakentajien opastus kvv-asioissa, rakennushankkeiden liittymiskohtien ja padotuskorkeuksien määrittäminen, kvv-suunnitelmien käsittely, haja-asutusalueiden vesihuoltoasiat, johtokarttoihin ja yleissuunnitteluun liittyvät tehtävät, talouteen ja hallintoon liittyvät asiat, johtokunnan käsittelemien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät, tarjouspyynnöt ja tilaukset yms.

Veden hankinta

Vedenottamoiden (8 kpl) ylläpito, käyttö ja käytön valvonta, kuukausittaiset pohjavesien korkeushavainnot ja hankittavan veden laatutiedot sekä näiden raportointi Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, vesihuollon kaukovalvontajärjestelmän ylläpito ja seuranta, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat ja talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät.

Veden jakelu

Jakeluverkoston (750 km) kunnossapito, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kiinteistöjen rakentamiseen ja saneeraukseen liittyvät kvv-asiat, materiaali- ja konekaluston tilaukset, vesimittarien ja venttiilien asentaminen, vesimittarien vaihdot ja mittarien koeajot sekä niihin liittyvän aineiston dokumentointi, talousveden valvontatutkimusohjelman mukaiset tehtävät (muun muassa näytteenotto ja raportointi), ns. talvimittarit ja niiden dokumentointi, runkoventtiilien korjaukset ja lisäykset.

Jäteveden johtaminen

Verkostojen (296 km) kunnossapito, jätevesipumppaamoiden (59 kpl) ylläpito huoltotöineen sekä viemäripesujen ja -kuvausten valmistelu ja ohjaus.

Jäteveden puhdistus

Jätevedenpuhdistamon käyttöön ja kunnossapitoon sekä valvontaan ja raportointiin liittyvät tehtävät, vesihuollon päivystykseen sisältyvät toimenpiteet, kemikaalihankinnat, verkostoa myöten johdettavien jätevesien puhdistaminen, kuukausittaiset velvoitetarkkailut, Niinijoen ja Metsämaan pienpuhdistamojen ylläpito. Sako- ja umpikaivolietteen käsittely.

Puhdistamolietteen kompostointi ja markkinointi

Puhdistamolietteen kompostointitoiminta, jota tulee toteuttaa Ruokaviraston myöntämän lannoittelain mukaiseksi toimijaksi hyväksytylle annetun päätöksen mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon kuivatun lietteen kompostoinnin materiaalihankinnat, kompostituotteen valmistus, tuotteen laadun valvonta (lämpötilamittaukset ja näytteenotto vaadittavia laboratoriotutkimuksia varten) sekä kompostituotteen markkinointi. Kompostikentällä käsitellään

keskusjätevedenpuhdistamolta vastaanotetut lietteet.

Laskutustyöt ulkopuolisille

Asiakkaiden tilaamat työt, mahdolliset ylikunnalliset palvelut sekä palvelut kaupungin muille sektoreille.

Vesi- ja viemäriverkostojen rakentaminen

Vesihuoltoverkostojen täydennysrakentamiseen liittyvät tehtävät, muun muassa materiaalien hankinta, koneiden ja laitteiden tilaus, yhteydet kuluttajiin, eri laitoksiin ja viranomaisiin sekä muihin yhteistyökumppaneihin. Toimiminen vahvana osapuolena ja edunvalvojana verkostojen rakennuttamisprojekteissa.

Edellä mainitut tehtävät hoidetaan niitä koskevien lakien, asetusten, määräysten ja päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksen perimät maksut

Liikelaitoksen taksa sisältää käyttömaksun, perusmaksun ja liittymismaksun. Laitoksella on lisäksi erillinen palvelumaksuhinnasto. Liikelaitoksen toiminnan rahoitus perustuu näihin kerättyihin taksoihin ja maksuihin.

Käyttömaksut, liittymismaksut, perusmaksut ja muut taksassa mainitut hinnat ovat yhteneväiset koko Loimaan kaupungin alueella.

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Säännöksen tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että maksut perustuvat vesihuollon todellisiin kustannuksiin. Se ehkäisee myös vesihuollosta perittävien maksujen käyttöä piiloverotukseen. Toisaalta säännöksellä varmistetaan vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset, muun muassa varautuminen uusinvestointeihin, laitteistojen ylläpitomenoihin ja perusparannusinvestointeihin.

Liikelaitokselle on vuonna 2024 laadittu 10 vuoden taloussuunnitelma ja jota on päivitetty talousarviovuodelle 2026. Taksoitus on laadittu siten, että pitkällä aikavälillä liikelaitoksen kassavarat ovat riittävät ja keskimääräinen vuosittainen investointitaso on 1,4 m€. Yli menevältä osin investointeihin varaudutaan ottamaan tarpeellinen määrä lainaa.

Peruspääoman tuotto

Talousarvio on laadittu olettaen peruspääoman koron olevan vastaavan kuin vuonna 2025. Loimaan Vesi -liikelaitos maksaa 1.1.2025 alkaen peruspääomalle 2 % vuosittaista korkoa.

Investoinnit

Investointisuunnitelman edellyttämäksi pääoman tarpeeksi talousarviovuonna 2026 on varattu 1 775 000 euroa. Investoinnit käsittävät muun muassa kaupungin kehittymisen edellyttämän vesihuoltoverkosto-osan rakentamisen, laitosrakentamisen, vesihuoltoverkostojen kartoitukset, suunnittelun sekä suunnitelmien vaatimat maaperä- ym. tutkimukset, vanhojen verkostojen saneeraukset, laitoksissa tehtävät pienehköt saneeraukset sekä uudet ja uudistettavat vesimittarit.

Liikelaitokselle on vuonna 2024 laadittu 10 vuoden taloussuunnitelma ja jota on päivitetty talousarviovuodelle 2026. Taksoitus on laadittu siten, että pitkällä aikavälillä liikelaitoksen kassavarat ovat riittävät ja keskimääräinen vuosittainen

investointitaso on 1 400 000 euroa.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden investoinnit toteutetaan vesihuollosta saatavilla tuloilla sekä lainanotolla.

Liikelaitos laatii investointien osalta erillisen investointiohjelman, jonka mukaan investointimääräraha kohdistetaan talousarviovuoden investointihankkeisiin. Liikelaitos sitoutuu omalta osaltaan olemaan mukana kaupungin investointihankkeissa.

TALOUSARVIO VUODELLE 2026 SISÄLTÄÄ SEURAAVAT KUSTANNUSPAIKAT

7000 HALLINTO

Kustannuspaikka sisältää liikelaitoksen asiakkailtaan perimät liittymismaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (liikelaitoksen johtaja, työpäällikkö, 2 palvelusihteeriä, luottamushenkilöiden kokouspalkkiot, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, Vesi- ja viemärilaitosyhdistyksen jäsenmaksun, kopiointi- ja toimistotarvikekustannukset, kotisivujen ylläpitomaksun, hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalveluiden ostokustannukset, ilmoitus- ja painatuskustannukset, hallinnon posti- ja puhelinkulut, toimistokalusteiden ja -koneiden kunnossapitokustannukset, koulutus- ja virkamatkakustannukset, alan kirjallisuuden, julkaisujen ja lehtien hankintakustannukset, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, toimistokalusteiden hankintamenot, henkilöstön ja luottamushenkilöiden merkkipäivälahjat, virkistystoiminnan yms.

7010 VEDENOTTAMOT

Kustannuspaikka sisältää vedenottamoiden ja näihin liittyvien syöttöjohtojen ja ylävesisäiliöiden ylläpidon sekä veden laadun ja pohjaveden pinnankorkeuden valvonnan. Hankittava vesimäärä on noin 1 296 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (50 % kahden ja 25 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan laitoksenhoitajien koulutus- ja työvaatekustannuksista, terveydenhoitoasetuksen perusteella raakavedestä tehtävät analyysit, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vakuutus-, katsastus-, vero-, huolto- ja polttoainekustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut, osan vesilaitoksenhoitajien matkapuhelinkuluista, Sulajoen, Lähteenkorvan, Saikun, Metsämaan, Hosinhaudan, Kotasuon, Penturan, Palon ja Uotilan vedenottamoiden sekä ylävesisäiliöiden rakennusten, alueiden, koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, sähkömaksut ja puhtaanapitokustannukset, osuuden vesilaitoksen omaisuusriskivakuutuksesta, vedenottamoilla ja keskusvalvomossa tarvittavan pienkaluston, työkalujen ja toimistotarvikkeiden hankintakustannukset, vedenhankinnassa käytettävät kemikaalit (natronlipeä Sulajoki noin 12 tn/a, Metsämaa 1,5 tn/a, Palo (Mellilä) 2,0 tn/a, ym. kunnossapidossa käytettävät tarveaineet, kuljetuskustannukset (muun muassa lipeän kuljetus) kaukovalvontalaitteiston ja hälytysjärjestelmän vuosimaksut, Sulajoen ja Hosinhaudan vedenottamoiden yksityistiemaksut sekä metsänhoitomaksun.

7020 VESIJOHTOVERKOSTO

Kustannuspaikka sisältää jakeluverkon ja vesimittarien ylläpidon sekä verkostoveden laadun valvonnan aiheuttamat kustannukset.

Kustannuspaikka sisältää romutettujen vesimittarien myyntitulon, vakinaisen työsuhteisen henkilökunnan palkat (33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja kolmen putkiasentajan sekä 25 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden puhelin-, työvaate- ja

koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, verkostovedestä tehtävien vesianalyysien tutkimuskustannukset (Loimaalla 16 jatkuvan valvonnan ja 16 käyttötarkkailun määrittystä, 4 raakaveden määrittystä ja 2 lähtevän veden määrittys sekä 4 jaksottaisen valvonnan määrittystä kerran vuodessa; Alastarolla 8 jatkuvan valvonnan, 8 käyttötarkkailun ja 2 raakaveden määrittystä ja 2 jaksottaisen valvonnan määrittys kerran vuodessa; Mellilässä 8 jatkuvan valvonnan ja 2 raakaveden määrittystä ja 2 jaksottaisen valvonnan määrittys kerran vuodessa); Juvankallion vesitornista 1 näyte vuodessa sekä tarvittavat lisätutkimukset, osan kolmen pakettiauton vero-, katsastus-, vakuutus-, kunnossapito- ja polttoainekustannuksista, painatus- ja ilmoituskulut (muun muassa lehti-ilmoitukset työmaa-aikaisista vesikatkoksisista), osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, vesijohtoverkoston ja ylävesisäiliöiden kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, materiaali- ja kuljetuskustannukset sekä pienkalusto- ja työkalukustannukset.

7021 VEDEN MYYNTI

Laskutettavan veden määrä noin 1 036 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää liittyjiltä perittävät perusmaksutulot (noin 6 600 kulutuspistettä), vesimaksutulot 1 036 000 m³ á 1,58 € (alv. 0 %), sisäiset vesimaksutulot (jätevedenpuhdistamon sekä toimisto- ja varistorakennuksen vesimaksut), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukorttien lähettäminen, yhteensä noin 6 600 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 600 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7030 VIEMÄRIVERKOSTO JA PUMPPAAMOT

Kustannuspaikka sisältää viemäriverkoston ja pumppaamoiden ylläpidon.
Liikelaitoksen verkostossa johdettava jätevesimäärä on noin 1 440 000 m³/a.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % yhden, 30 % yhden, 28 % yhden ja 25 % yhden laitoksenhoitajan sekä 33 % työnjohtajan (tiimivastaavan) ja kolmen putkiasentajan palkoista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, osan edellä mainittujen työntekijöiden työvaate- ja koulutuskustannuksista, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, osan kuorma-auton sekä pakettiautojen vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkostojen tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan työmaaparakkien sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7031 JÄTEVEDEN LASKUTUS

Laskutettavan jäteveden määrä noin 680 000 m³.

Kustannuspaikka sisältää liittyjiltä perittävät perusmaksutulot (noin 3 300 kulutuspistettä), jätevesimaksutulot noin 680 000 m³ á 3,36 € (alv. 0 %), sisäiset jätevesimaksut (jätevedenpuhdistamo sekä toimisto- ja varistorakennus), 50 % vesi- ja jätevesilaskutusohjelman ja lomakepohjan ylläpitomaksuista, 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista postituskuluista (mittarinlukukortit yhteensä noin 6 600 kpl ja vesi- ja jätevesilaskut yhteensä 3 x noin 6 600 kpl), 50 % vesi- ja jätevesilaskutukseen kohdistuvista toimistotarvikekuluista (muun muassa kopiopaperit ja kirjekuoret).

7033

YPÄJÄ-LOIMAA -SIIRTOVIEMÄRI

Kustannuspaikka sisältää siirtoviemärin ylläpidon Loimaan puolella.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän koulutus- ja työvaatekustannuksista, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, jätevesiviemärien ja -pumppaamoiden kuvauksista ja pesuista aiheutuvat kustannukset, viemäriverkoston ja jätevesipumppaamoiden kunnossapitopalvelut, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kunnossapidossa tarvittavat kuljetukset, jätevesiverkoston tukkeumien aiheuttamat vahingot yms., kunnossapidossa tarvittavat työaineet, pienkalusto ja työkalut, osan sähkö- ja puhtaanapitokustannuksista, jätevesipumppaamoiden vakuutukset sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7041

NIINIJOEN PIENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamon ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, jätevedenpuhdistuksessa ja kunnossapidossa tarvittavat työaineet, sähkömaksut, puhtaanapitopalvelut ja osan laitoksenhoitajien puhelinkustannuksista.

7042

KUIVATUN LIETTEEN KOMPOSTOINTI

Kustannuspaikka sisältää puhdistamolietteen kompostointitoiminnan ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (5 % yhden vesilaitoksenhoitajan palkkakustannuksista), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, 5 % edellä mainitun työntekijän puhelin-, koulutus- ja työvaatekustannuksista, kompostilietetutkimuskustannukset, kompostointikentän kunnossapitopalvelut ja koneiden vuokrat, tuhoeläintorjuntakustannukset, kompostoinnissa käytettävät työaineet sekä kompostointikentän vuokran.

7045

KESKUSJÄTEVEDENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää jätevedenpuhdistamon (keskuspuhdistamo) ylläpidon. Puhdistettava jätevesimäärä on noin 1 550 000 m³/a ja käsiteltävä lietemäärä on noin 1 700 tn/a.

Kustannuspaikka sisältää saostuskaivo- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksutulot, vakinaisen henkilökunnan palkat (100 % puhdistamon vastaava hoitajan sekä 40 % yhden, 25 % yhden ja 17 % kahden vesilaitoksenhoitajan palkasta), lisä-, ylityö- ja varallaolokorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, edellä mainittujen työntekijöiden koulutus- ja työvaatekustannukset, osan hallinto-, atk- ja palkanlaskentapalvelujen ostokustannuksista, jätevedenpuhdistamon valvontamaksut, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laskuttamat velvoitetarkkailukustannukset (jätevedenpuhdistamo, Loimijoen vesistön yhteistarkkailu, kalatalousmaksu, pohjaeläin- ja pohjasedimenttitarkkailu), laboratorionäytteiden tutkimuskustannukset, KVVSY ry:n jäsenmaksun, toimistotarvike-, painatus-, ilmoitus-, posti- ja puhelinkulut, osan kuorma-auton sekä kahden pakettiauton vero-, vakuutus-, katsastus-, polttoaine- ja huoltokustannuksista, leasing vuokrat, osan vesihuoltolaitoksen omaisuusriskivakuutuksesta, puhtaanapitokustannukset (muun muassa altaiden puhdistus / lietteenpoisto urakoitsijan toimesta), tilojen siivouskustannukset, sähkö- ja lämmityskustannukset, sisäiset vesi- ja jätevesimaksut, jätevedenpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä puhdistamon koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, lietteen, tarvikkeiden, kemikaalien ym.

kuljetuskustannukset, pienkaluston ja -koneiden hankintakustannukset, jätevedenpuhdistuksessa tarvittavat työaineet (muun muassa ferrosulfaatti, polymeerit, bakteerit), kunnossapidossa tarvittavat työaineet ja tarvikkeet, alan julkaisut ja lehdet sekä hälytysjärjestelmän vuosimaksut.

7046 METSÄMAAN PIENPUHDISTAMO

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamon ylläpidon.

Kustannuspaikka sisältää pienpuhdistamorakennuksen ja -alueen sekä koneiden ja laitteiden kunnossapitokustannukset, jätevedenpuhdistuksessa ja kunnossapidossa tarvittavat työaineet, puhtaanapitopalvelut ja osan laitoksenhoitajien puhelinkustannuksista.

7050 LASKUTUSTYÖT

Kustannuspaikka sisältää vakinaisen henkilökunnan palkat (33 % tiimivastaavan ja 33 % kolmen putkiasentajan palkoista), lisä- ja ylityökorvaukset, KVTEL- ja sosiaaliturvamaksut, vesihuoltolaitoksen toimesta yksityisille ja yrityksille tehdyt vesi- ja viemärijohtoliitos- ja korjaustyöt sekä Loimaan kaupungin eri vastuualueille tehdyt työt. Vesi- ja viemärijohtoliitoksiin liittyvistä sekä muista hinnoitelluista töistä liikelaitos perii kustannukset palvelumaksuhinnaston mukaisesti.

7160 TOIMISTO- JA VARASTORAKENNUS

Kustannuspaikka sisältää poistot.

7210 MUUT RAHOITUSTULOT

Kustannuspaikka sisältää asiakkaiden eräpäivän jälkeen maksamien laskujen viivästyskorot.

7220 KORKOKULUT

Kustannuspaikka sisältää maksuliikennetilien korot ja korkokulut lainoista.

7230 KORKO PERUSPÄÄOMALLE

Kustannuspaikka sisältää peruspääomasta Loimaan kaupungille maksettavan korvauksen (2 %).

7240 MUUT RAHOITUSKULUT

Kustannuspaikka sisältää viivästyskorot, huomautuskulut, ulosoton tilitysmaksut ja lainojen rahoituskulut.

VALTUUSTON PÄÄTTÄMÄT LIKELAITOKSELLE ASETETUT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2026**TOIMINNAN TAVOITTEET 2026**

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Toiminnan tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian Houkuttelevat asuinympäristöt -kärkihanketta.

TALOUDEN TAVOITTEET 2026

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2026 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing vuokrakustannukset.

Talouden tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian ”Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti” -strategista tavoitetta.

Peruspääoman tuotto

Noudatetaan vuodelle 2025 annettua tavoitetta.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 2 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2026 tulee olemaan 79 549,29 euroa.

Investoinnit

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 1 775 000 euroa.

JOHTOKUNNAN PÄÄTTÄMÄT SITOVAT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET 2026

TOIMINNAN TAVOITTEET 2026

Laskuttamattoman veden määrä on alle 20 %. (vuonna 2024 toteutunut 25,6 %)

Kypsytyskentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2024 toteutunut 20 %)

Hule- ja suotovesien määrän vähentäminen. Vähintään yhdelle alueelle tehty selvitys tai alueellinen toimenpide viemäriverkostoon johtuvista sinne kuulumattomista vesistä.

Tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian Houkuttelevat asuinympäristöt -kärkihanketta.

Tyky-toiminnan ja sidosryhmätoiminnan ylläpitäminen mm. koulutuksin, messuvierailuin.

Tavoite noudattaa Loimaan kaupunkistrategian ”Olemme hyvä työnantaja” -strategista tavoitetta.

TALOUDEN TAVOITTEET 2026

Tilikausi muodostuu ylijämäiseksi. Investointeja kohdennetaan vesi- ja viemäriverkoston rakentamiseen ja ylläpitoon.

Talouden tavoitteet noudattavat Loimaan kaupunkistrategian ”Suunnittelemme ja johdamme taloutta ja investointeja ennakoivasti ja pitkäjänteisesti” -strategista tavoitetta.

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Liikevaihto	3 941 755	4 122 896	4 664 996	4 998 300	5 205 300
Valmiiden ja kesk.er.tuott varastomuut.	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset muilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-1 453 744	-1 618 736	-1 650 500	-1 712 100	-1 746 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-812 606	-884 227	-901 900	-920 000	-938 000
Varastojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-641 138	-734 509	-748 600	-792 100	-808 100
Henkilöstökulut	-782 449	-851 667	-882 815	-886 000	-904 000
Palkat ja palkkiot	-636 726	-692 800	-713 584	-720 729	-735 371
Henkilösivukulut	-145 723	-158 867	-169 231	-165 271	-168 629
Eläkekulut	-130 594	-142 059	-148 808	-147 786	-150 788
Poistot ja arvonalentumiset	-794 047	-887 000	-816 771	-889 908	-926 037
Suunnitelman mukaiset poistot	-794 047	-887 000	-816 771	-889 908	-926 037
Liiketoiminnan muut kulut	-751 387	-763 600	-763 600	-763 600	-763 600
Liikely-/Alijäämä	160 128	1 893	551 310	746 692	865 563
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 394	-101 149	-122 149	-147 149	-147 149
Korkotuotot	9 255	0	0	0	0
Rahoitusavustus kunnalta	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	4 080	3 600	3 600	3 600	3 600
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	-25 000	-46 000	-71 000	-71 000
Korvaus peruspääomasta	-59 662	-79 549	-79 549	-79 549	-79 549
Muut rahoituskulut	-68	-200	-200	-200	-200
Yli-/Alijäämä enenn sat.eriä	113 734	-99 256	429 161	599 543	718 414
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	18 003	16 662	16 662	14 300	14 300
Poistoeron lisäys (-)	0	0	0	0	0
Poistoeron vähennys (+)	18 003	16 662	16 662	14 300	14 300
Vapaaehtoiseten var. lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	131 737	-82 594	445 823	613 843	732 714

LOIMAAN VESI-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA VUOSILLE 2026-2028

LOIMAAN VESI -LIIKELAITOS	TP 2024	TA 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnan ja invest. rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	160 128	1 893	551 310,00	746 692	865 563
Poistot ja arvonalentumiset	794 047	887 000	816 771,00	889 908	926 037
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 394	-101 149	-122 149,00	-147 149	-147 149
Tulorahoituksen korjauserät	0		0		
Toiminnan rahavirta	907 781	787 744	1 245 932,00	1 489 451	1 644 451
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 013 983	-1 900 000	-1 775 000,00	-1 945 000	-1 880 000
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutus	0		0,00		
Investointien rahavirta	-1 013 983	-1 900 000	-1 775 000,00	-1 945 000	-1 880 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-106 202	-1 112 256	-529 068,00	-455 549	-235 549
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0,00		
Antolainasaamisten muutokset	0	0	0,00	0	0
Lainakannan muutokset					
Pa-lainojen lisäys kunnalta		850 000	350 000,00	100 000	0
Pa-lainojen vähennys muilta			-35 000,00	-70 000	-80 000
Lainakannan muutokset	0	850 000	315 000,00	30 000	-80 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	1 000 000	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	-173 830	0	0,00	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-100 808	0	0,00	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	151 168	0	0,00	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	876 530	0	0,00	0	0
Rahoituksen rahavirta	876 530	850 000	315 000,00	30 000	-80 000
Rahavarojen muutos	770 328	-262 256	-214 068,00	-425 549	-315 549
Rahavarat 31.12	1 054 877		0,00	0	0
Rahavarat 1.1.	284 549		0,00	0	0
Rahavarojen muutos	770 328	0	0,00	0	0

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2026-2028

Loimaan Vesi -liikelaitos	TP 2023	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Vesilaitoksen investoinnit					
Menot	-1 952 820	-1 900 000	-1 775 000	-1 945 000	-1 880 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	-1 952 820	-1 900 000	-1 775 000	-1 945 000	-1 880 000

5.9. Loimaan kaupungin käyttötalous yhteensä

Ulkoinen ja sisäinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Loimaan kaupunki ja vesilaitos						
Toimintatuotot	20 236 036	20 193 953	21 813 575	8,02 %	19 495 079	19 702 079
Toimintakulut	-55 418 830	-59 438 188	-61 672 192	3,76 %	-61 875 749	-62 978 249
Toimintakate	-35 182 794	-39 244 235	-39 858 617	1,57 %	-42 380 670	-43 276 170
Poistot ja arvonalentumiset	-5 021 551	-4 800 512	-4 851 996	1,07 %	-4 440 631	-4 932 609
Loimaan peruskaupunki						
Toimintatuotot	16 294 281	16 071 057	17 148 579	6,70 %	14 496 779	14 496 779
Toimintakulut	-52 431 251	-56 204 185	-58 375 277	3,86 %	-58 514 049	-59 564 549
Toimintakate	-36 136 970	-40 133 128	-41 226 698	2,72 %	-44 017 270	-45 067 770
Poistot ja arvonalentumiset	-4 227 504	-3 913 512	-4 035 225	3,11 %	-3 550 723	-4 006 573
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-48 918	-59 994	-47 400	-20,99 %	-48 100	-48 800
Toimintakate	-48 918	-59 994	-47 400	-20,99 %	-48 100	-48 800
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Toimintakate	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	88 860	35 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakulut	-78 105	-100 452	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	10 755	-65 452	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Vaikuttajaelimet						
Toimintatuotot	730	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-8 362	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Toimintakate	-7 632	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	1 429 446	1 712 457	2 108 629	23,13 %	2 108 629	2 108 629
Toimintakulut	-6 363 074	-9 241 123	-10 185 160	10,22 %	-10 345 007	-10 519 207
Toimintakate	-4 933 628	-7 528 666	-8 076 531	7,28 %	-8 236 378	-8 410 578
Poistot ja arvonalentumiset	-6 300	-5 597	-7 379	31,84 %	-46 042	-39 055
Sivistyslautakunta						
Toimintatuotot	2 965 986	2 589 700	2 856 700	10,31 %	2 604 900	2 604 900
Toimintakulut	-34 345 640	-34 945 597	-36 413 122	4,20 %	-37 047 222	-37 699 122
Toimintakate	-31 379 654	-32 355 897	-33 556 422	3,71 %	-34 442 322	-35 094 222
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %	0	0
Elinympäristölautakunta						
Toimintatuotot	11 809 259	11 733 900	12 183 250	3,83 %	9 783 250	9 783 250
Toimintakulut	-11 564 374	-11 808 014	-11 684 533	-1,05 %	-11 033 859	-11 256 759
Toimintakate	244 885	-74 114	498 717	-772,90 %	-1 250 609	-1 473 509
Poistot ja arvonalentumiset	-4 216 962	-3 742 915	-3 627 846	-3,07 %	-3 504 681	-3 767 518
Loimaan Vesi -liikelaitos						
Toimintatuotot	3 941 755	4 122 896	4 664 996	13,15 %	4 998 300	5 205 300
Toimintakulut	-2 987 580	-3 234 003	-3 296 915	1,95 %	-3 361 700	-3 413 700
Toimintakate	954 175	888 893	1 368 081	53,91 %	1 636 600	1 791 600
Poistot ja arvonalentumiset	-794 047	-887 000	-816 771	-7,92 %	-889 908	-926 037

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Loimaan kaupunki ja vesilaitos						
Toimintatuotot	12 544 776	12 603 853	13 698 175	8,68 %	11 379 679	11 586 679
Toimintakulut	-47 727 570	-51 848 088	-53 556 792	3,30 %	-53 760 349	-54 862 849
Toimintakate	-35 182 794	-39 244 235	-39 858 617	1,57 %	-42 380 670	-43 276 170
Poistot ja arvonalentumiset	-5 021 551	-4 800 512	-4 851 996	1,07 %	-4 440 631	-4 932 609
Loimaan peruskaupunki						
Toimintatuotot	9 042 785	8 511 057	9 063 279	6,49 %	6 411 479	6 411 479
Toimintakulut	-45 179 755	-48 644 185	-50 289 977	3,38 %	-50 428 749	-51 479 249
Toimintakate	-36 136 970	-40 133 128	-41 226 698	2,72 %	-44 017 270	-45 067 770
Poistot ja arvonalentumiset	-4 227 504	-3 913 512	-4 035 225	3,11 %	-3 550 723	-4 006 573
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-43 147	-54 694	-39 800	-27,23 %	-40 500	-41 200
Toimintakate	-43 147	-54 694	-39 800	-27,23 %	-40 500	-41 200
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Toimintakate	-21 992	-28 999	-25 060	-13,58 %	-25 560	-26 060
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatuotot	88 860	35 000	0	-100,00 %	0	0
Toimintakulut	-77 442	-100 452	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	11 418	-65 452	0	-100,00 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Vaikuttajaelimet						
Toimintatuotot	730	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-8 362	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Toimintakate	-7 632	-20 006	-20 000	-0,03 %	-14 300	-14 600
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00 %	0	0
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	1 428 972	1 712 457	2 108 629	23,13 %	2 108 629	2 108 629
Toimintakulut	-6 206 411	-9 069 723	-10 004 460	10,31 %	-10 164 307	-10 338 507
Toimintakate	-4 777 439	-7 357 266	-7 895 831	7,32 %	-8 055 678	-8 229 878
Poistot ja arvonalentumiset	-6 300	-5 597	-7 379	31,84 %	-46 042	-39 055
Sivistyslautakunta						
Toimintatuotot	2 922 255	2 589 700	2 856 700	10,31 %	2 604 900	2 604 900
Toimintakulut	-27 451 398	-27 819 597	-28 763 822	3,39 %	-29 397 922	-30 049 822
Toimintakate	-24 529 143	-25 229 897	-25 907 122	2,68 %	-26 793 022	-27 444 922
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242	0	0	0,00 %	0	0
Elinympäristölautakunta						
Toimintatuotot	4 601 967	4 173 900	4 097 950	-1,82 %	1 697 950	1 697 950
Toimintakulut	-11 370 216	-11 550 714	-11 436 833	-0,99 %	-10 786 159	-11 009 059
Toimintakate	-6 768 249	-7 376 814	-7 338 883	-0,51 %	-9 088 209	-9 311 109
Poistot ja arvonalentumiset	-4 216 962	-3 742 915	-3 627 846	-3,07 %	-3 504 681	-3 767 518
Loimaan Vesi -liikelaitos						
Toimintatuotot	3 914 310	4 092 796	4 634 896	13,25 %	4 968 200	5 175 200
Toimintakulut	-2 960 135	-3 203 903	-3 266 815	1,96 %	-3 331 600	-3 383 600
Toimintakate	954 175	888 893	1 368 081	53,91 %	1 636 600	1 791 600
Poistot ja arvonalentumiset	-794 047	-887 000	-816 771	-7,92 %	-889 908	-926 037

6 Tuloslaskelmaosa

Ulkoinen	TP2024	TA2025	TA2026	Muutos% 2026/ 2025	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	12 544 776	12 603 853	13 698 175	8,68 %	11 379 679	11 586 679
Myyntituotot	5 833 606	6 627 258	8 210 516	23,89 %	8 292 020	8 499 020
Maksutuotot	1 152 179	973 900	962 900	-1,13 %	962 900	962 900
Tuet ja avustukset	1 650 877	1 465 495	1 021 109	-30,32 %	1 021 109	1 021 109
Muut toimintatuotot	3 908 113	3 537 200	3 503 650	-0,95 %	1 103 650	1 103 650
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-47 727 570	-51 848 088	-53 556 792	3,30 %	-53 760 349	-54 862 849
Henkilöstökulut	-25 934 312	-27 370 369	-28 192 765	3,00 %	-28 873 140	-29 578 340
Palkat ja palkkiot	-20 725 700	-22 573 246	-22 948 054	1,66 %	-23 630 329	-24 332 171
Henkilösivukulut	-5 208 612	-4 797 123	-5 244 711	9,33 %	-5 242 811	-5 246 169
Eläkekulut	-4 739 321	-4 247 183	-4 586 229	7,98 %	-4 587 043	-4 590 046
Muut henkilösivukulut	-469 292	-549 940	-658 482	19,74 %	-655 768	-656 123
Palvelujen ostot	-11 743 370	-13 864 557	-14 876 998	7,30 %	-15 196 400	-15 501 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 918 624	-5 612 173	-5 466 920	-2,59 %	-4 676 600	-4 769 300
Avustukset	-2 053 128	-3 042 723	-3 103 723	2,00 %	-3 103 723	-3 103 723
Muut toimintakulut	-2 078 136	-1 958 266	-1 916 386	-2,14 %	-1 910 486	-1 910 486
Toimintakate	-35 182 794	-39 244 235	-39 858 617	1,57 %	-42 380 670	-43 276 170
Verotulot	33 586 399	32 539 000	34 183 166	5,05 %	34 715 000	35 727 000
Valtionosuudet	9 695 903	11 352 446	11 424 807	0,64 %	11 964 000	12 517 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-309 658	-557 801	-952 601	70,78 %	-388 801	111 199
Vuosikate	7 789 850	4 089 410	4 796 755	17,30 %	3 909 529	5 079 029
Poistot ja arvonalentumiset	-5 021 551	-4 800 512	-4 851 996	1,07 %	-4 440 631	-4 932 609
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden tulos	2 768 299	-711 102	-55 241	-92,23 %	-531 102	146 419
Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	49 977	55 464	55 241	-0,40 %	36 582	36 421
Varausten lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0,00 %	0	0
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	0	0	0,00 %	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 818 276	-655 638	0	-100,00 %	-494 520	182 840

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2024	MTA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toimintatuotot/toimintakulut, %	26,3 %	24,3 %	25,6 %	21,2 %	21,1 %
Vuosikate/Poistot%	155,1 %	85,2 %	98,9 %	88,0 %	103,1 %
Vuosikate, €/Asukas	509	270	319	262	343
Asukasluku	15 304	15 164	15 043	14 931	14 827

7. Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI + VESI-LIIKEL	TP 2024	TA 2025	TA2026	TS2027	TS2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 789 850	4 089 410	4 796 755	3 909 529	5 079 029
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-116 868	-120 000	-110 000	-110 000	-110 000
Toiminnan rahavirta	7 672 982	3 969 410	4 686 755	3 799 529	4 969 029
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 190 938	-12 300 000	-9 235 000	-6 190 000	-6 335 000
Rah.os.invest. menoihin					
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	469 449	120 000	110 000	110 000	110 000
Investointien rahavirta	-3 721 489	-12 180 000	-9 125 000	-6 080 000	-6 225 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 951 493	-8 210 590	-4 438 245	-2 280 471	-1 255 971
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset -	-83 322	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Antolainasaamisten vähennykset +	125 486	40 000	40 000	40 000	40 000
Antolainasaamisten muutokset	42 164	20 000	20 000	20 000	20 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lainojen lisäys		6 050 000	8 350 000	7 100 000	6 000 000
Pitkäaik. lainojen väh.	-4 167 854	-4 300 000	-4 535 000	-4 770 000	-4 980 000
Lyhytaik. lainojen muutos	2 000 000	2 000 000			
Lainakannan muutokset	-2 167 854	3 750 000	3 815 000	2 330 000	1 020 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-92 987				
Rahoituksen rahavirta	-2 218 677	3 770 000	3 835 000	2 350 000	1 040 000
Rahavarojen muutos	1 732 816	-4 440 590	-603 245	69 529	-215 971

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahakertymä 5 v. (1 000€)	21 987	4 570	-3 053	-8 234	-11 540
Investointien tulorahoitus %	186	33	52	63	80
Laskennallinen hoitokate	2,4	1,20	1,20	1,00	1,20

8. Investointiosa

8.1. Investoinnit

Investoinnit yhteensä	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Investoinnit Loimaan kaupunki ja Vesilaitos							
Menot	-9 235 000	-6 190 000	-6 335 000	-800 000	-2 600 000	-800 000	-25 960 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-9 135 000	-6 090 000	-6 235 000	-700 000	-2 500 000	-700 000	-25 360 000
Kaupungin investoinnit							
Menot	-7 460 000	-4 245 000	-4 455 000	-800 000	-2 600 000	-800 000	-20 360 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-7 360 000	-4 145 000	-4 355 000	-700 000	-2 500 000	-700 000	-19 760 000
Vesilaitoksen investoinnit							
Menot	-1 775 000	-1 945 000	-1 880 000	0	0	0	-5 600 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-1 775 000	-1 945 000	-1 880 000	0	0	0	-5 600 000

Maa- ja vesialueet

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Maa- ja vesialueet							
Maa-alueiden ostot ja myynnit 092001							
Menot	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-1 800 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-1 200 000
Hirvikosken luonnonmukaistaminen hanke 092401							
Menot	-10 000						-10 000
Netto	-10 000						-10 000

Maa- ja vesialueet yhteensä	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Maa- ja vesialueet							
Menot	-310 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-1 810 000
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Netto	-210 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-1 210 000

Talonrakentamishjelma

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Talonrakennuksen Hanke							
Metsämaan päiväkodin rakentaminen 094205							
Menot	-1 350 000	-350 000					-1 700 000
Netto	-1 350 000	-350 000					-1 700 000
Virtaan päiväkodin rakentaminen 094210							
Menot	-1 300 000						-1 300 000
Netto	-1 300 000						-1 300 000
Kuvaus	TA 2025 määräraha 400.000 €.						
Heimolinnan peruskorjaus ja -parannus 094302							
Menot					-1 800 000		-1 800 000
Netto					-1 800 000		-1 800 000

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Talonrakennuksen hankeryhmät							
Investointihankkeiden							

ennakkosuunnittelu ja valmistelu 094097							
Menot	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-600 000
Netto	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-600 000
Kartanonmäki, sähköistyksen parantaminen 094209							
Menot	-20 000						-20 000
Netto	-20 000						-20 000
Hyvinvointialueelle vuokratut rakennukset 094299							
Menot	-30 000	-30 000	-30 000				-90 000
Netto	-30 000	-30 000	-30 000				-90 000
Sivistystoimialan erillishankkeet 094399							
Menot	-120 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-420 000
Netto	-120 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-420 000
Kisällinkadun väestönsuoja 094415							
Menot	-50 000						-50 000
Netto	-50 000						-50 000
PTS-ohjelman mukaiset saneerausinvestoinnit 094498							
Menot	-400 000	-400 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-2 200 000
Netto	-400 000	-400 000	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000	-2 200 000

Talonrakennus yhteensä	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Talonrakennus							
Menot	-3 370 000	-980 000	-530 000	-500 000	-2 300 000	-500 000	-8 180 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-3 370 000	-980 000	-530 000	-500 000	-2 300 000	-500 000	-8 180 000

Kunnallistekniikka

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Kunnallistekniikan Hanke							
Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus 095403							
Menot	-200 000	-400 000					-600 000
Netto	-200 000	-400 000					-600 000
Mäenpään silta 095405							
Menot	-650 000						-650 000
Netto	-650 000						-650 000
Eteläkaaren suunnittelu 095406							
Menot	-50 000						-50 000
Netto	-50 000						-50 000
Eteläkaaren rakentaminen 095407							
Menot			-1 000 000				-1 000 000
Netto			-1 000 000				-1 000 000
Juvanportin alueen kunnallistekniikka 095420							
Menot	-250 000		-150 000				-400 000
Netto	-250 000		-150 000				-400 000
Kuvaus	TA 2025 määräraha 800.000 €.						
Lemmensilta muutos ajoneuvosillaksi 095421							
Menot		-75 000	-1 200 000				-1 275 000
Netto		-75 000	-1 200 000				-1 275 000
Hämeentie kevyen liikenteen väylän rakentaminen 095422							
Menot	-200 000						-200 000
Netto	-200 000						-200 000
Käsityöläiskadun peruskorjaus 095427							
Menot	-20 000	-300 000					-320 000
Netto	-20 000	-300 000					-320 000
Tuulensuun alue, Kenttäkuja 095437							
Menot	-350 000	-350 000					-700 000
Netto	-350 000	-350 000					-700 000

Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen 095442							
Menot	-150 000	-250 000	-125 000				-525 000
Netto	-150 000	-250 000	-125 000				-525 000
Kuvaus	TA 2025 määräraha 150.000 €.						
Alastaron urheilukentän kastelujärjestelmä 095443							
Menot	-75 000						-75 000
Netto	-75 000						-75 000
Harjureitin kehittäminen (valot) 095444							
Menot	-90 000						-90 000
Netto	-90 000						-90 000
Nahinlahden leikkikentän rakentaminen 095455							
Menot	-60 000						-60 000
Netto	-60 000						-60 000
Nahkatehtaan alueen kunnallistekniikka 095478							
Menot		-200 000					-200 000
Netto		-200 000					-200 000

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Kunnallistekniikan hankeryhmät							
Kadut 095411							
Menot	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000
Netto	-300 000	-300 000	-300 000				-900 000
Katujen päällystys 095430							
Menot	-330 000	-330 000	-330 000				-990 000
Netto	-330 000	-330 000	-330 000				-990 000
Katuvalaistuksen rakentaminen ja uusiminen 095440							
Menot	-220 000	-220 000	-220 000				-660 000
Netto	-220 000	-220 000	-220 000				-660 000
Puistot ja yleiset alueet 095450							
Menot	-100 000	-50 000	-50 000				-200 000
Netto	-100 000	-50 000	-50 000				-200 000
Urheilu- ja ulkoilualueet 095465							
Menot	-260 000	-250 000	-50 000				-560 000
Netto	-260 000	-250 000	-50 000				-560 000
Hulevesiviemäröinti 095480							
Menot	-150 000	-200 000	-200 000				-550 000
Netto	-150 000	-200 000	-200 000				-550 000

Kunnallistekniikka yhteensä (ilman vesihuoltoa)	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Kunnallistekniikka							
Menot	-3 455 000	-2 925 000	-3 625 000	0	0	0	-10 005 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-3 455 000	-2 925 000	-3 625 000	0	0	0	-10 005 000

Kuljetusvälineet

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Kuljetusvälineet							
Kuljetusvälineet/tekninen 096401							
Menot	-215 000						-215 000
Netto	-215 000						-215 000

Kuljetusvälineet yhteensä	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Kuljetusvälineet							
Menot	-215 000	0	0	0	0	0	-215 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-215 000	0	0	0	0	0	-215 000

Irtain omaisuus

	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Irtain omaisuus							
Virtaan päiväkodin ensikalustus 097300							
Menot	-50 000						-50 000
Netto	-50 000						-50 000
Metsämaan päiväkodin ensikalustus 097301							
Menot		-40 000					-40 000
Netto		-40 000					-40 000
Irtaimisto Tekninen, Siirrettävä lämpökontti 097402							
Menot	-60 000						-60 000
Netto	-60 000						-60 000

Irtain omaisuus yhteensä	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	Yhteensä
Irtain omaisuus							
Menot	-110 000	-40 000	0	0	0	0	-150 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	-110 000	-40 000	0	0	0	0	-150 000

Tarve- ja suunnittelukohteet

TARVE- JA HANKE-SUUNNITTELUKOhteet	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Liikuntahalli, koulujen kehittäminen, urheilukeskus kokonaisselvitys	käynnistetty	valmis				
Urheilukeskuksen päärakennus, tarveselvitys ja hankesuunnitelma			käynnistetty	valmis		
Keskuskoulun ruokala / aamutoimintatilojen kehittäminen			käynnistetty	valmis		
Liikuntahalli, tarveselvitys ja hankesuunnitelma			käynnistetty	valmis		
Puistokadun koulun pihan ja käsityötilan kehittäminen				aloitetaan		
Mellilänjärven ympäristön kehittäminen		käynnistetty	jatkuu	jatkuu		
Kalikan alueen kehittäminen			aloitetaan	valmis		
Varhaiskasvatuksen palveluverkko keskustan alueella				aloitetaan		
Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen	käynnistetty	jatkuu	jatkuu	jatkuu	jatkuu	
Tori- ja ranta-alueen suunnittelu				aloitetaan	jatkuu	
Hallinnon tilojen tarveselvitys				aloitetaan		
Mellilän asemanseudun koulun ja liikuntahallin saneerauksen selvitys				Käynnistetään		
Hulmin alueen kulkuyhteyden selvitys yhdessä ELY:n kanssa		aloitetaan	jatkuu	jatkuu	jatkuu	jatkuu
Nuorisotilojen selvitys			käynnistetty			
Alastaron yläasteen rakennuksen käyttötarkoituksen selvitys		käynnistetty	jatkuu			
Skeittiparkin ja ulkokuntoilun alueen rakentamien					aloitetaan	jatkuu

Hanke-numero	KUNNALLISTEKNIIKKA	TA 2026		TS 2027		TS 2028		Yhteensä
	HANKKEET		Loimaan Vesi		Loimaan Vesi		Loimaan Vesi	
095403	Turuntien kunnallistekniikan peruskorjaus	-200 000	-600 000	-400 000	-100 000			-1 300 000
095427	Käsityöläiskadun peruskorjaus	-20 000	-20 000	-300 000	-600 000			-940 000
095478	Nahkatehtaan alueen kunnallistekniikka			-200 000	-100 000			-300 000
095420	Juvanportin alueen kunnallistekniikka (TA 2025, 800 000 €)	-250 000	-120 000			-150 000		-1 320 000
095421	Lemmensillan muuttaminen ajoneuvosillaksi	0		-75 000		-1 200 000		-1 275 000
095442	Rantapuiston rakentaminen ja torialueen kehittäminen (TA 2025 150 000 €)	-150 000		-250 000		-125 000		-675 000
095455	Nahinlahden leikkikentän rakentaminen	-60 000						-60 000
095405	Mäenpään silta	-650 000						-650 000
095406	Eteläkaaren suunnittelu	-50 000	-40 000					-90 000
095407	Eteläkaaren rakentaminen					-1 000 000	-1 000 000	-2 000 000
095437	Tuulensuun alue, Kenttäkuja	-350 000	-350 000	-350 000	-200 000			-1 250 000
095443	Alastaron urheilukentän kastelujärjestelmä	-75 000						-75 000
095444	Harjureitin kehittäminen mm. valaisimien uusinta	-90 000						-90 000
095422	Hämeentien kevyen liikenteen väylän rakentaminen	-200 000						-200 000
	KAUPUNKI	-2 095 000		-1 575 000		-2 475 000		-6 145 000
	LOIMAAN VESI		-1 130 000		-1 000 000		-1 000 000	-3 130 000
	TA 2025 MÄÄRÄRAHA hankkeet Juvanportti ja Rantapuisto							-950 000
	YHTEENSÄ (sis. vesihuolto)	-3 225 000		-2 575 000		-3 475 000		-10 225 000

8.2. Hankekohtaiset perustelut

INVESTOINTIEN PERUSTELUT 2026

TALONRAKENNUS

HANKKEET (Valtuusto päättää kohteista)

094210 VIRTTAAN PÄIVÄKODIN RAKENTAMINEN

Virttaan uuden päiväkodin rakentaminen toteutuu suurelta osin jo vuonna 2025 ja talousarviovuodelle 2026 kohdistuu hankkeen kustannuksista kuljetuskustannukset, sisätilojen viimeistely sekä piha-alueen rakentaminen.

094205 METSÄMAAN PÄIVÄKODIN RAKENTAMINEN

Metsämaan vanhan päiväkodin purkaminen sekä päiväkodin rakentamisen toteuttaminen hyväksytyn hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeen pääpaino on talousarviovuonna 2026 ja toteutuksen loppuosa suunnitelmavuodella 2027. Mikäli rakennusalan matalasuhdanne jatkuu ensi vuonna, on mahdollista, että rakentamisen hinnat eivät lähde voimakkaaseen nousuun ja hanke voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti.

094302 HEIMOLINNAN SISÄTILOJEN PERUSPARANNUS JA -KORJAUS

Heimolinnan rakennus on valmistunut 1925 ja se on sisätilojen osalta peruskorjattu vuosina 1985–87 ja eritoten rakennuksen talotekniikka on tällä hetkellä elinkaarensa lopussa.

Heimolinnan sisätilojen peruskorjauksesta ja -parannuksesta on 2024 tehty hankesuunnitelma, jonka perusteella esitetään sisätilojen peruskorjauksen yhteydessä toiminnallisuuteen, esteettömyyteen sekä turvallisuuteen liittyviä parannuksia, jotka ovat järkeviä toteuttaa talotekniikan peruskorjausten yhteydessä. Peruskorjauksen hankesuunnitelmaa tulee päivittää suunnitelmavuosien aikana esimerkiksi vesikatteen uusimisen osalta.

Heimolinnan käyttö on vilkasta ja siellä järjestetään keskimäärin noin 250-280 eri tilaisuutta tai tapahtumaa vuodessa. Käyttäjien tarpeet ovat ajan saatossa muuttuneet ja tilojen tehokas käyttö tulevaisuudessa edellyttää myös tilojen ja tekniikan päivittämistä nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi esimerkiksi akustiikan ja esitystekniikka valmiuksien osalta.

Talousarviovuonna 2025 on toteutettu muun muassa tilojen esitystekniikkaan ja akustointiin liittyviä investointeja, jotka parantavat tilojen käytettävyyttä erilaisiin tilaisuuksiin.

HANKERYHMÄT (Elinympärisötaloutakunta päättä kohdentamisesta)

094097 INVESTOINTIHANKKEIDEN ENNAKKOSUUNNITTELU JA VALMISTELU

Investointihankkeiden suunnittelu edellyttää jo hankkeen alkuvaiheessa selvitystyötä ja suunnittelua, jota ei voida tehdä omilla henkilöresursseilla ja se tullaan hankkimaan asiantuntijapalveluna ulkopuolisilta palveluntarjoajilta joko puitesopimusten kautta tai hankekohtaisesti kilpailutetulta toimijalta.

Esitetyllä määrärahalla on tarkoitus toteuttaa tarve- ja hankesuunnittelua sekä valmistella investointihankkeita toteutussuunnitteluun.

094498 PTS-OHJELMAN MUKAISET SANEERAUSINVESTOINNIT

Pitkántähtäimen huolto- ja kunnossapitosuunnitelma kattaa normaalisti 10 vuoden ajanjakson ja sitä päivitetään vuosittain tehtävien rakennusten kuntoarvioiden ja -tutkimusten perusteella. Suunnitelmassa pyritään hakemaan korjauksille se ajankohta, jolloin suurin osa kulloinkin peruskorjattavista rakennusosista on teknisen käyttöikänsä loppupäässä, mutta kunnossapidon kustannukset tai vikaantuminen ei ole kohonnut liian korkealle. PTS-suunnitelman hankkeita myös jaksotetaan toteutettavaksi esimerkiksi tilamuutosten yhteydessä.

Esitetyllä määrärahalla on tarkoitus toteuttaa Elinympäristölautakunnan päättämiä peruskorjauksia.

094415 KISÄLLINKADUN VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuoja on vuonna 1987 valmistunut 54 neliön kokoinen väestönsuoja, joka on aistinvaraisesti todettu kosteusvaurioituneeksi. Määrärahalla teetetään väestönsuojan korjaukset talousarvion puitteissa.

094230 KARTANONMÄKI, SÄHKÖISTYKSEN PARANTAMINEN

Kartanonmäen rakennusten sähköjärjestelmien nykyaikaistaminen.

SISÄILMASTOKORJAUKSET, TILAJÄRJESTELYT/MUUTOSTYÖT (HANKERYHMÄ)

094299 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALAN ERILLISHANKKEET

Hankkeeseen esitetyillä määrärahoilla suoritetaan hyvinvointialueille vuokratuissa tiloissa terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyviä hankkeita sekä mahdollisia tilamuutoksia. Näille erillishankkeille esitetään määrärahaa vain talousarviovuodelle sekä kahdelle suunnitelmavuodelle koska tulevat yhtiöittämiseen liittyvät järjestelyt vaikuttavat myös suunnitelmavuosien taloussuunnitteluun.

094399 SIVISTYSTOIMIALAN ERILLISHANKKEET

Hankkeeseen esitetyillä määrärahoilla suoritetaan sivistystoimialan käytössä olevissa tiloissa terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyviä hankkeita sekä mahdollisia tilamuutoksia ja tilojen käyttöön liittyviä kehityshankkeita.

KUNNALLISTEKNIikka

HANKKEET (Valtuusto päättää kohteista)

095403 TURUNTIE KUNNALLISTEKNIIKAN PERUSKORJAUS

Turuntien kunnallistekniikan peruskorjauksen suunnittelu on käynnistetty vuoden 2024 syksyllä vesihuolto- ja hulevesiviemäri- ja viemärijohtojen saneerauksen osalta. Samassa yhteydessä on suunniteltu myös Väinämöisenkadun vielä saneerattoman osan vesi- ja viemärijohtot.

Suunnittelun yhteydessä todettiin hulevesiviemärin olevan niin hyväkuntoinen, että sen saneeraaminen ei ole tarpeellista. Vesi- ja jätevesiviemärijohtojen saneeraussuunnittelu on valmistunut syksyllä -25.

Kadunrakennussuunnitelman laatiminen Turuntielle ja Väinämöisenkadulle aloitetaan vuoden 2025 lopulla siten, että tavoitteena on sen valmistuminen keväällä -26. Suunnittelun tavoitteina ovat sekä kadun pintarakenteiden uusinta että koko katutilan uudelleen järjestely.

Kadun toiseen reunaan pyritään suunnittelemaan kevyen liikenteen väylä, jotta pyöräilijöiden ei ole tarpeen enää jatkossa ajaa ajoradalla ja samalla pysäköintijärjestelyjä selkeytetään.

Rakennustyöt aloitetaan vesi- ja viemärijohtojen uusimisella kaivamatonta tekniikkaa hyödyntäen. Työstä vastaa Loimaan Vesi. Vesihuoltolinjojen rakennustöiden valmistuttua aloitetaan kadunrakentaminen. Rakennustyö kadun osalta saataneen käyntiin vuoden -26 aikana ja sitä jatketaan vuodelle 2027.

Hanke toteutetaan yhteistyössä vesiliikelaitoksen kanssa ja kustannusjaosto sovitaan suunnitelmien perusteella.

095427 KÄSITYÖLÄISKADUN PERUSKORJAUS

Käsityöläiskadun huonokuntoinen jalkakäytävä välillä Vareliuksenkatu-Kalevalankatu on korjattu vuonna 2024.

Korjaustyöt toteutettiin siten, että vesi- ja viemärijohtojen uusimisen yhteydessä jalkakäytävän osalla ei tarvitse tehdä kaivutöitä. Käsityöläiskadun vesihuoltolinjojen ja hulevesiviemärin uusimisen suunnittelua ei ehditty käynnistämään vuonna -25 Turuntien suunnittelun osoittauduttua ennakoitua vaativammaksi.

Vesihuoltosuunnitelmat laaditaan siten, että saneeraustyö on mahdollista suorittaa kaivamatonta tekniikkaa hyödyntäen. Kadunrakennussuunnitelmat laaditaan samassa yhteydessä. Rakennustyöt suoritetaan vuonna -27. Kustannusjako kaupungin ja vesiliikelaitoksen välillä sovitaan suunnitelmien valmistuttua.

095478 NAHKATEHTAAN ALUEEN KUNNALLISTEKNIikka

Nahkatehtaan asemakaava-alueen toteuttamiseksi siellä pitää siirtää nykyistä kunnallistekniikkaa toiseen paikkaan sekä rakentamaan liitospisteet vesi- ja viemärijohtoihin. Alueen kunnallistekninen suunnitelma on laadittu vuonna 2025.. Rakennustyö suoritetaan vuonna -26 tai -27. Vesiliikelaitos vastaa vesijohdon siirron kustannuksista, muilta osin sovitaan kustannusjaosto erikseen.

095421 LEMMENSILLAN MUUTTAMINEN AJONEUVOSILLAKSI

Jatketaan selvitystyötä Lemmensillan muuttamiseksi ajoneuvokäyttöön. Sillasta on laadittu suunnitelma 2000-luvun alkupuolella. Ennen suunnitelman päivittämistä on kuitenkin alueen asemakaava päivitettävä. Yhdistetty ajoneuvo- ja kevyen liikenteensilta ei voimassa olevassa kaavassa sille varattuun alueeseen kunnolla mahdu. Vuonna 2025 on aloitettu suunnittelu liikenneselvityksen laatimisella. Asemakaavan päivitys käynnistetään mahdollisesti vuonna -26, joten sillan suunnitelmien päivitys voisi tapahtua vuonna -27 ja mahdollinen rakentaminen aikaisintaan -28.

095476 NAHINLAHDEN LEIKKIKENTÄN RAKENTAMINEN

Nahinkaaren asemakaavoitettu alue on rakentunut nopeasti. Nahinlahden alueen kehittäminen on tämän myötä tullut ajankohtaiseksi asumisviihtyvyyden lisäämiseksi. Nahinlahden alueen kehittämisestä on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2014. Yleissuunnitelmassa on esitetty mm. leikkipuiston rakentamista alueelle, jolloin se korvaisi nykyisen, Myllymiehenkujan vieressä sijaitsevan leikkipuiston. Suunnitelma leikkipuistosta on laadittu vuonna -25. Leikkipuisto on mahdollista toteuttaa vuonna -26.

095405 MÄENPÄÄN SILTA

Mäenpään sillan eri vaihtoehtoista on laadittu selvitys vuonna 2019 ja sitä on tarkennettu vuosina 2023 ja 2024 mm. liikenneratkaisujen suunnittelulla. Vuonna -25 on päätetty vaihtoehdosta, joka tarkennetaan rakennussuunnitelmaksi. Sillan suunnittelu toteutetaan vuonna 2026. Suunnittelun ja lupaprosessien kestosta johtuu, että saadaanko sillan rakennustyöt alkuun vuonna -26 vai siirtyykö se vuodelle -27.

095406 ETELÄKAAREN SUUNNITTELU

Eteläkaaren jatkamiseksi sekä kohti Hirvikoskea että Turuntietä varataan suunnittelumääräraha. Suunnittelu toteutetaan, mikäli yritystonteille ilmenee kiinnostusta. Kadun rakentamisen myötä päästään luovuttamaan uusia työpaikka- ja yritystontteja. Suunnitelmavuosille tehdään määrärahavaraus Eteläkaaren toteuttamiseksi.

095420 JUVAN ALUE

Juvanportin asemakaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen saataneen vuoden -25 aikana valmiiksi lukuun ottamatta viimeistelyitä, joille tehdään määrärahavaraus vuodelle -26. Katujen asfaltointi ja Paavo Tiitolan aukio tullaan tekemään sitten, kun alue on jonkin verran rakentunut. Asfaltointitöille ja aukion rakennukselle tehdään määrärahavaraus alustavasti vuodelle -28.

095437 TUULENSUUN ALUE, KENTTÄKUJA YMS.

Siepparin-, Kopparin- ja Lukkarinkujan sekä Kenttäkujan alueen asukkailta on tullut runsaasti palautetta koskien katujen huonoa kuntoa ja hulevesien hallinnan puutetta. Myös alueen vesi- ja jätevesiviemärijohdot ovat uusimisen tarpeessa. Asukkaat ovat ilmoittaneet tehneensä aloitteen hulevesistä jo vuonna 2012. Alueesta on laadittu alustava suunnitelma hulevesien hallinnasta. Hanke on aloitettava vesi- ja viemärijohtojen uusimisella, joka joudutaan tekemään kaivamalla runsaiden ns. piilohaarojen vuoksi. Vesihuoltolinjojen uusimisen yhteydessä rakennetaan myös hulevesilinjat, jonka jälkeen korjataan katujen rakenteet. Hankkeen suunnittelu kilpailutetaan vuonna -25. Suunnitelmat pyritään saamaan valmiiksi vuoden -26 alkuun mennessä. Rakennustyöt jaetaan vuosille -26 ja -27. Kustannusjaosta kaupungin ja vesiliikelaitoksen kesken sovitaan suunnittelun valmistuttua.

095442 RANTAPUISTON RAKENTAMINEN JA TORIALUEEN KEHITTÄMINEN

Investointiohjelmassa esitetään, että rantapuiston ja torialueen kehittämiseen osoitetaan seuraavien kahden vuoden aikana 525 000 euroa. 2026 (275 000 €) painopisteenä on torialueella olevan vanhan rakennuskannan purkaminen ja puuistutusten toteuttaminen torille, valaistuksen parantaminen, sekä esiintymislavan uusiminen. Suunnitelmavuonna 2027 (250 000 €) keskitytään rannan ja torin välisen alueen kehittämiseen, tämä sisältää mm. ratkaisut tyhjillään olevan kaupungintalon roolista jatkossa. Vuoden 2026 hankkeen suunnitelma hyväksytään kevään aikana ja toteutus vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuoden 2027 osalta suunnittelu käynnistetään 2026 aikana.

095443 ALASTARON URHEILUKENTÄN KASTELUJÄRJESTELMÄ

Alastaron urheilukentän nurmialueen kastelua hoidetaan manuaalisesti letkujen ja kastelulaitteiden kanssa. Kastelu aloitetaan kesäaikaan aamuisin ennen kello kuutta. Automaattisen kastelujärjestelmän rakentaminen helpottaa kastelua huomattavasti.

Lisäksi kastelu saadaan ajoitettua paremmin. Kastelujärjestelmän rakentamisesta on saatu tarjous, joka ylittää vuoden -25 talousarvioon varatun määrärahan. Pyritään saamaan lisämääräraha vuodelle -25 hankkeen toteuttamiseksi, mutta jos lisämäärärahaa ei saada, varataan vuodelle -26 rakentamisraha.

095444 HARJUREITIN KEHITTÄMINEN

Harjureitillä tullaan vuonna -25 tekemään parannustöitä KEHA-keskuksen myöntämän avustuksen myötä. Parannustöitä ovat mm. opasteiden ja pitkospuiden uusinnat. Harjureitin valaisimet ovat vanhaa tekniikka ja niiden ohjaaminen on käytännössä mahdotonta. Lisäksi sähkön kulutus vanhassa valaisimessa on moninkertainen verrattuna uuteen led-valaisimeen. Valaisinten vaihdosta ja valaistuksen ohjauksen kehittämisestä laaditaan parhaillaan suunnitelmaa. Suunnitelma valmistuu vuoden -26 alussa, jonka jälkeen valaistuksen uudistaminen kilpailutetaan.

095422 HÄMEENTIEN KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄ

Hämeentien varteen on välille Metsolantie Vanha-Hämeentie tarve toteuttaa kevyen liikenteen väylä. Kyseisellä välillä on runsaasti kevyttä liikennettä mm. Kauhanojan kouluun. Aiemmin kevyen liikenteen väylänä toiminut vanhan tien pohja on siirtynyt teollisuuskäyttöön eikä sen käyttäminen ole enää kevyelle liikenteelle mahdollista. Kevyt liikenne on näin ollen joutunut siirtymään ajoradan reunaan. Kohde nousi kärkipäähän myös liikenneturvallisuuskyselyssä. Väylän toteuttamisesta tullaan neuvottelemaan ELY-keskuksen kanssa, koska väylä sijoittuu ELY-keskuksen hallinnoimalla maa-alueelle. Hankkeen suunnittelu pyritään aloittamaan vuonna 2025 ja toteutus mahdollisesti vuonna 2026.

HANKERYHMÄT (Elinympäristölautakunta päättää investointirahan kohdentamisesta)**095411 KATUJEN SANEERAUS**

Investointi määräraha käytetään useisiin pieniin kohteisiin, joilla parannetaan liikenneturvallisuutta sekä edesautetaan esteettömyyttä. Parannettavia kohteita on listattuna vuonna 2023 hyväksytyssä liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Useasta kohteesta on laadittu rakennussuunnitelmat ja niiden toteuttamista jatketaan vuonna -26. Lisäksi toteutetaan kadunrakennustarpeita, joita mahdollisesti syntyy tonttikauppojen myötä.

095430 KATUJEN PÄÄLLYSTYS

Päällystysohjelma vuodelle 2026 laaditaan alkuvuodesta. Vuoden 2026 merkittävin kohde tulee olemaan Pikatien uudelleen päällystys, joka toteutetaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Päällystysohjelman laadinnassa hyödynnetään Crowdsorsa-mobiilipelillä kerättyä aineistoa katuverkon kunnosta. Päällystysohjelmasta päättää elinympäristölautakunta.

095440 KATUVALAISTUKSEN RAKENTAMINEN JA UUSIMINEN

Katuvalaistuksessa jatketaan siirtymistä led-valaisimiin uusimalla Raviradan alueen valaistus kokonaisuudessaan. Myös joitakin muita pienempiä kohteita uusitaan. Vuonna -26 panostetaan kuitenkin ensisijaisesti valaisinten vaihtoihin kohteissa, joissa muu valaistusinfra (kaapelit ja pylvääät) on kunnossa.

095450 PUISTOISTUTUKSET, LEIKKIKENTÄT JA KOHDEVALAISTUKSET

Investointimäärärahalla jatketaan leikkikenttien ja puistojen parantamisia. Loimijoen ranta-alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia kehitetään rakentamalla Äijäkedon puistoon mm. polkuja ja picnic-paikkoja. Parannettavista ja kehitettävistä leikkipuistosta tehdään erillinen suunnitelma.

095465 URHEILU- JA ULKOILUALUEET

Jatketaan kuntoratojen ja ulkokenttien valaistuksien kehittämistä valaisinten vaihdoilla ja ohjausjärjestelmien uusimisilla. Vuonna -26 parannetaan Juvan kuntoradan sekä Alastaron kaukalon valaistus. Urheilukeskuksen alueella sijaitseva vanhan kaukalon alue kunnostetaan ulkokoripallokentäksi. Myös ulkopadelkentän sijoittamista samaan yhteyteen selvitetään. Melliläjärven kehittämistä jatketaan vuonna -25 laaditun suunnitelman pohjalta. Alastaron tenniskentälle tehdään tekonurmi, jos määrärahat riittävät.

95480 HULEVESIVIEMÄRÖINTI

Määrärahalla toteutetaan kuivatusta ja hulevesien hallintaa parantavia toimenpiteitä. Elinympäristölautakunta päättää toteuttavista kohteista.

9. Konsernitavoitteet

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

Loimaan Vesi kuuluu liiketoimintaa harjoittavana liikelaitoksena Loimaan kaupungin sisäiseen konserniin.

Valtuusto ja liikelaitoksen johtokunta voivat asettaa liikelaitokselle sitovia tavoitteita. Liikelaitokselle asetettavat tavoitteet ovat ensisijaisesti tuotantotavoitteita. Vaikuttavuutta koskevia tavoitteita on perustelua asettaa liikelaitokselle silloin, kun se vastaa toimialansa palvelujen tuottamisesta kaupungin alueella monopolina.

Liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoitusbudjeteissa menojen ja tulojen sitovuus määrätään sekä valtuuston, että johtokunnan suhteen. Liikelaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella pitää kattaa myös investoinnit siltä osin kuin niitä ei rahoiteta omanpääomanehdoilla rahoituksella.

Ulkoiseen konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvalta (yli 50 %:n omistusosuus) sekä kuntayhtymät.

Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt:

Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkäntie	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %

Energiapoliittinen yhtiö:

Loimaan Kaukolämpö Oy	100 %
-----------------------	-------

Elinkeinopoliittinen yhtiö:

Kehitys Oy Kurittula	100 %
----------------------	-------

Kuntayhtymät:

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Liitto -kuntayhtymä	3,55 %

Yleiset tavoitteet

Kaupungin strategiset linjaukset, omistajaohjaus ja konserniohjeet otetaan huomioon tytäryhteisöjen toiminnan suunnittelussa, ohjauksessa ja päätöksenteossa.

Yhtiöt hankkivat omistajan kannan merkittäviin investointeihin.

Tytäryhteisöjen taloudesta ja toiminnasta raportoidaan säännöllisesti.

Konserniyhteisöt ja kuntayhtymät toimivat taloudellisesti ja kannattavasti.

Taloutta suunnitellaan pitkällä tähtäimellä. Laaditaan 3 vuoden taloussuunnitelma vuosittain.

Konserniyhteisöjen taksojen ja maksujen tarkistukset tehdään vuosittain 2025 – 2027 taloustilanteen ja kustannuskehityksen mukaisesti.

9.1. Loimaan Kaukolämpö Oy

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Olemme luotettava ja vastuullinen lämmön tuottaja ja jakelija, joka tuottaa ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä energiaa olemalla asiakkaidensa ensisijainen valinta myös tulevaisuudessa.

Tavoitteet vuodelle 2026

Vuonna 2025 tavoitteemme on tuottaa asiakkaillemme ympäristöystävällistä ja kilpailukykyistä energiaa. Pyrimme siihen, että uusiutuvien polttoaineiden osuus tuotannostamme ≥ 97 %, sekä kaikki ostamamme biopolttoaineet ovat 100 % kestävän kehityksen direktiivin mukaisesti todennettuina.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Säävaihtelut ja niihin varautuminen ovat haastavia kaukolämpöliike-toiminnassa. Nykytilanteessa myös mahdolliset kyberturvallisuus riskit ja niihin varautuminen tuovat haasteita toimintaan.

Merkittäviä kehittämistoimia

Hukkalämpöjen hyödyntäminen lämmöntuotannossa, sekä sähkökattiloiden soveltuvuus kaukolämpötuotantoon.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Loimaan kaukolämmöllä ei ole tällä hetkellä lainoja tai vakuuksia toiminnastaan.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2024	TA2025	30.6. TOT	TA2026
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia	99,9	99,9	99,9	99,9
Laskettu energia GWh	86,00	85	46,9	85,2
Laskutus €/MWh (alv 0%)	56	63,8	63,8	63,8
Henkilöstömäärä	6	6	6	6
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	6 073 145	6 406 447	3 465 944	6 376 688
Liikevoitto	96 781	409 839	442 660	596 691
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	96 781	409 839	408 137	596 691
Nettoinvestoinnit	816 035	815 000	275 397	-
Korkotulot kaupungille	0	0	0	0
Vakavaraisuus				
Velan määrä	0	0	0	0
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0	0	0
Lainat kaupungilta	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	72,2	-	74,7	-
Velkaantumisaste, %	15,1	-	8,6	-

9.2. Hulmin Huolto Oy

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Hulmin Huolto Oy vastaa Koy Loimaan Vuokra-asuntojen kiinteistöhuollosta ja isännöinnistä sekä myy kiinteistöhuollon- ja isännöintipalvelua myös Loimaan kaupungin muihin kohteisiin.

Tavoitteet vuodelle 2026

Tavoitteena yhtiöllä on tuottaa kiinteistöhuolto- ja isännöintipalvelut omavaraisesti, myös tarvittavat investoinnit tehdään omavaraisesti. Tavoitteena on pitää huollossa olevat alueet ja kiinteistöt kunnossa. Vuonna 2026 toteutettavaksi tulee Koy Loimaan Vuokra-asuntojen ja Koy Telkantie 1:n fuusio.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Pitkät sairausvapaat ovat pienen yrityksen suurin toiminnallinen riski. Riskiä pyritään hallitsemaan vaihtuvilla työjärjestelyillä lomien aikaan sekä soveltuvin osin myös työnkierrolla.

Merkittäviä kehittämistoimia

Työmenetelmien kehittäminen tarpeita vastaavaksi. Lähivuosina käyttöön otettujen uusien tietojärjestelmien toiminnallisuuksia pyritään hyödyntämään mahdollisimman hyvin sekä kartoitetaan uusia mahdollisesti paremmin yhtiön tarpeita vastaavia ohjelmistoja esimerkiksi työnohjaukseen ja huoltokirjaan. Kehittämistoiminnassa panostetaan erityisesti työn tehokkuuteen sekä vuokratiloyhtiön ja vuokra-asumisen kehittämiseen.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Tiedossa ei ole merkittäviä talousarvioon vaikuttavia muutoksia tulevalle vuodelle.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2024	TA2025	30.6.TOT	TA2026
Henkilöstömäärä	10		10	
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	689750,6	709 000	333368,12	695 000
Liikevoitto	-21241,45	2 465	30634,09	4 500
Vakavaraisuus				
Velan määrä	-	-	-	-
lainat rahoituslaitoksilta	-	-	-	-
lainat kaupungilta	-	-	-	-
Omavaraisuusaste, %	76			

9.3. Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Omistamiensa huoneistojen vuokraaminen.

Tavoitteet vuodelle 2026

Korjaukset tehdään kiireellisyysjärjestyksessä PTS-suunnitelman pohjalta. Vuonna 2026 tehtäväksi tulee julkisivujen ja putkistojen kuntotutkimuksia, salaojien puhdistuksia ja kuvauksia, yhden kiinteistön julkisivujen ja ikkunoiden uusinta sekä yhden kiinteistön käyttövesiremontti. Asukasvaihdon yhteydessä pyritään tekemään huoneistoremontteja, jotta asunnot houkuttelevat vuokralaisia. Vuoden 2026 aikana toteutetaan Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asuntojen ja Kiinteistö Oy Telkantie 1:n fuusio, jonka tarkoitus on astua voimaan 1.1.2027.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

- asuntojen tyhjäkäynti, alhainen käyttöaste
- tuholaiset
- tulipalot ja vesivahingot
- huoneistojen huono hoito
- hädät ja luottotappiot

Merkittäviä kehittämistoimia

- Asukasviestintään panostaminen, mm. ohjeistusta kierrätyksestä sekä veden- ja lämmönkulutuksesta.
- Korjausten suunnitteleminen ja toteuttaminen PTS:n mukaan.
- Käyttöasteen seuranta taajamakohtaisesti.
- Kiinteistökohtaisen vuokranmäärityksen kehittäminen.
- Koy Loimaan Vuokra-asuntojen fuusioiminen Koy Telkantie 1:n kanssa.
- Uudisrivialohteen jatkoselvitys

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Vuoden 2025 aikana käyttöaste on pudonnut n. 2 %, mutta on edelleen hyvällä tasolla. Hyvän käyttöasteen myötä on pystytty toteuttamaan kiinteistöjen korjauksia tulorahoituksella. Suuret remontit ovat kuitenkin vielä edellä ja kiinteistöjen korjausvelka on suuri. Samaan aikaan aravalainojen suuret loppulyhennykset tulevat monen talon osalta maksettaviksi vuosina 2025-2027. Valtiokonttorilta on haettu tervehdyttämisavustuksena lainaehtojen muutosta neljän lainan osalta, jotta lyhennysmäärät jakautuisivat tasaisemmin tuleville vuosille. Laskeneen kysynnän myötä korotusvaraa vuokrissa ei paljoa ole, mutta pieniä korotuksia tehdään kiinteistökohtaisesti vuodelle 2026. Vuokranmääritys tehdään omakustannusperiaatteella. Keskivuokra vuonna 2026 on 9,16 €/m². Neliövuokra vaihtelee kohteittain 6,99 € - 9,46 € /m² välillä. Neliövuokrien erot johtuvat suurimmalta osilta lämmitysmuodosta. Edullisin neliövuokra on sähkölämmitteisissä kohteissa, joissa vuokralainen maksaa itse lämmityksen ja veden.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2024	6	30.6.TOT	TA2026
Käyttöaste, %	96	96	94	94
Vaihtuvuus, %	26	30	12,82	30
Keskivuokra / m ²	8,96	9,14	9,14	9,16
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	2 678 104	2 750 000	1 351 741	2 710 000
Vakavaraisuus				
Velan määrä	2 987 569	2 905 113	3 085 331	2 470 037

lainat rahoituslaitoksilta	2 456 760	2 074 304	2 254 521	1 639 228
lainat kaupungilta	530 809	830 809	830 809	830 809
Omavaraisuusaste, %	43	30	44	45

9.4. Alastaro-Koti

Omistus: Loimaan kaupunki 60 % , yksityiset omistajat 40 %

Toiminta-ajatus:

Ikäihmisten yksityinen asumispalvelu. Alastaro-koti on hyvin kiinteä osa Loimikotia.

Tavoitteet vuodelle 2026

Vuoden 2026 hoitotalouteen kohdistuu epävarmuutta yleisen taloustilanteen vaikutusten osalta. Työvoimakustannusten nousun odotetaan edelleen jatkuvat ja heijastuvan myös kiinteistöalalle, jonka kustannukset nousevat hieman yleisen hintatason jäljessä. Energiatalouteen ei odoteta erityisiä korotuksia yleisen energiatilanteen rauhoittumisen vuoksi. Taloussuunnittelun tavoitteena on pidemmällä aikajänteellä kasvattaa vuosikorjausbudjettia mutta myös varautua budjetin ylittäviin korjaustarpeisiin kerryttämällä hoitoilyläämää. Taloussuunnitelman perusteella hoitovastikkeeseen ei kohdistu korotuspainetta.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Toimintaan ei sisälly olennaisia liiketoiminnallisia riskejä.

Merkittäviä kehittämistoimia

Yhtiöjärjestysmuutos valmisteilla: noudatettava lainsäädäntö OYL → ASOYL.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Ei muita olennaisia huomioita.

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2024	TA 2025	30.6.TOT	TA2026
Käyttöaste, Ilolakoti				
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	72910	71470	30970	71490
Liikevoitto	4890	1830	3967	1190
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4830	0,0	3960	0,0
Investoinnit	0	0	0	0
Korkotulot kaupungille				
Vakavaraisuus				
Velan määrä	20480		13650	
lainat rahoituslaitoksilta				
lainat kaupungilta				
Omavaraisuusaste, %	97,5		98,4	

9.5. Kehitys Oy Kurittula

Omistus:

Toiminta-ajatus:

Vahvistetaan yritystoiminnan kehittymistä, yritysten kilpailukykyä sekä työpaikkojen säilymistä ja uusien työpaikkojen syntymistä. Toimenpiteet esitetään yhtiön vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja raportoinnissa.

Kehittämisohtaja toimii yhtiön toimitusjohtajana.

Toiminta on ollut vähäistä.

Vuoden 2022 lopussa Kehitys Oy Kurittulan sijoitukset Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuistoon olivat yhteensä 31 250 € osakkeisiin (25kpl) ja 187 750 € SVOP-rahaston kautta. Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuisto on ostanut kaupungilta tontin Niittukulmasta hallin rakentamista varten.

9.6. Kiinteistö Oy Telkantie

Omistus: Loimaan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Toimivan, kestävän ja kohtuuhintaisen asumisen tarjoaminen Loimaalla.

Tavoitteet vuodelle 2026

Hyvän vuokrausasteen säilyttäminen. Edelliseen vuoteen verrattuna asuntoja on jäänyt enenevässä määrin tyhjäksi. Etenkin 62 m²:n asuntojen vuokraus ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Kelan asumisen liittyviin tukiin tulleet muutokset vaikuttavat 62 m²:n asuntojen vuokrattavuuteen. Vaihtuvuus asunnoissa on ollut suurta (ennuste vuodelle 2025 on 33 %). Vuoden 2025 vuokrausasteen tavoitteesta jätäneen noin 15 %.

Vuoden 2026 aikana käynnistetään yhtiön fuusioiminen Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot yhtiöön. Tavoitteena on toteuttaa Telkätien fuusio Loimaan Vuokra-asuntoihin vuoden vaihteeseen 2026-2027.

Toimintaan liittyvät olennaisimmat riskit

Olennaisin riski on hyvien vuokralaisten saaminen ja heidän jäämisensä paikkakunnalle. Haasteena on ollut Loimaan, myös Hirvikosken, pitäminen houkuttelevana asuinpaikkana. Jatkuvana riskinä on hyvien vuokralaisten muuttaminen isompiin kaupunkeihin opiskelemaan tai työhön.

Hyvä vuokrausaste korreloi suoraan siihen, miten hyvin taloja pystytään saneeraamaan ja välttämään korjausvelan kasvua taloyhtiössä.

Asukkaiden vaihtuvuus ja siirtyminen muille asuinalueille on riski.

Merkittäviä kehittämistoimia

Lähitulevaisuuden ympäristöön vaikuttava toimi tulee olemaan jätepestien uudistaminen. Kiint. Oy Telkantie 1 etsii myös jatkuvasti keinoja, joilla saisi asukkaat lajittelemaan roskaa. Tällä hetkellä lähes kaikki roska-astiat tyhjennetään sekajätteeksi, koska roskaa ei osata tai haluta lajitella oikeisiin asioihin tiedotteista ja kylteistä huolimatta. Kierrätystä voisi helpottaa jätteen kokonaisvaltaisella uudistuksella. Hanke on vielä toteuttamatta.

Talojen energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota tulevien korjaushankkeiden yhteydessä. Esimerkiksi yhteiskanavapuhaltimia uusittaessa voidaan investoida lämmön talteenotto - järjestelmään. Tulevaisuudessa putkistojen uusimisen yhteydessä tulevien etäluettavien vesimittareiden uskotaan vaikuttavan taloyhtiön vedenkulutukseen. Vuoden 2025 alusta otettiin käyttöön henkilöluvun mukainen vesimaksu, joka on 26,40 €/hlö/kk. Vesimaksu on oikeudenmukaisempi asukkaille. Lisäksi kustannustason nousu vesi- ja lämmityskuluissa puoltaa myös vesimaksun käyttöönottoa. Vesimaksun suuruus tulisi laskelmien mukaan olla korkeampi, mutta suurempien muutosten arvioidaan vaikuttavan useiden asukkaiden maksukykyyn Kelan toimeentulotukien säännösten vuoksi.

Merkittäväntä vuokratalossa olisi saada asukkaat tietoisiksi oman toimintansa merkityksestä asumisviihtyvyyteen, turvallisuuteen, rakennuksen kunnossapitoon, ympäristöön ja energian kulutukseen, jotka vaikuttavat myös vuokrahintaan. Asumisneuvontaa tulisi kehittää ja lisätä. Sähköisen tiedottamisen lisääntyminen ja isännöintitoimiston uudet mahdollisuudet järjestelmäviestien lähettämiseen asukkaille vähentänee posti- ja kopiokuluja.

Tilikaudella valmistui julkisivujen hankesuunnitelma. Hankesuunnitelman mukaiset toimet jäänevät fuusion jälkeiseen aikaan.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Yhtiöllä ei ole lainaa rahoituslaitoksilta. Kaikki yhtiön lainat ovat Loimaan kaupungilta saatua lainaa, joka on katsottu omiksi varoiksi. Vakuudet on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Yhtiön omavaraisuusaste ei välttämättä vastaa todellisuutta, koska käyvät arvot voivat poiketa huomattavasti tasearvoista. Yhtiöllä ei ole korollista velkaa, joten nettovelkaantumistasetta ei ole tarpeenmukaista laskea.

Vuoden 2026 keskivuokra on laskettu ottaen huomioon käyttöön otettava henkilöluvun mukainen vesimaksu. Vuoden 2026 talousarvion liikevoitossa on huomioitu edellisestä vuodesta poiketen suunnitelman mukaiset poistot. Vuodelle 2026 ei ole odotettavissa investointeja. Julkisivusaneeraus on ajankohtainen lähivuosina.

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2024	TA2025	30.6. TOT	TA2026
Henkilöstömäärä	-	-	-	-
Käyttöaste, %	90	98	88	98
Vaihtuvuus, %	18	18	19	25
Keskivuokra / m2	7,83	8,53	8,53	8,53
Taloudelliset tavoitteet				
Liikevaihto	366 333	427 745	192 895	421 724
Liikevoitto	-28 690	7 891	33 958	6 610
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-29 041	7 341	33 854	6 459
Nettoinvestoinnit				
Korkotulot kaupungille				
Vakavaraisuus				
Velan määrä	220 811	220 811	220 811	220 811
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>				
<i>lainat kaupungilta</i>	220 811	220 811	220 811	220 811

Omavaraisuusaste, %	23	23	30	23
---------------------	----	----	----	----